

การพัฒนาชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองวิชาภาษาไทยเรื่อง การอ่านจับใจความ
สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสรรพาวุธวิทยา กรุงเทพมหานคร

สารนิพนธ์
ของ
วชิราพรรณ จันทร์เทศ

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษา
พฤษภาคม 2549

การพัฒนาชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองวิชาภาษาไทยเรื่อง การอ่านจับใจความ
สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสรรพาวุธวิทยา กรุงเทพมหานคร

สารนิพนธ์
ของ
วชิราพรรณ จันทร์เทศ

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการมัธยมศึกษา
พฤษภาคม 2549
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

การพัฒนาชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองวิชาภาษาไทยเรื่อง การอ่านจับใจความ
สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสรรพาวุธวิทยา กรุงเทพมหานคร

บทคัดย่อ
ของ
วชิราพรรณ จันทร์เทศ

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษา
พฤษภาคม 2549

วชิราพรณ จันทรเทศ. (2549). การพัฒนาชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองวิชาภาษาไทยเรื่อง การอ่านจับใจความ สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสรรพาวุธวิทยา กรุงเทพมหานคร. สารนิพนธ์ กศ.ม. (การมัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ : ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุมานัน รุ่งเรืองธรรม.

การศึกษาครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อพัฒนาชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองวิชาภาษาไทยเรื่อง การอ่านจับใจความ สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 1 และศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนการอ่านจับใจความวิชาภาษาไทยโดยใช้ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ทดลองในครั้งนี้คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2548 โรงเรียนสรรพาวุธวิทยา กรุงเทพมหานคร จำนวน 48 คน ได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ใช้ระยะเวลาในการใช้ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง 12 ชั่วโมง ชั่วโมงละ 60 นาที ทดลองโดยใช้แบบแผนการวิจัยแบบ One – Group Pretest – Posttest Design

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองวิชาภาษาไทยเรื่อง การอ่านจับใจความ และแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ การทดสอบค่าสถิติ t – test แบบ Dependent Samples

ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนที่ใช้ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

THE DEVELOPMENT OF SELF-LEARNING PACKAGE IN THAI READING
COMPREHENSION FOR MATHAYOMSUKSA 1 STUDENTS
OF SANPHAWUTRIDHAYA SCHOOL

AN ABSTRACT
BY
WACHIRAPHAN CHANTADE

Presented in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Master of Education degree in Secondary Education
at Srinakharinwirot University
May 2006

Wachiraphan Chantade. (2006). *The development of self-learning package in thai reading comprehension for mathayomsuksa 1 students of sanphawutvidhaya school*. Master's project, M.Ed. (Secondary Education). Bangkok : Graduate School, Srinakharinwirot University. Project Advisor : Assist Prof. Sumanin Rungruangtham.

The purpose of this study were to develop self-learning packages in Thai language reading comprehension and investigate learning achievement of mathayomsuksa I students by using these packages.

The sample were 48 Mathayomsuksa I students in second semester of the 2005 academic year, at Sanphawutvidhaya school,Bangkok. They were randomly selected by simple random sampling. The sample were taught by using these packages for twelve 60 - minutes periods. The randomize one - group pretest - posttest design was used in this experiment.

The instruments used in this research were reading comprehension test and self-learning packages. The data were statistically analyzed by t – test for Dependent Samples.

The results of the study indicated that the students' learning achlevement in Thai language before and after the experiment was significantly different at .05 level.

ประกาศคุณูปการ

สารนิพนธ์นี้สำเร็จได้ด้วยดีเป็นเพราะผู้วิจัยได้รับความกรุณาอย่างยิ่งจากผู้ช่วยศาสตราจารย์สุมานัน รุ่งเรืองธรรม อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. บังอร พานทอง รองศาสตราจารย์อัจฉรา สุขารมณ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ขจรศรี ชาทิกานนท์ ที่กรุณาให้คำปรึกษาด้วยความเอาใจใส่ แนะนำในสิ่งที่เป็นประโยชน์และช่วยปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ มาโดยตลอด ผู้ศึกษาค้นคว้ารู้สึกซาบซึ้งในพระคุณและความกรุณาของอาจารย์เป็นอย่างยิ่งจึงขอกราบขอบพระคุณไว้ ณ ที่นี้

ขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ทุกท่านที่ประสิทธิ์ประสาทความรู้แก่ผู้ศึกษาค้นคว้า ซึ่งผู้ศึกษาค้นคว้าจะนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในการพัฒนาด้านการจัดการเรียนการสอนต่อไป

ขอขอบพระคุณครูใหญ่และคณาจารย์โรงเรียนสรรพาวุธวิทยาทุกท่านที่ให้ความช่วยเหลืออำนวยความสะดวกตลอดระยะเวลาในการดำเนินการทดลอง โดยเฉพาะอย่างยิ่งอาจารย์ณินี่ สุขสัมฤทธิ์ ที่กรุณาช่วยเหลือให้คำแนะนำและตรวจสอบแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง และขอขอบใจนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ทุกคนที่ให้ความร่วมมือในการทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัยในครั้งนี้เป็นอย่างดี

ขอขอบพระคุณท่านเจ้าของเอกสารและงานวิจัยทุกท่าน ที่ผู้ศึกษาค้นคว้าได้นำมาอ้างอิงไว้ในการทำสารนิพนธ์

ท้ายสุดผู้วิจัยขอขอบพระคุณ พ่อ แม่ พี่ น้องและเพื่อนๆ ทุกคนที่ให้ทั้งกำลังใจและกำลังใจที่ดีตลอดระยะเวลาที่ศึกษาและทำงานวิจัย

วชิราพรรณ จันท์เทศ

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า.....	3
ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า.....	4
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า.....	4
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า.....	7
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	8
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการอ่านจับใจความ.....	8
ความหมายของการอ่านจับใจความ.....	9
ประเภทของการอ่านจับใจความ.....	9
จุดมุ่งหมายของการอ่านจับใจความ.....	10
หลักการอ่านจับใจความ.....	10
กลวิธีการอ่านจับใจความ.....	12
องค์ประกอบในการอ่านจับใจความ.....	15
การสอนอ่านจับใจความ.....	16
การวัดความเข้าใจในการอ่านจับ.....	17
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอ่านจับใจความ.....	17
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง.....	19
ความหมายของชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง.....	19
ประเภทของชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง.....	20
องค์ประกอบของชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง.....	21
หลักการสร้างชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง.....	23
ขั้นตอนการสร้างชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง.....	25
ลักษณะของชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองที่ดี.....	26
ประโยชน์ของชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง.....	27
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง.....	28

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
3 วิธีการดำเนินศึกษาค้นคว้า.....	30
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	30
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า.....	30
การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ.....	30
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	33
 4 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	 38
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	38
ลำดับขั้นในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	38
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	38
 5 สรุปผล อภิปรายและข้อเสนอแนะ.....	 41
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า.....	41
สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า.....	41
วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า.....	41
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า.....	42
การดำเนินการทดลอง.....	42
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	42
สรุปผลการศึกษาค้นคว้า.....	43
อภิปรายผลการศึกษาค้นคว้า.....	43
ข้อเสนอแนะ.....	44
 บรรณานุกรม.....	 46
 ภาคผนวก.....	 51
 ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์.....	 105

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 แสดงแบบแผนการทดลอง.....	33
2 แสดงวิเคราะห์หาประสิทธิภาพชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองตาม เกณฑ์มาตรฐาน 80/80.....	39
3 การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนกับคะแนนเฉลี่ย หลังเรียนของนักเรียนที่เรียนรู้ด้วยชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองเรื่องการอ่าน จีบ ใจความ โดยใช้ t - test (Dependent Simple).....	39
4 แสดงค่าความยากง่ายและค่าอำนาจจำแนกแบบทดสอบความสามารถ ในการอ่านจับใจความ จำนวน 40 ข้อ	55
5 แสดงวิเคราะห์หาประสิทธิภาพชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองตาม เกณฑ์มาตรฐาน 80/80.....	56
6 แสดงการเปรียบเทียบคะแนนหลังเรียนกับคะแนนก่อนเรียน.....	59

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ภาษาเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการติดต่อสื่อสารของคนไทย ภาษาไทยในฐานะที่เป็นวิชาพื้นฐานของการศึกษา ทำให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจในการเรียนรู้วิชาต่างๆ เพิ่มมากขึ้น สามารถรับรู้ข้อมูลข่าวสารที่เป็นปัจจุบันนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนในชาติให้ดียิ่งขึ้น เพราะได้ศึกษาค้นคว้าจากตำราวิชาการต่างๆ และแหล่งเรียนรู้วิทยาการใหม่ ภาษาจึงมีความสำคัญและควรมีการปลูกฝังการเรียนรู้ตามทักษะการใช้ภาษาทั้งด้านการฟัง การพูด การเขียน การอ่าน และการดูอย่างมีประสิทธิภาพ

การอ่านเป็นทักษะหนึ่งที่มีความสำคัญมากในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของมนุษย์ เพราะการอ่านช่วยเพิ่มพูนความรู้และโลกทัศน์ให้กว้างไกลมากยิ่งขึ้น การเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในสังคมปัจจุบัน ทำให้ผู้ที่มีทักษะด้านการอ่านที่ดีสามารถนำความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับจากการอ่านมาช่วยความเคลื่อนไหวต่างๆ ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในการศึกษาเล่าเรียนและการดำเนินชีวิต

นักการศึกษาหลายท่านได้กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านว่า เป็นกิจกรรมและเครื่องมือที่ใช้ในการแสวงหาความรู้ได้ดีที่สุด มีความจำเป็นในการดำเนินชีวิต เพราะการอ่านเป็นการเรียน การศึกษาหาความรู้ เพื่อใช้ประกอบอาชีพในอนาคต (จินตนา ไบกาชุย. 2534 : 57) ปัจจุบันเป็นยุคของการศึกษาที่ไร้พรมแดน ข่าวสารข้อมูล หนังสือพิมพ์ และสื่อต่างๆ รวมถึงสื่ออิเล็กทรอนิกส์มีส่วนในการนำความรู้ใหม่ๆ แนวคิด และเทคโนโลยีที่ทันเหตุการณ์ เพื่อช่วยในการคิด การตัดสินใจและวินิจฉัยอย่างมีเหตุผล การอ่านจะช่วยให้มีความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้อง สามารถเลือกแนวทางในการประพฤติปฏิบัติให้เหมาะสมกับความต้องการของสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา (ประเทิน มหาจันทร์. 2530 : 6) การอ่านเป็นหัวใจสำคัญของการจัดการเรียนการสอนที่นำไปสู่การพัฒนาอาชีพและการศึกษาต่อไป

ปัจจุบันการอ่านเป็นกิจกรรมที่เด็กไทยให้ความสำคัญน้อยลง จึงทำให้ทักษะด้านการอ่านด้อยลงอย่างเห็นได้ชัด ทั้งนี้เนื่องมาจากสาเหตุหลายประการ อาทิ การขาดการฝึกฝน ครูผู้สอนไม่เปิดโอกาสให้นักเรียนอ่านหนังสือหรือเข้าห้องสมุดเพื่อศึกษาค้นคว้า นักเรียนมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อการอ่านหนังสือ ขาดทักษะวิธีการด้านการอ่าน เป็นต้น นักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาจำนวนมากอ่านหนังสือไม่เป็น เมื่ออ่านแล้วไม่สามารถจับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านได้ เพราะไม่เข้าใจเนื้อเรื่อง ทำให้ไม่สามารถวิเคราะห์เรื่องได้ ซึ่งนักอ่านที่ดีจะต้องเป็นผู้ที่มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ รู้จักวิเคราะห์ วิจัย

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 ได้จัดทำสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ไว้เป็นเกณฑ์ในการกำหนดคุณภาพของผู้เรียน โดยจัดให้ทักษะด้านการอ่านเป็นสาระหนึ่งของกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ที่เมื่อผู้เรียนจบการศึกษาขั้นพื้นฐานแล้ว ผู้เรียนสามารถใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดไปใช้ตัดสินใจ แก้ปัญหาและสร้างวิสัยทัศน์ในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน (กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. 2546 : 3)

ในการสร้างความรู้และการฝึกทักษะการคิด ให้ผู้เรียนสามารถนำไปใช้ในการตัดสินใจและแก้ปัญหาในชีวิตประจำวันได้นั้น ครูผู้สอนจะต้องใช้กิจกรรมการอ่านจับใจความสำคัญช่วยในการฝึก ดังนั้นการอ่านจับใจความจึงมีความสำคัญสำหรับทักษะการอ่านมาก การที่ผู้อ่านจะสามารถเข้าใจสิ่งที่อ่านได้ ผู้อ่านจะต้องจับใจความของเรื่องได้ การสอนอ่านจับใจความที่ทำให้นักเรียนสามารถบรรลุตามจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้นั้น ครูจะต้องเข้าใจถึงธรรมชาติของการอ่าน ความต้องการและจุดมุ่งหมายของนักเรียน การจัดเตรียมเนื้อหาและกิจกรรมเพื่อให้ นักเรียนได้ฝึกฝนและเกิดการพัฒนาในการเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ พบว่านักเรียนแต่ละคนมีความสามารถด้านการอ่านที่แตกต่างกัน บางคนอ่านช้า บางคนอ่านเร็ว บางคนให้ความสนใจรายละเอียดของเรื่องจนไม่สามารถเก็บใจความสำคัญได้ เนื่องจากผู้เขียนไม่ได้แสดงแนวคิดหรือใจความสำคัญของเรื่องให้เห็นอย่างชัดเจน นักเรียนจึงไม่สามารถแยกข้อเท็จจริงกับการแสดงความคิดเห็นของผู้เขียนได้

การอ่านให้เกิดประสิทธิภาพและสามารถจับใจความสำคัญของเรื่องได้นั้น ผู้อ่านจะต้องอ่านอย่างถูกต้อง รวดเร็ว มีความเข้าใจในสิ่งที่อ่าน เข้าใจความคิดและจุดประสงค์ของผู้เขียน สามารถแสดงความรู้สึก ความคิดเห็น วิเคราะห์ วิวิจารณ์ เรื่องที่อ่านได้อย่างมีเหตุผล และสามารถนำความรู้ที่ได้จากการอ่านไปใช้ให้เกิดประโยชน์อย่างคุ้มค่า

ปัญหาสำคัญในการสอนอ่านภาษาไทยคือ การขาดแคลนสื่อประกอบการเรียนการสอนและการจัดกิจกรรมที่ไม่หลากหลาย ครูผู้สอนเป็นอีกสาเหตุหนึ่งที่ทำให้ นักเรียนไม่สามารถอ่านจับใจความสำคัญได้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ เนื่องจากครูผู้สอนยังขาดความเข้าใจในการสอนเน้นการสอนแบบท่องจำทำให้เด็กขาดการฝึกทักษะด้านการวิเคราะห์ ทำให้นักเรียนเข้าใจเนื้อเรื่องเพียงการจำข้อความที่ปรากฏในเรื่อง วัยของผู้เรียนก็มีความสำคัญในการสอนอ่านเช่นกัน ดังที่สมาคมการอ่านแห่งประเทศไทยได้ทำการวิจัยพบว่าเด็กวัย 15 – 20 ปี (ระดับมัธยมศึกษาถึงระดับอุดมศึกษา) มีทักษะการอ่านไม่ดีพอ ไม่สามารถจับประเด็นสำคัญในการอ่านได้ จับได้เฉพาะรายละเอียดปลีกย่อย (บันลือ พฤษะวัน. 2539 : 28) ขาดความเข้าใจในสิ่งที่อ่านไม่สามารถจำเรื่องที่อ่าน เข้าใจช้า

จากปัญหาด้านการสอนอ่านดังที่ได้กล่าวมา สถานศึกษา หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และครูผู้สอน ควรให้ความสำคัญกับการสอนอ่านจับใจความให้มากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะการแก้ปัญหาข้อบกพร่องด้านวิธีการสอน การผลิตสื่อการอ่านที่ตรงกับระดับความสามารถ ความต้องการและความสนใจของนักเรียน ไม่ควรยึดแต่เพียงเนื้อหาในบทเรียนแต่เพียงอย่างเดียว เพราะหลักสูตรการศึกษาในปัจจุบัน เน้นให้นักเรียนเรียนด้วยตนเองมากยิ่งขึ้น ซึ่งในอดีตที่ผ่านมา นักเรียนมีความรู้

ที่ไม่กว้างขวางเท่าที่ควร เนื่องจากฟังและปฏิบัติตามแต่เพียงคำสั่งของครูเท่านั้น นักเรียนจึงไม่สามารถที่จะแสวงหาความรู้เพิ่มเติม ทำให้ขาดทักษะด้านการอ่านจับใจความด้วยตนเอง

การจัดกิจกรรมการอ่านจับใจความ ครูควรจัดกิจกรรมที่หลากหลาย โดยใช้กิจกรรมที่สื่อความหมายได้จริงในชีวิตประจำวัน และเปิดโอกาสให้นักเรียนได้คิด ตีความ วิเคราะห์ วิวิจารณ์ และสรุปความคิดจากเรื่องที่อ่านได้ ปัจจุบันมีการนำสื่อการเรียนและวิธีการใหม่ๆ มาใช้ในกระบวนการจัดการเรียนการสอนมากขึ้น โดยพิจารณาสื่อและเทคนิคที่สอดคล้องกับสภาพการเรียนรู้ที่มีเป็นพื้นฐาน สำหรับการเรียนและวิธีการใหม่ๆ ที่นำมาใช้มีหลายรูปแบบ เช่น การจัดศูนย์การเรียนรู้แบบบทเรียนโมดูล บทเรียนสำเร็จรูป ชุดการสอนมินิคอร์ส และชุดการเรียนด้วยตนเอง เป็นต้น โดยเฉพาะการสอนโดยใช้ชุดการเรียนด้วยตนเอง น่าจะเป็นวิธีการพัฒนาส่งเสริมความเข้าใจทักษะการอ่านให้กับผู้เรียนได้อย่างเห็นได้ชัด

ชุดการเรียนด้วยตนเองจัดเป็นนวัตกรรมทางการศึกษาที่มีลักษณะเป็นสื่อประสม (Multi - Media) ที่จัดไว้เป็นชุดๆ บรรจุในซอง กล่องหรือกระเป๋า โดยใช้วิธีการสร้างเป็นระบบช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเอง มีอิสระในการเรียนได้มากกว่าการเรียนในชั้นเรียนตามปกติ เนื่องจากการใช้ชุดการเรียนด้วยตนเองจะคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ผู้เรียนจะเรียนแต่ละชุดการเรียนได้เร็วหรือช้าตามความสามารถของตน โดยไม่ต้องมีการแข่งขันหรือต้องรอคอยผู้อื่น ผู้เรียนสามารถเลือกสื่อการเรียน วิธีการเรียน และกำหนดเวลาในการประเมินผลให้กับตนเองได้ อีกทั้งนักเรียนยังสามารถเรียนตามลำพังหรือจะปรึกษาคำถามหรือทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อน หรือขอคำแนะนำจากครูก็ได้ นอกจากนี้การใช้ชุดการเรียนด้วยตนเองยังช่วยขจัดปัญหาการขาดแคลนครู เพราะชุดการเรียนด้วยตนเองที่มีประสิทธิภาพนั้น สามารถนำไปใช้แทนการสอนปกติได้เป็นอย่างดี อีกทั้งยังช่วยให้ผู้สอนและผู้เรียนมีความมั่นใจในการเรียน ช่วยให้ผู้สอนวัดผลได้ตรงตามจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้ มีผู้ทำการศึกษาเกี่ยวกับการสร้าง การพัฒนาชุดการเรียนด้วยตนเอง และนำชุดการเรียนด้วยตนเองไปเปรียบเทียบกับการสอนตามคู่มือครู ในวิชาต่าง ๆ อาทิ วิชาภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และงานช่าง เป็นต้น

เนื่องจากเวลาในการจัดกิจกรรมให้นักเรียนได้ฝึกฝนมีน้อย เวลาที่ใช้ในการเรียนการสอนมีไม่เพียงพอ รวมถึงข้อแตกต่างระหว่างบุคคล ซึ่งเป็นสาเหตุของปัญหาการอ่านจับใจความสำคัญ ผู้วิจัยจึงสนใจสร้างชุดการเรียนด้วยตนเองเพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสรรพาวุธวิทยา เขตบางนา กรุงเทพมหานคร เพื่อนำผลไปปรับปรุงการสอนอ่านจับใจความในระดับชั้นมัธยมศึกษาให้มีประสิทธิภาพต่อไป

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อพัฒนาชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองวิชาภาษาไทยเรื่อง การอ่านจับใจความ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
2. เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนการอ่านจับใจความวิชาภาษาไทยโดยใช้ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

ผลการวิจัยครั้งนี้จะทำให้ได้ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองวิชาภาษาไทยเรื่อง การอ่านจับใจความ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ซึ่งเป็นประโยชน์และแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน วิชาภาษาไทยในระดับชั้นมัธยมศึกษา

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสรรพาวุธวิทยา กรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2548 จำนวน 3 ห้องเรียน รวม 144 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาในครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสรรพาวุธวิทยา กรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2548 จำนวน 48 คน ได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

ระยะเวลาดำเนินการ

ระยะเวลาในการใช้ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง 12 ชั่วโมง ชั่วโมงละ 60 นาที จำนวน 6 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 2 ชั่วโมง

เนื้อหาที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

เนื้อหาที่ใช้ในการทดลองนี้ เป็นเนื้อหาตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เรื่องการอ่านจับใจความ แบ่งออกเป็น 5 เรื่อง ดังนี้

- เรื่องที่ 1 หลักการอ่านจับใจความ
- เรื่องที่ 2 กลวิธีการอ่านจับใจความ
- เรื่องที่ 3 การอ่านจับใจความบทความ

เรื่องที่ 4 การอ่านจับใจความเรื่องสั้น

เรื่องที่ 5 การอ่านจับใจความสารคดี

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรอิสระ ได้แก่ ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองวิชาภาษาไทยเรื่องการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ตัวแปรตาม ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านจับใจความ

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง หมายถึง สื่อการเรียนรู้ที่จัดทำขึ้นเพื่อให้ผู้เรียนได้ศึกษาค้นคว้า เรียนรู้ และทำกิจกรรมแต่ละเรื่องได้ด้วยตนเองเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่มย่อย ซึ่งเหมาะกับการจัดการเรียนการสอนในปัจจุบันและเหมาะกับผู้ที่มีความรู้ด้านการเรียนรู้สามารถที่จะศึกษาเรื่องต่างๆ ด้วยตนเอง ตามความสามารถและความต้องการในการเรียนรู้ของผู้เรียน ชุดการเรียนรู้ประกอบด้วย

1.1 คำแนะนำชุดการเรียนรู้และการใช้ เป็นข้อความที่เกี่ยวกับความสำคัญของการเรียนรู้ด้วยตนเอง ส่วนประกอบของชุดการเรียนรู้และขั้นตอนในการเรียนรู้ด้วยชุดการเรียนรู้

1.2 ความคิดรวบยอด เป็นข้อความที่ระบุให้นักเรียนได้เรียนรู้จากชุดการเรียนรู้แต่ละตอน ซึ่งจะช่วยให้ นักเรียนสามารถจับสาระสำคัญของชุดการเรียนรู้ได้และรู้ว่าชุดการเรียนรู้กล่าวถึงเรื่องอะไร

1.3 จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม เป็นพฤติกรรมที่คาดหวังที่ระบุให้นักเรียนมีพฤติกรรมนั้นๆ หลังจากเรียนจบในแต่ละชุด

1.4 แบบทดสอบก่อนเรียน เป็นเครื่องมือทดสอบนักเรียนทุกคนก่อนที่จะเริ่มเรียนรู้ชุดการเรียนรู้ เพื่อวัดความรู้ ความสามารถของนักเรียนเกี่ยวกับเนื้อหาของชุดการเรียนรู้

1.5 กิจกรรมการเรียนรู้มีรายละเอียดและขั้นตอนที่เสนอแนะให้นักเรียนปฏิบัติตาม เพื่อช่วยให้นักเรียนบรรลุจุดประสงค์ โดยนักเรียนทำกิจกรรมตามลำดับที่กำหนดให้ กิจกรรมจะมีการระบุชื่อการเรียนรู้ในรูปแบบที่เหมาะสมกับเนื้อหาและจุดประสงค์ เช่น หลักการอ่านจับใจความ กลวิธีการอ่านจับใจความ การอ่านจับใจความช้า การอ่านจับใจความบทความ การอ่านจับใจความสารคดี

1.6 แบบทดสอบด้วยตนเอง เป็นเครื่องมือในการประเมินตนเองหลังจากทำกิจกรรมการเรียนรู้แล้ว ด้วยการทำแบบทดสอบท้ายกิจกรรมและสามารถตรวจคำตอบได้ด้วยตนเองจากเฉลย มีคะแนนเป็นการวัดความก้าวหน้าของตนเองว่าบรรลุวัตถุประสงค์หรือไม่ พร้อมทั้งจะทำแบบทดสอบหลังเรียนหรือยัง และเป็นแรงเสริมให้นักเรียนนำตนเองไปสู่เป้าหมายที่กำหนดไว้

1.7 แบบทดสอบหลังเรียน เป็นเครื่องมือที่นักเรียนใช้ประเมินผลในขั้นสุดท้ายของชุดการเรียนรู้เมื่อบรรลุจุดประสงค์แล้ว จะช่วยวัดว่านักเรียนเกิดพฤติกรรมตามที่คาดหวังไว้หรือไม่ นักเรียนตรวจเฉลยและบันทึกคะแนนลงในตารางแสดงผลการเรียนรู้ของนักเรียนแต่ละคน

2. ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองวิชาภาษาไทยเรื่อง การอ่านจับใจความ หมายถึง สื่อในการจัดการเรียนการสอนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยเรื่อง การอ่านจับใจความ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยมีรูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ ให้นักเรียนศึกษาเนื้อหาและทำกิจกรรมต่างๆ ตามแต่ละชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองตามขั้นตอนที่ระบุไว้ในชุดการเรียนรู้ มีครูเป็นผู้ให้คำปรึกษา แนะนำและอำนวยความสะดวกในการเรียนขั้นตอนในการเรียนรู้โดยใช้ชุดการเรียนรู้มีดังนี้

ขั้นที่ 1 ให้นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียนแล้วตรวจให้คะแนนจากแบบเฉลย

ขั้นที่ 2 ให้นักเรียนศึกษาและทำกิจกรรมการเรียนรู้ต่างๆ ที่กำหนดไว้ในชุดการเรียนรู้ตามลำดับขั้นตอน ซึ่งชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองแบ่งออกเป็น 5 เรื่อง 10 ชุดการเรียนรู้ ดังนี้

เรื่องที่ 1 หลักการอ่านจับใจความ

เรื่องที่ 2 กลวิธีการอ่านจับใจความ

เรื่องที่ 3 การอ่านจับใจความบทความ

เรื่องที่ 4 การอ่านจับใจความเรื่องสั้น

เรื่องที่ 5 การอ่านจับใจความสารคดี

ขั้นที่ 3 นักเรียนศึกษาใบงานและทำกิจกรรมด้วยตนเองและตรวจจากเฉลย ถ้าทำได้ถูกต้องแสดงว่าเรียนรู้เนื้อหาในชุดการเรียนรู้แล้วและพร้อมที่จะทำแบบทดสอบหลังการเรียนรู้ได้ แต่ถ้าทำกิจกรรมด้วยตนเองถูกต้องไม่ทั้งหมด นักเรียนต้องพิจารณาว่าไม่เข้าใจในส่วนใด ซึ่งอาจขอคำแนะนำจากครูแล้วกลับไปศึกษาและทำกิจกรรมในส่วนนั้นใหม่

ขั้นที่ 4 เมื่อนักเรียนศึกษาเนื้อหาในใบงานและฝึกทำกิจกรรมจนเข้าใจแล้ว ให้นักเรียนทำแบบทดสอบหลังการเรียนรู้และตรวจให้คะแนน ถ้าได้คะแนนตั้งแต่ร้อยละ 80 ขึ้นไปถือว่าผ่านชุดการเรียนรู้นั้นได้ ถ้านักเรียนได้คะแนนไม่ถึงร้อยละ 80 นักเรียนต้องกลับไปศึกษาชุดการเรียนรู้ชุดนั้นใหม่ เมื่อพร้อมจึงกลับมาสอบใหม่จนกว่าจะผ่าน

3. การอ่านจับใจความ หมายถึง ความสามารถในการทำความเข้าใจกับเนื้อหาสำคัญและแนวความคิดของผู้เขียน ผู้อ่านจะต้องเข้าใจภาษาที่ผู้เขียนสื่อออกมาโดยมีลักษณะเช่นเดียวกับการแปลความคิดของผู้เขียนมาสู่ความคิดของผู้อ่าน เพื่อให้เกิดความเข้าใจในแนวทางเดียวกัน โดยผู้อ่านสามารถประเมินความเข้าใจได้ด้วยการตั้งคำถามหลังจากอ่านจบแล้วว่าใคร ทำอะไร เมื่อไร ที่ไหน อย่างไร

4. ผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านจับใจความ หมายถึง ความสามารถของนักเรียนในการอ่าน โดยรวบรวมสาระสำคัญของเรื่องและสรุปข้อคิดจากเรื่องที่อ่านได้ ซึ่งวัดได้จากแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทยเรื่อง การอ่านจับใจความ

5. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านจับใจความ หมายถึง เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในรูปของคะแนนที่นักเรียนทำได้จากการทำแบบฝึกหัดระหว่างเรียนและทดสอบหลังเรียน

6. การพัฒนาชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง หมายถึง การนำชุดการเรียนรู้ที่ผู้ศึกษาค้นคว้าสร้างขึ้นไปทดลองใช้และปรับปรุงแก้ไข เพื่อได้ประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80

80 ตัวแรก หมายถึง ร้อยละของค่าเฉลี่ยจากคะแนนที่ได้จากการทำแบบฝึกหัดระหว่างเรียนของนักเรียนที่เรียนโดยชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง ไม่ต่ำกว่า 80

80 ตัวหลัง หมายถึง ร้อยละของค่าเฉลี่ยจากคะแนนที่ได้จากการทำแบบทดสอบหลังเรียนของนักเรียนที่เรียนโดยชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง ไม่ต่ำกว่า 80

สมมติฐานการศึกษาค้นคว้า

นักเรียนที่เรียนโดยใช้ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองมีความสามารถในการอ่านจับใจความสูงขึ้นกว่าก่อนการทดลอง

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสอนอ่านจับใจความ และชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยนำเสนอสาระสำคัญตามหัวข้อดังนี้

1. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการอ่านจับใจความ
 - 1.1 ความหมายของการอ่านจับใจความ
 - 1.2 ประเภทของการอ่านจับใจความ
 - 1.3 จุดมุ่งหมายของการอ่านจับใจความ
 - 1.4 หลักในการอ่านจับใจความ
 - 1.5 กลวิธีการอ่านจับใจความ
 - 1.6 องค์ประกอบในการอ่านจับใจความ
 - 1.7 การสอนอ่านจับใจความ
 - 1.8 การวัดความเข้าใจในการอ่านจับใจความ
 - 1.9 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอ่านจับใจความ
2. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง
 - 2.1 ความหมายของชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง
 - 2.2 ประเภทของชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง
 - 2.3 องค์ประกอบของชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง
 - 2.4 หลักการสร้างชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง
 - 2.5 ขั้นตอนการสร้างชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง
 - 2.6 ลักษณะของชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองที่ดี
 - 2.7 ประโยชน์ของชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง
 - 2.8 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง

1. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการอ่านจับใจความ

การอ่านมีความสำคัญต่อการดำเนินชีวิตของมนุษย์มาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ดังนั้น การอ่านที่ดีทำให้เกิดสัมฤทธิ์ผลทางการอ่าน ผู้อ่านจะต้องสามารถรับรู้สารได้อย่างครบถ้วนและถูกต้อง ซึ่งการฝึกการอ่านให้ผู้อ่านมีทักษะในการรับสารนั้นมีหลายวิธีด้วยกัน การอ่านจับใจความ เป็นอีกวิธีหนึ่งที่เป็นพื้นฐานของนักอ่านที่ดี

1.1 ความหมายของการอ่านจับใจความ

การอ่านจับใจความ เป็นทักษะที่ต้องใช้การฝึกฝนจากการอ่านอยู่อย่างสม่ำเสมอ ซึ่งจะทำให้ผู้อ่านสามารถอ่านได้อย่างรวดเร็วและจับใจความได้อย่างถูกต้อง หากไม่มีการอ่านอย่างสม่ำเสมอจะทำให้ผู้อ่านต้องใช้เวลาในการอ่านเพิ่มมากขึ้นและไม่สามารถจับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านได้อย่างครบถ้วน มีผู้ให้ความหมายของการอ่านจับใจความไว้ดังนี้

คณะอนุกรรมการพัฒนาคุณภาพวิชาการ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2546 : 188) ได้ให้ความหมายของการอ่านจับใจความไว้ว่าเป็นการอ่านที่มุ่งค้นหาสาระของเรื่องหรือของหนังสือแต่ละเล่มที่เป็นส่วนใจความสำคัญและส่วนขยายใจความสำคัญของเรื่อง

ภาควิชาภาษาไทย สถาบันราชภัฏสวนดุสิต (2538 : 50) ได้ให้ความหมายของการอ่านจับใจความไว้ว่าเป็นการอ่านที่ผู้อ่านต้องการเข้าใจเรื่องราวที่อ่าน โดยสรุปใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านได้ว่า เป็นเรื่องอะไร ของใคร ที่ไหน เมื่อไร ทำไม และอย่างไร

รัญจิต แก้วจำปา (2544 : 15) ได้กล่าวถึงความหมายของการอ่านจับใจความว่าเป็นการอ่านที่สามารถจับใจความสำคัญ หรือประเด็นสำคัญของเรื่องที่อ่านได้ครบถ้วน ถูกต้อง ตรงตามเจตนาของผู้สื่อ

ดังนั้นความหมายของการอ่านจับใจความตามที่กล่าวมาข้างต้นจึงเป็นการจับใจความสำคัญของเรื่องที่ผู้เขียนต้องการสื่อให้กับผู้อ่าน โดยผู้อ่านจะต้องทราบเรื่องราวที่อ่านนั้นกล่าวถึงอะไร เกี่ยวกับใคร เกิดขึ้นที่ไหน เมื่อไร และเกิดขึ้นอย่างไร จึงจะทำการสื่อสารที่ถูกต้องตรงตามวัตถุประสงค์ที่ผู้เขียนตั้งใจไว้

1.2 ประเภทของการอ่านจับใจความ

ประเภทของการอ่านจับใจความ พันธุ์ทิพา หลาบเลิศบุญ (2539 : 24) ได้กล่าวถึงการอ่านจับใจความว่ามี 2 แนว คือ

1. การอ่านเพื่อจับใจความรวม เป็นการอ่านเพื่อรู้และจะได้ตัดสินใจคุณค่าของหนังสือหรือเรื่องที่อ่านนั้นๆ สมควรจะอ่านอย่างละเอียดหรือไม่ หรือเป็นเครื่องมือแนวทางให้ผู้อ่านรู้วาทศึกษาค้นคว้าเรื่องใดมาประกอบเพื่อช่วยเสริมให้มีความรู้ ความเข้าใจเรื่องอย่างไร วิธีเก็บใจความสำคัญ ผู้อ่านอาจตั้งคำถามให้กว้างๆ ว่า ใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อใด อย่างไร และพยายามตอบคำถาม นั้นๆ แต่ให้ได้ใจความชัดเจน

2. การอ่านเพื่อจับใจความสำคัญ เป็นการอ่านที่ละเอียดมาก เพื่อจะได้ความสำคัญของงานเขียนนั้นได้ ในลักษณะนี้ผู้อ่านต้องทำความเข้าใจกับข้อความทุกๆ ย่อหน้า ผู้อ่านอาจสังเกตประโยคใจความสำคัญในแต่ละย่อหน้า ซึ่งตามหลักการเขียนย่อหน้าจะประกอบด้วยประโยคใจความสำคัญและประโยคขยาย ประโยคใจความสำคัญอาจจะอยู่บรรทัดแรก ตอนกลาง หรือข้อความตอนท้ายของย่อหน้าก็ได้

ชลธิชา กลัดอยู่ (2517 : 25 - 26) กล่าวถึง การอ่านจับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่าน มีอยู่ 2 ลักษณะ คือ

1. การอ่านเพื่อจับใจความรวม คือ การทำความเข้าใจเนื้อหาสำคัญของข้อความหรือเนื้อเรื่องที่อ่าน เพื่อให้มองเห็นความสัมพันธ์ และรายละเอียดของเนื้อหาต่างๆ และเข้าใจจุดมุ่งหมายสำคัญของเรื่องนั้นๆ ได้ การอ่านประเภทนี้ทำได้โดยการพินิจและกวาดสายตาผ่านหัวข้อต่างๆ เพื่อให้ทราบว่า ในแต่ละหัวข้อนั้นมีความสัมพันธ์กันอย่างไร และมีการดำเนินไปสู่จุดหมายปลายทางด้วยวิธีเชื่อมโยงเนื้อหาและความคิดตลอดจนข้อมูลต่างๆ อย่างไร

2. การอ่านเพื่อจับใจความสำคัญ คือ การอ่านเพื่อทำความเข้าใจกับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่าน ผู้อ่านที่ชำนาญจะไม่อ่านทุกตัวอักษร ในขณะที่ผู้ชำนาญต้องอ่านอย่างพิถีพิถันจึงจะสามารถจับใจความสำคัญได้ ความสำคัญมิได้จำกัดแต่เพียงเนื้อเรื่องเท่านั้น ผู้อ่านที่ดีจะต้องเก็บเนื้อหาสาระที่สำคัญของเรื่องหนึ่งได้หลายแง่ หลายมุม เช่น เก็บความรู้เก็บเนื้อเรื่องที่สำคัญ เก็บแนวคิดหรือทัศนคติของผู้เขียน ตลอดจนจุดมุ่งหมายสำคัญของเรื่อง อาจจะมียุทธศาสตร์หลายประการ นำหนักความสำคัญอาจจะแตกต่างกันออกไป

1.3 จุดมุ่งหมายของการอ่านจับใจความ

สมบัติ มหาเรศ (2523 : 68) กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการอ่าน จับใจความไว้ดังนี้

1. เพื่อให้นักเรียนอ่านและจับใจความได้ ไม่ใช่เพียงเพื่อเรียนจบภายในชั่วโมงเท่านั้น เพื่อให้กิจกรรมการอ่านมีความหมาย การอ่านจึงควรเป็นการอ่านจากเอกสารนอกเหนือจากหนังสือเรียนและหนังสือไม่ควรหนาจนเกินไป ควรจับเวลาให้พอเหมาะกับเนื้อเรื่อง

2. ให้ผู้อ่านสามารถบอกรายละเอียดของเรื่องราวที่อ่านว่ามีสาระอะไรบ้าง โดยเล่ารายละเอียดได้ชัดเจนเพื่อแสดงว่า ผู้อ่านมีความเข้าใจในเรื่องที่อ่าน

3. อ่านเพื่อปฏิบัติตามคำสั่งและคำแนะนำ

4. ฝึกการใช้สายตา นิยมการอ่านเพื่อฝึกการอ่านเร็วและตอบคำถามได้ถูกต้องแม่นยำ

5. อ่านเพื่อสรุปหรือย่อเรื่องที่อ่านเกี่ยวกับอะไร

6. อ่านแล้วสามารถคาดการณ์ ทำนายเรื่องว่าจะลงเอยอย่างไร

7. อ่านและทำรายงานย่อสรุป มีการฝึกโน้ตย่อ

8. อ่านเพื่อหาความจริง และแสดงข้อคิดเห็นได้

1.4 หลักการอ่านจับใจความ

เพื่อให้ผู้อ่านสามารถอ่านจับใจความในการอ่านได้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ได้ตั้งไว้ คณะอนุกรรมการพัฒนาคุณภาพวิชาการ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2546 : 189) ได้กำหนดแนวทางในการอ่านจับใจความไว้ดังนี้

1. ตั้งจุดมุ่งหมายในการอ่านได้ชัดเจน เพื่อใช้เป็นแนวทางในการกำหนดการอ่านได้อย่างเหมาะสมและสามารถจับใจความหรือคำตอบได้รวดเร็วยิ่งขึ้น

2. สำนวณส่วนประกอบของหนังสืออย่างคร่าวๆ เช่น ชื่อเรื่อง คำนำ สารบัญ คำชี้แจงในการใช้หนังสือ ภาคผนวก ฯลฯ เพราะส่วนประกอบของหนังสือจะทำให้ผู้อ่านเกิดความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องหรือหนังสือที่อ่านได้อย่างกว้างขวางและรวดเร็ว

3. ทำความเข้าใจลักษณะของหนังสือว่าเป็นประเภทใด เช่น สารคดี ตำรา บทความ ฯลฯ ซึ่งจะช่วยให้มีแนวทางในการอ่านจับใจความสำคัญได้ง่าย

4. ใช้ความสามารถทางภาษาในการแปลความหมายของคำ ประโยค และข้อความต่างๆ อย่างถูกต้อง รวดเร็ว

5. ใช้ประสบการณ์หรือภูมิหลังเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านมาประกอบ จะทำให้เข้าใจและจับใจความที่อ่านได้ง่ายและรวดเร็วขึ้น

สนิท ตั้งทวี (2526 : 104 - 105) มีความเห็นว่าผู้ที่อยู่ในวัยเรียนเป็นผู้ที่ต้องศึกษาวิชาการต่างๆ หลายวิชา การอ่านจับใจความจึงมีประโยชน์อย่างยิ่งในการแสวงหาความรู้ในเวลาจำกัด ผู้อ่านจึงควรได้รับการฝึกฝนเป็นพิเศษด้านการอ่านจับใจความ จึงมีข้อเสนอแนะ เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติดังนี้

1. ตั้งจุดมุ่งหมายในการอ่านให้ชัดเจน เพื่อใช้เป็นแนวทางในการกำหนดการอ่านได้อย่างเหมาะสมและสามารถจับใจความหรือคำตอบได้รวดเร็วยิ่งขึ้น

2. ฝึกการแบ่งจับสายตาในแต่ละบรรทัดโดยใช้สายตาจับเป็นจุดๆ พยายามแผ่ช่วงสายตาให้กว้างและใช้เวลาให้น้อย แล้วเคลื่อนสายตาไปอย่างรวดเร็ว ทำซ้ำๆ หลายๆ ครั้งจนเกิดความชำนาญ เมื่อชำนาญแล้วจะใช้สายตาในการจับเนื้อความในแต่ละบรรทัดน้อยลง

3. พยายามเก็บแต่ใจความสำคัญของข้อความ หรือเรื่องที่อ่านอย่างรวดเร็ว

4. ขณะที่อ่านจะต้องรู้ว่าข้อความสำคัญอยู่ที่ใด โดยมีข้อสังเกตว่าใจความสำคัญส่วนมากจะปรากฏให้เห็นในบรรทัดแรก หรือบรรทัดสุดท้ายของแต่ละย่อหน้าหรือแต่ละอนุเจตนั่นๆ

5. กำหนดปริมาณของข้อความที่จะอ่านไว้ล่วงหน้า และจับเวลาทุกครั้งเมื่อเริ่มต้นอ่านในแต่ละหน้า ซึ่งหากมีการฝึกหลายๆ ครั้งจะทำให้เวลาในการอ่านลดน้อยลง

6. ขณะที่อ่านต้องพยายามบังคับสายตาให้กวาดไปตามตัวหนังสืออย่างรวดเร็ว ควรหลีกเลี่ยงการอ่านทีละคำ และควรได้รับการฝึกอ่านทีละประโยค

7. หากเรื่องที่อ่านเป็นเรื่องที่มีขนาดยาวและหลายย่อหน้า เมื่ออ่านจบลงทุกครั้งควรมีการทดสอบความเข้าใจด้วยการฝึกถามตัวเองตามหัวข้อดังนี้ เป็นเรื่องอะไร ใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร อย่างไรและทำไม ซึ่งบางเรื่องอาจมีคำตอบไม่ครบแต่ต้องตอบเท่าที่มีอยู่ให้ครบถ้วน เพื่อจะจับใจความสำคัญให้ได้มากที่สุดแล้วจดลงในกระดาษ นำไปเปรียบเทียบกับเนื้อเรื่องที่อ่านมาถึงความถูกต้องและพยายามสำรวจหรือเปรียบเทียบข้อบกพร่องเพื่อหาทางแก้ไข

กาญจนา วิชญาปกรณ์ (2533 : 125 - 126) ได้กล่าวถึงหลักสำคัญในการอ่านจับใจความว่า คือ การสังเกตและทำความเข้าใจประโยค ข้อความ และคำ ต่างๆ ซึ่งจะช่วยให้ผู้อ่านสามารถจับความและเข้าใจได้เร็วขึ้นและจะต้องมีความรู้เกี่ยวกับย่อหน้าหรืออนุเจต

สรุปได้ว่าผู้อ่านควรมีหลักในการอ่านคือ ผู้อ่านต้องตั้งจุดมุ่งหมายในการอ่านให้ชัดเจน เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดการอ่านได้อย่างเหมาะสม ขณะที่อ่านผู้อ่านต้องเก็บใจความสำคัญของย่อหน้า ในการอ่านทุกครั้งผู้อ่านจะต้องฝึกอ่านเป็นประโยคและนำพื้นฐานความรู้ในการใช้ภาษามาช่วยให้เข้าใจได้ง่ายและรวดเร็วขึ้น หลังการอ่านจบทุกครั้งควรมีการตั้งคำถามในใจจากเรื่องที่อ่านว่า ใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร อย่างไร ควรทราบจุดมุ่งหมายของผู้เขียนว่าต้องการอะไร แล้วสรุปใจความสำคัญของเรื่องแล้วเรียบเรียงใจความสำคัญด้วยสำนวนของตนเองเพื่อให้เกิดความเข้าใจยิ่งขึ้น ผู้อ่านต้องฝึกการอ่านจับใจความอย่างสม่ำเสมอ และรู้จักสังเกตลักษณะของใจความสำคัญว่าอยู่ตอนใดของประโยคหรือย่อหน้า จะสามารถทำให้เข้าใจเรื่องที่อ่านได้รวดเร็วยิ่งขึ้น

1.5 กลวิธีการอ่านจับใจความ

การอ่านเพื่อจับใจความเป็นการอ่านที่ศึกษาส่วนสำคัญของเรื่อง เข้าใจถึงความต้องการของผู้เขียน และประโยชน์ของเรื่องที่อ่าน จึงมีนักวิชาการหลายท่านได้เสนอแนะกลวิธีการอ่านจับใจความ เพื่อให้ผู้อ่านได้นำไปศึกษาและนำวิธีการไปใช้ในการจับใจความของเรื่องได้สะดวก รวดเร็วและบรรลุตามจุดมุ่งหมายที่ได้ตั้งไว้ ดังนี้

คณะอนุกรรมการพัฒนาคุณภาพวิชาการ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2546 : 189 - 190) ได้กล่าวถึง ขั้นตอนการอ่านจับใจความดังนี้

1. อ่านผ่านโดยตลอด เพื่อให้รู้ว่าเรื่องที่อ่านเป็นเรื่องอะไร จุดใดเป็นจุดสำคัญ
2. อ่านให้ละเอียดเพื่อทำความเข้าใจอย่างชัดเจน ไม่ควรหยุดอ่านระหว่างเรื่อง เพราะจะทำให้ความเข้าใจไม่ต่อเนื่องกัน

3. อ่านซ้ำในตอนที่ไม่เข้าใจและตรวจสอบความเข้าใจในบางตอนให้ถูกต้อง
4. เรียบเรียงใจความสำคัญของเรื่องด้วยตนเอง

สุวรรณ ตั้งทิฆะรักษา (2543 : 63 - 64) ได้กล่าวถึง ขั้นตอนการอ่านจับใจความสำคัญที่จะช่วยให้ผู้อ่านสามารถวิเคราะห์ ตีความ หรือวิพากษ์วิจารณ์ดังนี้

1. อ่านอย่างรวดเร็วตั้งแต่ต้นจนจบเพื่อให้เห็นเนื้อเรื่องโดยรวมและพิจารณาชื่อเรื่องซึ่งจะทำให้พอทราบประเด็นสำคัญของเรื่อง ควรสังเกตการลำดับเรื่องและความสัมพันธ์ของเนื้อหาแต่ละย่อหน้าที่จะทำให้ผู้อ่านสามารถทราบจุดมุ่งหมายของเรื่องและเข้าสู่ประเด็นสำคัญของเรื่องได้รวดเร็วขึ้น

2. อ่านโดยละเอียดเพื่อให้เข้าใจข้อความทุกย่อหน้า เนื่องจากในแต่ละย่อหน้าจะประกอบด้วยประโยคใจความสำคัญที่ปรากฏอยู่ที่ต้นย่อหน้า กลางย่อหน้า ท้ายย่อหน้า หรือจะอยู่ทั้งตอนต้นและตอนท้ายของย่อหน้า บางย่อหน้าอาจไม่ปรากฏประโยคใจความสำคัญผู้อ่านจะต้องสรุปเอง

3. เมื่อได้ประโยคใจความสำคัญแล้วต้องพิจารณาว่าแยกใจความสำคัญออกจากพลความถูกต้องหรือไม่

4. เมื่อได้ใจความสำคัญแล้วนำมาเรียบเรียงให้ต่อเนื่องสละสลวยด้วยสำนวนภาษาของเราเอง โดยให้สั้น กระชับรัด เข้าใจง่าย ได้เนื้อหาตรงตามความต้องการ ซึ่งเรียบเรียงได้ดังนี้

- นำใจความสำคัญของแต่ละย่อหน้ามาเรียบเรียงเท่านั้น
- หากใจความสำคัญที่นำมาเรียงมีความซ้ำซ้อนกันให้ตัดส่วนที่ซ้ำซ้อนกัน

ออก

- เรียบเรียงใจความสำคัญตามลำดับย่อหน้าที่ได้อ่านสรุปไว้ โดยใช้ภาษากระชับรัด เข้าใจง่าย สื่อความหมายชัดเจน ใช้ประโยคที่ถูกต้องตามหลักภาษา เชื่อมโยงแต่ละประโยคด้วยคำเชื่อมที่สัมพันธ์กัน หรืออาจเรียบเรียงใหม่เพื่อให้สาระสำคัญของเรื่องอ่านได้เข้าใจง่ายขึ้น

5. เมื่อเรียบเรียงแล้วทบทวนดูว่าใจความสำคัญที่เรียบเรียงมีเนื้อความต่อเนื่องกันหรือไม่ ใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านครบถ้วนหรือไม่ ตอนใดที่ขาดหายไปควรมีการเพิ่มเติมให้ครบถ้วน

สนิท ตั้งทวี (दनया वंस्त्रनश्चय. 2542 : 158 ; อ้างอิงจาก สนิท ตั้งทวี. 2529. อ่านไทย. หน้า 307 – 310) ได้สรุปลักษณะของใจความสำคัญที่ปรากฏอยู่ในส่วนต่างๆ ของข้อความเพื่อเป็นกลวิธีในการอ่านจับใจความ ดังนี้

1. ใจความสำคัญอยู่ในตำแหน่งต้นของย่อหน้า ซึ่งจะเป็นจุดที่พบได้มากที่สุด เนื่องจากผู้เขียนจะบอกประเด็นสำคัญให้ผู้อ่านทราบแล้วจึงขยายรายละเอียดให้ชัดเจน

2. ใจความสำคัญอยู่ในตำแหน่งท้ายของย่อหน้า เป็นจุดที่พบใจความสำคัญมากรองลงมาจากจุดที่หนึ่ง ซึ่งรายละเอียดของเนื้อหาจะอยู่ในตอนต้นของย่อหน้าแล้วประโยคที่เป็นประเด็นสำคัญจะอยู่ในตอนท้ายของย่อหน้า

3. ใจความสำคัญอยู่ในตำแหน่งต้นและท้ายย่อหน้า และจะมีรายละเอียดอยู่ตรงกลางของย่อหน้า

4. ใจความสำคัญอยู่ในตำแหน่งกลางย่อหน้า จะมีรายละเอียดอยู่ตอนต้นกับตอนท้าย

5. ใจความสำคัญที่ปรากฏรวมอยู่ในหลายๆ ย่อหน้า ซึ่งผู้อ่านจะต้องอ่านอย่างคร่าวๆ พอเข้าใจ แล้วจึงอ่านให้ละเอียดแล้วนำมาตั้งคำถามจากเรื่องที่ได้อ่าน นำคำตอบที่ได้มาเรียบเรียงให้สละสลวยและมีความเหมาะสมตามลำดับความสำคัญของเนื้อความ

นุชน้อย สติธอังกูร (2533 : 67) ได้กล่าวถึงวิธีการจับใจความว่า

1. พิจารณาความที่ละย่อหน้า หาประโยคใจความสำคัญของในแต่ละย่อหน้า
2. ตัดส่วนที่เป็นรายละเอียดหรือข้อปลีกย่อยออก รวมถึงการตั้งคำถามหรือ

คำพูด

3. สรุปใจความสำคัญด้วยสำนวนภาษาของตนเอง

แววมยุรา เหมือนนิล (2538 : 23 - 30) ได้กล่าวถึงกลวิธีการอ่านจับใจความสำคัญไว้ดังนี้

1. ควรเริ่มต้นจากการอ่านจับใจความสำคัญในแต่ละย่อหน้าให้ถูกต้องแม่นยำ เพราะในแต่ละย่อหน้าจะมีใจความสำคัญที่สุดอยู่ใจความเดียว และเมื่อนำประเด็นที่สำคัญของแต่ละย่อหน้ามาพิจารณารวมกันจะได้แนวคิดหรือแก่นของเรื่องที่สำคัญที่สุดได้ง่ายขึ้น

2. ใจความสำคัญในแต่ละย่อหน้า หมายถึง ข้อความที่มีสาระคลุมข้อความอื่นๆ ในย่อหน้านั้นๆ ไว้ทั้งหมด

3. ใจความสำคัญในแต่ละย่อหน้า ส่วนมากมักอยู่ในประโยคใดประโยคหนึ่ง โดยมีข้อสังเกตได้ดังนี้

- ประโยคตอนต้นย่อหน้า เป็นจุดที่พบใจความสำคัญของเรื่องในแต่ละย่อหน้ามากที่สุด เพราะผู้เขียนมักบอกประเด็นสำคัญไว้แล้วจึงขยายรายละเอียด เพื่อให้ชัดเจนขึ้นภายหลัง

- ประโยคตอนท้ายย่อหน้า เป็นจุดที่พบใจความสำคัญมากรองลงมาจากประโยคตอนต้นย่อหน้า โดยผู้เขียนจะบอกรายละเอียดหรือประเด็นย่อยมาก่อนแล้วสรุปด้วยประโยคที่เก็บประเด็นสำคัญไว้ภายหลัง

- ประโยคตอนกลางย่อหน้า เป็นจุดที่ค้นหาใจความสำคัญได้ยากขึ้น เพราะต้องพิจารณาเปรียบเทียบให้ได้ว่า สาระสำคัญที่สุดอยู่ในประโยคใด

- ไม่ปรากฏในประโยคใดอย่างชัดเจน อาจอยู่ในหลายประโยคหรืออยู่รวมๆ ในย่อหน้าซึ่งผู้อ่านจะต้องสรุปออกมาเอง ซึ่งเป็นการจับใจความที่ยากกว่าอย่างอื่น ผู้อ่านอาจจะใช้วิธีการตั้งคำถามกับตนเองว่า ใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร อย่างไร ทำไม ซึ่งจะทำให้ผู้อ่านเห็นถึงส่วนที่เป็นประเด็นสำคัญและส่วนที่เป็นประเด็นเสริม หรือการขยายความได้ง่ายขึ้น

4. การตัดประโยคหรือข้อความที่เป็นส่วนขยายหรือไม่จำเป็นในแต่ละย่อหน้า ออกก็จะเหลือส่วนที่เป็นใจความสำคัญของย่อหน้าได้

ดังนั้นกล่าวโดยสรุปได้ว่ากลวิธีในการอ่านจับใจความนั้นผู้อ่านจะต้องอ่านเนื้อหาของเรื่องทั้งหมดตั้งแต่ต้นจนจบ โดยไม่หยุดอ่านช้าไปมาเฉพาะตอนใดตอนหนึ่ง เมื่ออ่านจบเรื่องแล้วให้พิจารณาอ่านเฉพาะตอนที่ไม่วุ่นวายซ้ำอีกครึ่งหนึ่ง หาประโยคใจความสำคัญจากแต่ละย่อหน้า ซึ่งอาจจะอยู่ตอนต้น ตอนกลาง หรือตอนท้ายของย่อหน้า หรืออาจจะไม่ปรากฏให้เห็นผู้อ่านจะต้องสรุปใจความสำคัญด้วยตนเอง นำประโยคใจความสำคัญที่ได้มาจากแต่ละย่อหน้ามาเรียบเรียงให้เกิดเป็นสาระสำคัญที่เข้าใจได้ง่ายขึ้น โดยจะต้องตรวจสอบเนื้อความที่สำคัญให้ได้ครบถ้วน แล้วสรุปเป็นสำนวนภาษาของตนเอง

1.6 องค์ประกอบในการอ่านจับใจความ

ตามที่ได้กล่าวถึงในทักษะการสอนอ่านจับใจความข้างต้นว่าผู้เรียนจะต้องฝึกอ่านอย่างสม่ำเสมอเพื่อให้เกิดความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับคำและความหมายของคำ สร้างพื้นฐานที่ดีด้านการอ่านให้กับผู้เรียน ซึ่งจะทำให้ผู้อ่านอ่านได้รวดเร็วและจับใจความได้ถูกต้องครบถ้วนยิ่งขึ้น ดังนั้นพื้นฐานด้านทักษะการอ่านจึงนับเป็นองค์ประกอบสำคัญส่วนหนึ่งที่จะช่วยให้ผู้อ่านประสบความสำเร็จในการอ่านจับใจความ

สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (ดนยา วงศ์ระชัย. 2542 : 157 ; อ้างอิงจาก สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์. 2537. หลักและวิธีสอนอ่านภาษาไทย. หน้า 97 – 98) กล่าวถึง ความรู้พื้นฐานอันเป็นองค์ประกอบสำคัญที่จะทำให้ผู้อ่านจับใจความได้ดี 3 ประการ ดังนี้

1. ความรู้ทางด้านภาษา การที่ผู้อ่านมีความรู้เกี่ยวกับการใช้ถ้อยคำ สำนวน ภาษา ตลอดจนเรื่องราวในวรรณคดี มาเป็นประโยชน์ในการอ่าน จะช่วยให้สามารถอ่านจับใจความได้ดียิ่งขึ้น

2. ความรู้เกี่ยวกับเนื้อเรื่อง หากผู้อ่านมีความรู้เกี่ยวกับเนื้อเรื่องที่อ่านจะทำให้ใช้เวลาในการอ่านจับใจความน้อยลง เพราะความรู้เดิมจะช่วยให้เกิดความเข้าใจและจับใจความได้รวดเร็วยิ่งขึ้น

3. ประสบการณ์ทางด้านความคิด เมื่อผู้อ่านมีประสบการณ์ด้านการอ่านมากก็จะช่วยให้ผู้อ่านได้พัฒนาความคิดเพิ่มขึ้นเป็นลำดับ จากรู้เพียงว่าเรื่องที่อ่านมีเนื้อหาเกี่ยวกับอะไร มาสู่การคิดในลักษณะวิจารณ์แสดงเหตุผล และการคิดในขั้นของการวิเคราะห์

จุไรรัตน์ ลักษณะศิริ และบาหยัน อัมสำราญ (2547 : 42 - 43) กล่าวถึงองค์ประกอบสำคัญที่จะทำให้ผู้อ่านสามารถจับใจความได้อย่างมีประสิทธิภาพ คือ ประสบการณ์ของผู้อ่าน ดังนี้

1. ประสบการณ์ด้านการอ่าน ผู้ที่มีนิสัยรักการอ่านจะมีโอกาสในการจับประเด็นและพัฒนาความคิดด้านการอ่านได้สูงกว่าผู้ที่มีนิสัยไม่รักการอ่าน

2. ประสบการณ์เกี่ยวกับเรื่องราวและข้อมูลที่อ่าน หากเรื่องที่อ่านเป็นเรื่องที่เคยทราบข้อมูลมาบ้างแล้ว จะทำให้ผู้อ่านสามารถจับใจความได้รวดเร็วขึ้น

3. ประสบการณ์ด้านภาษาและการใช้ภาษา การที่ผู้อ่านมีความเข้าใจความหมายของคำและสำนวนต่างๆ จะช่วยให้จับใจความได้รวดเร็วและสามารถนำมาเรียบเรียงความคิดได้อย่างมีเหตุผลและเป็นระบบ ได้ดีกว่าผู้มีทักษะน้อยกว่า

4. ประสบการณ์ด้านความคิด ความคิดของผู้อ่านมีความสำคัญในการช่วยเสริมสร้างความเข้าใจในการอ่านและการจับใจความ เพราะผู้ที่มีความคิดกว้างไกลจะทำให้เข้าใจเรื่องที่อ่านได้รวดเร็วขึ้น

สรุปได้ว่าองค์ประกอบสำคัญที่ช่วยให้ผู้อ่านสามารถอ่านจับใจความได้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ได้อย่างรวดเร็ว คือ ผู้อ่านจะต้องเป็นผู้ที่มีนิสัยรักการอ่าน ซึ่งจะทำให้สามารถจับ

ใจความสำคัญของเรื่องได้สะดวกขึ้นเพราะผู้อ่านมีประสบการณ์ในการใช้ภาษาได้ดีกว่าผู้ที่ไม่อ่านหนังสือ และถ้ามีความรู้เกี่ยวกับเรื่องที่อ่านด้วยจะทำให้เข้าใจเนื้อเรื่องได้ง่ายยิ่งขึ้น ทำให้แสดงความคิดเห็นและวิเคราะห์เรื่องได้ตามลำดับความคิดอย่างมีเหตุผล

1.7 การสอนอ่านจับใจความ

การอ่านเป็นทักษะหนึ่งในการแสวงหาความรู้ ผู้เรียนจึงต้องได้รับการฝึกฝนทักษะการอ่านอย่างสม่ำเสมอ เพื่อช่วยให้เกิดพื้นฐานการเรียนรู้ที่ดีและมีความชำนาญ เนื่องจากความสามารถของแต่ละบุคคลที่มีความแตกต่างกัน ดังนั้นการฝึกทักษะด้านการอ่านจับใจความจึงมีความจำเป็นในการศึกษาเรื่องการอ่านจับใจความ มีนักการศึกษาหลายท่านได้ให้ข้อเสนอแนะในการสอนทักษะการอ่านจับใจความไว้ดังนี้

จรรยา บุญมีประเสริฐ (2537 : 29) ได้เสนอแนวทางการสอนอ่านเพื่อความเข้าใจไว้ดังนี้

1. ให้นักเรียนเข้าใจความ กลุ่มคำ ประโยคและข้อความสั้นๆ
2. ฝึกให้นักเรียนจับความคิดที่สำคัญโดยตั้งคำถามให้ตอบ
3. ฝึกให้อ่านเพื่อสังเกตรายละเอียดที่เกี่ยวข้อง
4. ฝึกอ่านเพื่อคาดการณ์สิ่งที่จะเกิดขึ้นต่อไป
5. ฝึกให้อ่านโดยกำหนดว่าต้องการให้รู้เรื่องอะไรบ้าง
6. ฝึกให้อ่านเพื่อให้มีจินตนาการเพิ่มขึ้น
7. ฝึกให้อ่านเพื่อให้ทราบแนวการจัดลำดับความ
8. ขยายความในคำตอบออกไปอีก เมื่อต้องการรายละเอียดที่จำเป็นของ

ใจความสำคัญ

กุสซัค (อรรถ พลายนะหาร. 2536 : 25 ; อ้างอิงจาก Guszuk. 1978. หน้า 182) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับทักษะที่สำคัญในการอ่านเพื่อความเข้าใจว่า การสอนให้นักเรียนมีความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจควรคำนึงถึงหลัก 5 ประการ คือ

1. การฝึกให้นักเรียนคาดการณ์ล่วงหน้าว่าสิ่งที่จะได้อ่านต่อไปนี้ในการอ่านน่าจะเป็นอย่างไร
2. การฝึกให้นักเรียนรู้จักแหล่งค้นคว้า เช่น ห้องสมุด รู้จักหนังสือที่จะค้นคว้าหลายๆ ประเภท รู้จักส่วนต่างๆ ของหนังสือ
3. ฝึกให้นักเรียนรู้จักนำความรู้ที่ได้มาจัดระบบระเบียบเสียใหม่
4. การฝึกให้นักเรียนรู้จักพิจารณาว่าสิ่งใดมีความสำคัญควรจดจำ
5. การฝึกให้นักเรียนรู้จักประเมินผลสิ่งที่อ่าน ว่าเป็นความจริงหรือเป็นความคิดเห็นส่วนตัวของผู้เขียนและเชื่อถือได้หรือไม่

กรมการศึกษานอกโรงเรียน (2530 : 90) ได้เสนอแนะหลักเกี่ยวกับการสอนอ่านจับใจความไว้ดังนี้

1. ให้อ่านเรื่องราวต่างๆ ให้ตลอดก่อน เพื่อให้รู้ว่าเป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร จุดใดเป็นจุดสำคัญ
2. ให้อ่านตอนที่สำคัญอย่างละเอียด แล้วทำความเข้าใจให้ชัดเจน ไม่ควรหยุดอ่านระหว่างเรื่อง เพราะจะทำให้ทำความเข้าใจไม่ต่อเนื่อง
3. ให้อ่านตอนที่ไม่เข้าใจซ้ำ และตรวจสอบความเข้าใจบางตอนให้แน่นอนและถูกต้อง
4. ให้ตอบคำถามสั้น ๆ ในเรื่องที่ได้อ่าน เช่น ใคร ทำอะไร ที่ไหน และ ทำบันทึกย่อเรื่องที่อ่านเพื่อป้องกันการลืม
5. ให้เรียบเรียงใจความสำคัญของเรื่อง
6. ควรฝึกอย่างสม่ำเสมอเพื่อให้เกิดความเข้าใจคำศัพท์อย่างกว้างขวางและมีพื้นฐานความรู้เป็นแนวทางในการอ่านต่อไปจะทำให้สามารถอ่านได้เร็วขึ้น

จากการทักษะการสอนอ่านที่ได้กล่าวถึงในข้างต้นสรุปได้ว่า การสอนทักษะในการอ่านจับใจความนั้น นักเรียนจะต้องฝึกอ่านอย่างสม่ำเสมอเพื่อให้มีพื้นฐานคำศัพท์ที่ดีและจะช่วยให้อ่านได้รวดเร็วยิ่งขึ้น เมื่อต้องการอ่านเรื่องเพื่อจับใจความควรอ่านตั้งแต่ต้นจนจบไม่ควรหยุดอ่านระหว่างเรื่องเพราะจะทำให้เกิดความเข้าใจได้ไม่ต่อเนื่อง เมื่ออ่านจบควรมีการตั้งคำถามสั้นๆ เพื่อเป็นการทวนความเข้าใจของเรื่องและนำมาเขียนสรุปเป็นใจความสำคัญต่อไป

1.8 การวัดความเข้าใจในการอ่านจับใจความ

การวัดความเข้าใจในการอ่านจับใจความอาจทำได้หลายวิธีขึ้นอยู่กับจุดมุ่งหมายในการวัดของครูผู้สอน ซึ่งสายสุณี สุกุลแก้ว (2534 : 30) ได้กล่าวไว้ ดังนี้

1. แบบสอบมาตรฐาน (Standardized Test) ข้อสอบนี้นำไปให้นักเรียนทำเพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านกับเกณฑ์ปกติ (Norms) แบบสอบนี้ประกอบด้วยข้อความเป็นตอนๆ หรือเรื่องสั้นๆ ให้นักเรียนอ่านแล้วเลือกคำตอบ เรียงจากเรื่องที่ย่างไปหายาก จำกัดเวลานักเรียนจะได้รับคะแนนตามความสามารถของความเข้าใจในการอ่านแบบสอบ คะแนนจะออกมาในรูปคะแนนดิบ (Raw Score) เปอร์เซ็นไทล์ (Percentile) หรือระดับ (Grade Equivalent)
2. แบบสอบชนิดอิงเกณฑ์ (Criterion - Referenced Test) ลักษณะของแบบนี้คล้ายกับแบบแรก คือ มีข้อความเป็นตอนๆ หรือเรื่องสั้นๆ ให้นักเรียนอ่านแล้วเลือกคำตอบ แต่ไม่เปรียบเทียบความสามารถในการอ่านกับเกณฑ์ปกติหรือนักเรียนกลุ่มอื่นๆ คะแนนของนักเรียนขึ้นอยู่กับผลสัมฤทธิ์การอ่าน เกณฑ์ที่ถือว่านักเรียนมีความสำเร็จจากการเรียนนั้นอยู่ระหว่างร้อยละ 80 และ 90

1.9 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอ่านจับใจความ

ยุภาวดี ชันธุลา (2546 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์และเจตคติต่อการอ่านจับใจความภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่เรียนโดยใช้โปรแกรม CIRC กับกลุ่มที่เรียนตามคู่มือครู ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนที่เรียนโดยใช้โปรแกรม CIRC มีผลสัมฤทธิ์และ

เจตคติต่อการอ่านจับใจความภาษาไทยสูงกว่านักเรียนที่เรียนตามคู่มือครูอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

พิสมัย ยี่วิชัย (2544 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านจับใจความโดยใช้แบบฝึกของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนโดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความวิชาภาษาไทยและเรียนโดยไม่ใช้แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนที่เรียนโดยใช้แบบฝึกทักษะมีผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านจับใจความสูงกว่านักเรียนกลุ่มที่ไม่ได้ใช้แบบฝึกทักษะอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

แสงระวี ฅนระคะชวณะ (2542 : บทคัดย่อ) ได้ทำการสร้างชุดการสอนการอ่านจับใจความสำคัญสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนศรีวิภรณ์ กรุงเทพมหานคร เพื่อทดสอบประสิทธิภาพของชุดการสอนที่สร้างขึ้นตามเกณฑ์ 80/80 ผลการศึกษาพบว่า ชุดการสอนการอ่านจับใจความสำคัญมีประสิทธิภาพเป็น 86.56/85.53 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้

สุภัทสร วัชรคุปต์ (2542 : บทคัดย่อ) ได้ทำการสร้างชุดการสอนการอ่านจับใจความโดยใช้นิทาน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 เพื่อหาประสิทธิภาพของชุดการสอนการอ่านจับใจความที่สร้างขึ้นตามเกณฑ์ 80/80 ผลการศึกษาพบว่า ชุดการสอนการอ่านจับใจความมีประสิทธิภาพ 90.00/93.33 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้

ปารณทัตต์ แสนวิเศษ (2536 : 105 – 108) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านจับใจความภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ระหว่างวิธีสอนโดยใช้เทคนิคการสร้างไต่อะแกรมกับวิธีการสอนอ่านปกติ ผลการศึกษาพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านจับใจความภาษาอังกฤษของนักเรียนที่เรียนโดยใช้เทคนิคการสร้างไต่อะแกรมแตกต่างจากผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนที่เรียนโดยวิธีสอนปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อัจฉราวดี มีระหงษ์ (2540 : ก – ง) ได้ศึกษาการพัฒนารูปแบบการสอนอ่านจับใจความภาษาอังกฤษสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยทดสอบทางสถิติด้วยค่า $t - test$ เปรียบเทียบรูปแบบการสอนอ่านจับใจความที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นกับการสอนอ่านตามปกติ ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้รูปแบบการสอนอ่านจับใจความที่พัฒนาขึ้น มีผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านจับใจความสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนอ่านตามปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เชษฐวัช ชวกาญจนกิจ (2547 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการพัฒนาชุดการสอนวิชาภาษาอังกฤษเรื่องการอ่านเพื่อจับใจความสำคัญสำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 เพื่อพัฒนาชุดการสอนวิชาภาษาอังกฤษเรื่องการอ่านเพื่อจับใจความสำคัญสำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 และเพื่อหาประสิทธิภาพของชุดการสอนที่พัฒนาขึ้นตามเกณฑ์ 85/85 ผลการศึกษาพบว่าชุดการสอนวิชาภาษาอังกฤษเรื่องการอ่านเพื่อจับใจความสำคัญสำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 มีคุณภาพด้านเนื้อหาอยู่ในระดับดีมาก และด้านสื่ออยู่ในระดับดี และชุดการสอนมีประสิทธิภาพ 87.33/87.79

ฟราลิ่ง (Fraling. 1981 : 4377 – A) ได้ศึกษาการเพิ่มทักษะความเข้าใจในการอ่านโดยการยิดการเรียนที่มีการเตรียมการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่ The Union for

Experimenting Colleges and University ในสหรัฐอเมริกา ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่ยึดการเรียนรู้โดยมีการเตรียมการอ่านประสบความสำเร็จในการเพิ่มทักษะความเข้าใจในการอ่านโดยมีความแตกต่างกับกลุ่มที่ไม่ได้ยึดการเรียนรู้ที่มีการเตรียมการอ่าน

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอ่านจับใจความข้างต้นพบว่า ความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียน เกิดจากการใช้กลวิธีการสอนของครูเป็นองค์ประกอบสำคัญ ดังนั้นการอ่านจับใจความให้นักเรียนบรรลุตามวัตถุประสงค์ตามที่ตั้งไว้ ครูผู้สอนควรจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลายให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่ดีด้านทักษะการอ่านเพิ่มมากขึ้น เหมาะสมกับวัย เข้าใจได้ง่าย

2. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง

2.1 ความหมายของชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง

ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองหรือชุดการสอน (Instructional Package) คือสื่อการเรียนรู้หลายอย่างประกอบกันจัดเข้าไว้ด้วยกันเป็นชุด (Package) เรียกว่าสื่อประสม (Multi Media) เพื่อมุ่งให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ มีชื่อเรียกหลายอย่าง เช่น Learning Package, Instructional Package หรือ Instructional Kits (บุญชม ศรีสะอาด. 2537: 95) มีผู้ให้ความหมายของชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองไว้อีกหลายท่านดังนี้

กาญจนา เกียรติประวัติ (2524 : 174 – 175) ได้ให้ความหมายของคำว่าชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองและชุดการสอนว่าเป็นระบบการผลิตและการนำสื่อการเรียนรู้ต่าง ๆ ที่สัมพันธ์กับเนื้อหา มาส่งเสริมให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการเรียนรู้ตามจุดประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น และได้บอกถึงความแตกต่างของคำว่าชุดการสอนกับชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองว่า ชุดการสอนเป็นคำที่ใช้มาตั้งแต่เดิม แต่เนื่องจากคำดังกล่าวทำให้ครูผู้ผลิตสื่อการเรียนดังกล่าวจัดขึ้นมาเพื่อให้ครูผู้สอนเป็นผู้ใช้ ดังนั้นในผู้เรียนจึงเป็นแต่เพียงผู้สังเกตและฟังจากผู้สอนเท่านั้น ทำให้นักการศึกษาในปัจจุบันเปลี่ยนคำดังกล่าวเป็นคำว่าชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เพื่อให้เกิดเป็นแนวทางในการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียนรู้ ผู้เรียนมีโอกาสในการเรียนรู้และศึกษาด้วยตนเองมากขึ้น

วาสนา ชาวหา (2522 : 32) ได้กล่าวถึงความหมายของชุดการเรียนการสอนไว้ว่า หมายถึงการวางแผนการเรียนการสอนโดยใช้สื่อต่างๆ ร่วมกัน หรือหมายถึง การใช้สื่อประสมเพื่อสร้างประสบการณ์ในการเรียนรู้อย่างกว้างขวางและเป็นไปตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้ โดยจัดไว้เป็นชุดในลักษณะของซองหรือกล่อง

วิชัย วงษ์ใหญ่ (2521 : 129) ได้ให้ความหมายของชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองไว้ว่า หมายถึงระบบการผลิตและการนำสื่อการเรียนรู้หลายๆ อย่างมาสัมพันธ์กันและมีคุณค่าส่งเสริมซึ่งกันและกัน สื่อการเรียนรู้หนึ่งใช้เพื่ออธิบายข้อเท็จจริงของเนื้อหาวิชาและอีกอย่างหนึ่งอาจเพื่อก่อให้เกิดความเข้าใจลึกซึ้งและป้องกันการเข้าใจความหมายผิด

บุญเกื้อ บุญหาเวช (2530 : 67) ได้กล่าวถึงชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองว่า หมายถึง การใช้สื่อการสอนตั้งแต่สองชนิดขึ้นไปรวมกัน เพื่อให้ผู้เรียนได้รับความรู้ตามที่ต้องการ สื่อที่นำมาใช้ร่วมกันนี้จะช่วยเสริมประสบการณ์ซึ่งกันและกันตามลำดับขั้นที่จัดเอาไว้

ฮุสตันและคนอื่นๆ (Houston ; et al. 1972 : 10 – 15) ได้ให้ความหมายของชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองว่าเป็นชุดของประสบการณ์ที่จัดเตรียมไว้ให้กับผู้เรียน เพื่อให้บรรลุถึงเป้าหมายที่ตั้งไว้ ซึ่งใกล้เคียงกับ ดวน (Duane. 1973 : 169) ที่กล่าวว่าชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองเป็นสื่อที่ทำให้ผู้เรียนได้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามเป้าหมาย ตามอัตราความสามารถและความต้องการของตนเอง

เว็บเบอร์ (Webber. 1977 : 329) ได้กล่าวถึงชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองไว้ว่า การเรียนจากชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองนั้นผู้เรียนจะต้องเป็นผู้ลงมือกระทำกิจกรรมในการเรียนรู้ด้วยตนเองตลอดเวลา ดังนั้น ถ้าผู้เรียนยังเป็นเด็กเล็กที่ยังขาดวุฒิภาวะและวินัยในตนเองแล้ว ย่อมส่งผลให้เกิดการเรียนรู้ที่ไร้ประสิทธิภาพ เพราะเด็กอาจยังไม่เข้าใจวัตถุประสงค์ในการเรียน ไม่เข้าใจคำสั่งของงานที่ทำ หรือขาดการมีส่วนร่วมในการเรียน เนื่องจากมีความสนใจระยะสั้นจึงทำให้เกิดความเบื่อหน่ายในการเรียน

จากเอกสารดังกล่าวสรุปได้ว่า ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองเป็นสื่อการเรียนรู้ที่จัดทำขึ้นเพื่อให้ผู้เรียนได้ศึกษาค้นคว้าและเรียนรู้ด้วยตนเองเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่มย่อยตามความสามารถและความต้องการในการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยที่ผู้เรียนจะต้องเป็นผู้ที่มีวุฒิภาวะในการเรียน

2.2 ประเภทของชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง

กาญจนา เกียรติประวัติ (2524 : 61) ได้แบ่งประเภทของชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองตามลักษณะของผู้ใช้เป็น 3 ประเภท คือ

1. ชุดการเรียนรู้สำหรับครูหรือชุดการเรียนการสอน เหมาะสำหรับครูที่มีประสบการณ์ในการสอนน้อย ประกอบด้วยคู่มือและเครื่องมือที่ครูใช้ในการสอนนักเรียนโดยครูเป็นผู้ทำและควบคุมกิจกรรมทั้งหมด นักเรียนเป็นผู้มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมภายใต้การดูแลของครู
2. ชุดการเรียนรู้สำหรับนักเรียน นักเรียนจะต้องเรียนรู้และทำกิจกรรมด้วยตนเองสามารถกำหนดเวลาและสถานที่ได้ตามความต้องการ ครูเป็นผู้ทำหน้าที่ในการจัดและมอบชุดการเรียนการสอนให้กับนักเรียน คอยให้คำแนะนำและประเมินผลจากการทำงานของนักเรียนเหมาะสำหรับการเรียนการสอนที่มีระยะเวลาในการเรียนน้อย ช่วยในเรื่องของความแตกต่างระหว่างนักเรียนที่มีการเรียนรู้ช้าหรือเรียนรู้ได้เร็ว นักเรียนที่ได้เรียนโดยใช้ชุดการเรียนรู้นี้จะทำให้เป็นผู้ที่มีความรับผิดชอบ สามารถควบคุมตนเอง และเกิดการพัฒนาตนเองในการใฝ่หาความรู้
3. ชุดการเรียนรู้ที่ครูและนักเรียนใช้ร่วมกัน เป็นการนำชุดการเรียนรู้ 2 ประเภทแรกมาผสมกัน โดยครูจะเป็นผู้ควบคุมและทำกิจกรรมบางอย่างให้นักเรียนดู บางกิจกรรม

ครูและนักเรียนต้องร่วมกันทำ บางกิจกรรมนักเรียนต้องทำคนเดียวหรือร่วมกันทำ ขึ้นอยู่กับเนื้อหาและกิจกรรมของชุดการเรียนรู้ ชุดการเรียนรู้ประเภทนี้เหมาะสำหรับนักเรียนในระดับมัธยมศึกษา

2.3 องค์ประกอบของชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง

การสร้างชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองนั้น ผู้ศึกษาวิจัยจำเป็นต้องทราบองค์ประกอบของชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองเพื่อสามารถนำมากำหนดการสร้างองค์ประกอบของชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองที่จะทำการทดลอง ซึ่งองค์ประกอบของชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองดังกล่าวมีนักการศึกษาหลายท่านได้กล่าวถึงไว้ดังนี้

บุญเกื้อ คอรวาเวช (2530 : 71) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบที่สำคัญของชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองว่าจำแนกออกเป็น 4 ส่วน คือ

1. คู่มือ เป็นคำชี้แจงสำหรับผู้ที่ใช้ที่กล่าวถึงวิธีการใช้ชุดการเรียนรู้โดยละเอียด
2. บัตรคำสั่งหรือคำแนะนำ เป็นส่วนที่บอกให้ผู้เรียนรู้ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองดำเนินการใช้หรือประกอบกิจกรรมในชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองตามลำดับขั้นตอนที่กำหนดไว้ซึ่งประกอบด้วย คำอธิบายในเรื่องที่จะศึกษา คำสั่งให้ผู้รู้ดำเนินการกิจกรรม การสรุปบทเรียน
3. เนื้อหาสาระและสื่อ จะสร้างขึ้นตามรูปแบบของสื่อในชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองวิชานั้น อาจประกอบด้วย บทเรียนโปรแกรม สไลด์ เทปบันทึกเสียง แผ่นภาพโป่งใส ของตัวอย่างรูปภาพ เป็นต้น โดยให้ผู้เรียนศึกษาจากสื่อการสอนที่ถูกบรรจุในชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองตามที่กำหนดไว้ในบัตรคำ
4. แบบประเมินผล ผู้เรียนรู้ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองจะต้องทำการประเมินผลความรู้ของตนเองก่อนและหลังการใช้ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง ซึ่งแบบประเมินผลในชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองอาจจะเป็นการทำแบบฝึกหัดให้เติมคำในช่องว่าง การเลือกคำตอบ การจับคู่ การดูผลจากการทำการทดลอง หรือจากการทำกิจกรรม เป็นต้น

บุญชม ศรีสะอาด (2537 : 95 - 96) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบที่สำคัญของชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองว่ามี 4 ด้าน ดังนี้

1. คู่มือการใช้ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เป็นคู่มือที่จัดทำขึ้นเพื่อให้ผู้รู้ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองศึกษาและปฏิบัติตามเพื่อให้การใช้บรรลุผลอย่างมีประสิทธิภาพ
2. บัตรงาน เป็นบัตรที่มีคำสั่งให้ผู้รู้ปฏิบัติตามโดยระบุกิจกรรมตามลำดับขั้นตอนของการเรียนรู้
3. แบบทดสอบวัดผลความก้าวหน้าของผู้รู้ เป็นแบบทดสอบที่ใช้ในการตรวจสอบหลังการใช้ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองเพื่อสังเกตผลการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้รู้ตรงตามจุดประสงค์การเรียนรู้หรือไม่
4. สื่อการเรียนรู้ต่างๆ เป็นสื่อที่ใช้ประกอบการศึกษาในชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองสำหรับผู้รู้ ซึ่งมีหลายชนิดประกอบกัน เช่น สื่อสิ่งพิมพ์ต่างๆ อาทิ บทความ จุลสาร บทเรียน

โปรแกรม หรือสื่อประเภทโสตทัศนูปกรณ์ อาทิ รูปภาพ แผนภูมิต่างๆ เทปบันทึกเสียง สไลด์ ของจริง เป็นต้น

ชม ภูมิภาค (2524 : 102 – 103) และวิชัย วงษ์ใหญ่ (2521 : 131 - 133) กล่าวถึง องค์ประกอบของชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองและได้แบ่งองค์ประกอบของชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองไว้ 6 ส่วน ประกอบด้วย

1. หัวเรื่อง คือ การแบ่งเนื้อหาวิชาออกเป็นหน่วยและแบ่งแต่ละหน่วยออกเป็น ส่วนย่อย เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ที่ลึกซึ้งและเกิดความคิดรวบยอดในการเรียนรู้

2. คู่มือการใช้ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับผู้ที่ใช้ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองที่จะต้องศึกษาให้เกิดความเข้าใจ เพื่อให้การใช้ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ส่วนประกอบภายในคู่มือ ได้แก่ คำชี้แจงเกี่ยวกับการใช้ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง สื่อที่จะต้องเตรียมก่อนการใช้ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง การดำเนินการทำกิจกรรม การจัดชั้นเรียน แผนการเรียนรู้

3. วัสดุประกอบการเรียน ได้แก่ สื่อ แหล่งการเรียนรู้หรือข้อมูลต่างๆ ที่จัดเตรียมไว้ให้ศึกษาค้นคว้า เช่น เอกสาร ตำรา รูปภาพ แผนภูมิ วัสดุ เป็นต้น ซึ่งวัสดุเหล่านี้ควรจัดเตรียมให้เพียงพอและสมบูรณ์มากที่สุด

4. บัตรงาน เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยบัตรนี้จะมี ลักษณะเป็นกระดาษแข็งหรืออ่อนตามความเหมาะสมของวัยผู้เรียน ในบัตรมีส่วนสำคัญ 3 ส่วน คือ 1. ชื่อบัตร กลุ่ม หัวเรื่อง 2. คำสั่งที่ให้ผู้เรียนปฏิบัติ 3. กิจกรรมที่ผู้เรียนต้องปฏิบัติตามลำดับ ขั้นตอน

5. กิจกรรมสำรวจหรือศูนย์สำรวจ จัดเตรียมขึ้นเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ให้กับ นักเรียนบางคนที่ทำกิจกรรมเสร็จก่อนคนอื่นไม่เกิดความเบื่อหน่ายขณะรอเพื่อน ซึ่งกิจกรรมดังกล่าวจะมีเนื้อหาสาระคล้ายกับสิ่งที่เรียนมาแต่จะยากและมีความลึกซึ้งกว่าเนื้อหาเดิม

6. ขนาดรูปแบบของชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง ควรมีขนาดที่ไม่ใหญ่หรือเล็กจนเกินไป เพื่อความสะดวกในการใช้งานและเก็บรักษา

ฮุสตันและคณะ (1972 : 10 - 15) กล่าวถึงองค์ประกอบต่างๆ ของชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยแบ่งเป็น 5 ส่วน ดังนี้

1. คำชี้แจง (Prospectus) อธิบายถึงความสำคัญของจุดมุ่งหมาย ขอบข่ายของชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง สิ่งที่ผู้เรียนจะต้องมีความรู้ก่อนเรียนและขอบข่ายของขอบข่ายการทั้งหมดในชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง

2. จุดมุ่งหมาย (Objectives) คือ ข้อความที่แจ่มชัดไม่กำกวมที่กำหนดว่าผู้เรียนจะประสบความสำเร็จอะไรหลังจากเรียน

3. การประเมินเบื้องต้น (Pre - assesment) มีวัตถุประสงค์สองประการ คือ เพื่อให้ทราบว่าคุณเรียนอยู่ในระดับใดในการเรียนจากชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง และเพื่อดูว่าคุณเรียนมี

สัมฤทธิ์ผลตามจุดมุ่งหมายเพียงใด โดยอาจใช้การทดสอบแบบข้อเขียน ปากเปล่า การทำงาน ปฏิริยาตอบสนองหรือคำถามง่าย ๆ เพื่อให้รู้ถึงความต้องการและความสนใจ

4. การกำหนดกิจกรรม (Enabling activities) คือ การกำหนดแนวทางและวิธี เพื่อไปสู่จุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้ โดยให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมนั้นด้วย

5. การประเมินผลขั้นสุดท้าย (Post - assesment) เป็นข้อทดสอบเพื่อวัดผล หลังจากการเรียนรู้แล้ว

จากการศึกษาองค์ประกอบของชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองที่นักการศึกษาหลายท่านได้กล่าวไว้สามารถสรุปองค์ประกอบของชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองได้ดังนี้

- สื่อบทเรียน
- คู่มือการใช้ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง
- วัตถุประสงค์
- กิจกรรมและสื่อการเรียนรู้
- การวัดประเมินผล

2.4 หลักการสร้างชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (บุญเกื้อ บุญหาเวช. 2530 : 67 – 68 ; อ้างถึง ชัยยงค์ พรหมวงศ์. 2523. สื่อการสอน. หน้า 119 – 120) ได้กล่าวถึงแนวคิดและหลักการในการนำเอาชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองมาใช้ในระบบการศึกษาไว้ 5 ประการ คือ

1. การประยุกต์ทฤษฎีความแตกต่างระหว่างบุคคล โดยคำนึงถึงความต้องการ ความถนัด และความสนใจของผู้เรียนเป็นสำคัญ เหมาะกับการจัดการเรียนการสอนเป็นรายบุคคล และการศึกษาด้วยตนเอง ซึ่งเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีอิสระในการเรียนตามระดับสติปัญญา ความสนใจ และความสามารถของตนเอง โดยมีครูคอยแนะนำช่วยเหลือตามความเหมาะสม

2. ความพยายามที่จะเปลี่ยนแนวการเรียนการสอนไปจากเดิม จากการใช้ครูเป็นหลักมาเป็นการจัดประสบการณ์ให้ผู้เรียนได้ศึกษาจากแหล่งการเรียนรู้จากสื่อ หรือวิธีการต่าง ๆ ด้วยตนเองโดยจะต้องมีการจัดสื่อให้ตรงกับเนื้อหาและประสบการณ์ตามหน่วยการเรียนรู้ในรูปแบบของ ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง ซึ่งผู้เรียนจะได้เรียนกับครูเพียง 1 ใน 4 ส่วน ซึ่งผู้เรียนจะต้องเรียนรู้เอง 3 ส่วน

3. การใช้สื่อการสอนได้เปลี่ยนแปลงและขยายตัวออกไป โดยเปลี่ยนแปลงจากการนำสื่อที่มีการผลิตตามกิจกรรมต่างๆ ซึ่งเป็นสื่อที่ครูใช้ในการช่วยสอน มาผสมผสานกันให้เหมาะสมและใช้เป็นแหล่งการเรียนรู้สำหรับผู้เรียนแทนการใช้ครูเป็นผู้ถ่ายทอดความรู้ ผู้เรียนสามารถหยิบและใช้สื่อการสอนได้ด้วยตนเองโดยสื่อดังกล่าวจะอยู่ในรูปของชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง

4. ปฏิริยาสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน ผู้เรียนกับผู้เรียน และผู้เรียนกับสภาพแวดล้อม เนื่องจากความสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียนเป็นไปตามรูปแบบของผู้สอนเป็นผู้นำและผู้เรียนเป็นผู้ตาม ผู้เรียนไม่มีโอกาสในการแสดงความคิดเห็น หรือการทำงานเป็นกลุ่มเพื่อ

ปรึกษากันระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียน ซึ่งมีผลต่อการทำงานเป็นกลุ่มของผู้เรียนในอนาคต จึงต้องมีการนำกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์เข้ามาใช้ในการจัดระบบการผลิตสื่อในรูปของ ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง

5. การจัดสภาพสิ่งแวดล้อมการเรียนรู้ได้ยึดหลักจิตวิทยาการเรียนรู้มาใช้โดยจัดสภาพการณ์ออกมาเป็นการสอนแบบโปรแกรม เป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมด้วยตนเอง มีโอกาสทราบผลการตัดสินใจของตนเองว่าถูกหรือผิด สร้างแรงเสริมให้กับผู้เรียนเกิดความภาคภูมิใจ และรู้จักเรียนรู้ไปตามขั้นตอนตามความสามารถและความสนใจของผู้เรียนโดยไม่ถูกบังคับ เครื่องมือที่สำคัญที่ใช้ในการช่วยให้บรรลุจุดมุ่งหมายปลายทางคือการสอนแบบโปรแกรมและการใช้ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง

ธีรชัย ปุณณโชติ (2537 : 40) ได้อาศัยแนวความคิดในการสร้าง ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองจากหลักการทางจิตวิทยาการเรียนรู้ของสกินเนอร์ (Skinner) และธอร์นไดค์ (Thorndike) โดยสรุปได้ ดังนี้

ทฤษฎีการเรียนรู้ของสกินเนอร์ (Skinner) ที่นำมาเป็นแนวทางในการสร้างชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง คือ

1. เงื่อนไขของการตอบสนอง (Operant Conditioning) ได้แก่ การเสริมแรง (Reinforcement) หรือการไม่เสริมแรง (Non - reinforcement) เมื่อผู้เรียนได้ทำการตอบสนอง

2. การเสริมแรง (Reinforcement) การเสริมแรงเป็นสิ่งที่สำคัญต่อพฤติกรรมที่ดีควรได้รับรางวัลหรือการเสริมแรง ส่วนพฤติกรรมที่ไม่ดีก็ไม่ควรจะสนับสนุนให้เกิดขึ้นอีกต่อไป โดยละเว้นมิให้เกิดการเสริมแรงนั้น ในการเรียนรู้ด้วยชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง การรู้ผลการเรียนหรือรู้คำตอบ (Knowledge of Results) เป็นตัวเสริมแรงอย่างหนึ่ง และในการเสริมแรงนั้นจะต้องกระทำทันทีทันใด

3. การดัดรูปพฤติกรรม (Shaping) พฤติกรรมการเรียนรู้บางอย่างจะมีความซับซ้อนมาก ประกอบด้วยขั้นต่างๆ ต่อเนื่องกันไป การดัดรูปพฤติกรรมก็ต้องรู้ถึงขั้นสุดท้ายนั้นเป็นอะไร แล้วจึงเสริมแรงแต่ละขั้นไปเรื่อยๆ ตั้งแต่ขั้นแรกไปจนถึงขั้นสุดท้ายให้เป็นไปในทางที่ต้องการ

ทฤษฎีการเรียนรู้ของธอร์นไดค์ (Thorndike) ที่นำมาใช้เป็นแนวทางในการสร้างชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง คือ

1. กฎแห่งผล (Law of Effect) คือ การเชื่อมโยงระหว่างสิ่งเร้า (Stimulus) และการตอบสนอง (Response) ถ้าผู้เรียนตอบสนองแล้วได้รับผลที่สมประสงค์ การตอบสนองนั้นๆ ก็มีแนวโน้มที่จะเกิดขึ้นอีก ตรงกันข้ามถ้าผู้เรียนตอบสนองแล้วได้รับความไม่สบายใจ ความไม่สมประสงค์ การตอบสนองนั้นๆ ก็มีแนวโน้มว่าจะไม่เกิดขึ้นอีก

2. กฎแห่งการฝึกหัด (Law of Exercises) คือ การที่บุคคลได้มีโอกาสได้กระทำซ้ำๆ ในพฤติกรรมใดพฤติกรรมหนึ่ง จำทำให้พฤติกรรมนั้นๆ สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

3. กฎแห่งความพร้อม (Law of Readiness) คือ การเรียนรู้จะเกิดขึ้นได้ดี เมื่อผู้เรียนพร้อมที่จะเรียน

2.5 ขั้นตอนการสร้างชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง

วิชัย วงษ์ใหญ่ (2521 : 134 – 139) ได้เสนอขั้นตอนในการผลิต ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยแบ่งเป็น 10 ขั้นตอน คือ

1. ศึกษาเนื้อหาสาระของวิชาอย่างละเอียด
2. แบ่งหน่วยการเรียนรู้ เพื่อพิจารณาว่าเป็นชุดการเรียนรู้แบบใด โดยคำนึงถึงว่าผู้เรียนคือใคร ผู้เรียนจะได้ความรู้อะไร จะทำกิจกรรมใด ผลที่ได้จะดีเพียงใด
3. กำหนดหน่วยการเรียนรู้เพื่อประมาณเนื้อหาสาระในการถ่ายทอดความรู้ให้กับผู้เรียนได้ตามกำหนดของชั่วโมงเรียน
4. กำหนดความคิดรวบยอด ให้สอดคล้องกับหน่วยและหัวเรื่อง โดยสรุปรวมแนวคิด สาระ และหลักเกณฑ์ที่สำคัญไว้ เพื่อเป็นแนวทางในการจัดเนื้อหาที่สอนให้สอดคล้องกัน
5. กำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ให้สอดคล้องกับความคิดรวบยอดโดยกำหนดจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมเพื่อให้เห็นความสามารถของผู้เรียนที่แสดงออกมาให้เห็นได้ในภายหลัง
6. วิเคราะห์งาน คือการนำจุดประสงค์การเรียนรู้แต่ละข้อมาวิเคราะห์เพื่อหา กิจกรรมการเรียนรู้แล้วจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้เหมาะสมถูกต้องสอดคล้องกับจุดประสงค์ที่กำหนด
7. เรียงลำดับกิจกรรมการเรียนรู้ นำกิจกรรมที่จัดเตรียมไว้มาหลอมรวมให้เป็นกิจกรรมการเรียนรู้ที่สมบูรณ์ที่สุดเพื่อไม่ให้เกิดการซ้ำซ้อนในการเรียนโดยคำนึงถึงพฤติกรรมพื้นฐานของผู้เรียน วิธีดำเนินการให้เกิดการเรียนรู้ การสอน และการประเมินติดตามผลพฤติกรรมที่ผู้เรียนแสดงออกมาเมื่อมีได้รับการเรียนรู้แล้ว
8. สื่อการเรียนรู้ คือ วัสดุอุปกรณ์และกิจกรรมการเรียนรู้ที่ครูและนักเรียนจะต้องกระทำเพื่อเป็นแนวทางในการเรียนรู้ ซึ่งครูจะเป็นผู้จัดเตรียมไว้ในชุดการเรียนรู้ให้เรียบร้อย
9. การประเมินผล สังเกตการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้เรียนหลังจากได้รับการเรียนแล้วบรรลุผลตามจุดประสงค์ที่ตั้งไว้หรือไม่
10. การทดลองใช้ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองเพื่อหาประสิทธิภาพ ด้วยการนำไปทดลองหาข้อบกพร่องและประสิทธิภาพกับเด็กกลุ่มเล็กๆ เพื่อนำมาปรับปรุงให้เหมาะสม แล้วจึงนำไปทดลองใช้กับเด็กกลุ่มใหญ่หรือเด็กทั้งชั้นเรียน

ชม ภูมิภาค (2524 : 103 - 104) ได้กล่าวถึงขั้นตอนในการพัฒนาการสร้างชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองไว้ ดังนี้

1. วิเคราะห์และกำหนดความต้องการ
2. กำหนดจุดหมายและจุดมุ่งหมาย
3. ออกแบบองค์ประกอบของระบบ
4. วิเคราะห์แหล่งวิทยาการที่ต้องการ แหล่งวิทยาการที่มีอยู่และข้อจำกัด

5. การปฏิบัติเพื่อจัดหรือปรับปรุงข้อจำกัด
6. เลือกหรือพัฒนาวัสดุเพื่อการสอน
7. ออกแบบการประเมินผลการกระทำของนักเรียน
8. ทำการทดสอบทดลองประเมินผลเพื่อพัฒนาและฝึกอบรมครู
9. ปรับปรุงแก้ไขและประเมินผล
10. การประเมินผลเพื่อสรุป
11. การสร้างเป็นชุดหรือติดตั้งเพื่อใช้

2.6 ลักษณะของชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองที่ดี

นิพนธ์ ศุภปรีดี (2519 : 67 – 68) ได้กล่าวถึง ลักษณะของชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองที่ดี ดังนี้

1. เป็นชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองที่เหมาะสมตรงตามจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้มากที่สุด
2. เหมาะสมกับประสบการณ์เดิมของนักเรียน
3. สื่อที่ใช้สามารถสร้างความสนใจของนักเรียนได้เป็นอย่างดี
4. มีคำแนะนำและวิธีการใช้อย่างละเอียด ง่ายต่อการใช้
5. มีวัสดุ อุปกรณ์ในการเรียนการสอนทั้งหมดที่กำหนดไว้ในบทเรียนอย่าง

ครบถ้วน

6. ได้มีแบบทดสอบและปรับปรุงให้ทันต่อเหตุการณ์อยู่เสมอ
7. มีความคงทนต่อการเก็บและการหยิบใช้

สมิท (Smith. 1973 : 25 – 26) ได้ให้ความคิดเห็นว่า ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองที่ดีนั้นจะต้องจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวกและวิธีการต่าง ๆ ให้กับผู้เรียนเพื่อให้การเรียนบรรลุเป้าหมายเช่น

1. ใช้สื่อหลายๆ อย่างเพื่อให้ผู้เรียนเกิดประสบการณ์ในการเรียนที่ดีขึ้น
2. หาวิธีการหลายรูปแบบโดยมีจุดมุ่งหมายและกระบวนการหลายอย่าง
3. ควรแบ่งเนื้อหาออกเป็นขั้นตอนตามลำดับความยากง่าย
4. ควรมีกิจกรรมหลายอย่างให้ผู้เรียนได้เลือกและให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมใน

การเรียนรู้

จากที่นักการศึกษาทั้งสองท่านได้กล่าวถึงลักษณะของชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองที่ดีสรุปได้ว่า ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองที่ดีจะสามารถช่วยให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์และมีเจตคติทางการเรียนที่ดีขึ้น

2.7 ประโยชน์ของชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง

วาสนา ชาวหา (2522 : 34) ได้กล่าวถึงประโยชน์ในการใช้ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง ดังนี้

1. นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้ตามลำพังเป็นกลุ่มหรือเป็นรายบุคคล โดยไม่ต้องอาศัยครูเป็นผู้สอน และเป็นไปตามความสามารถของผู้เรียน ในอัตราความเร็วของแต่ละบุคคลโดยไม่ต้องกังวลว่าจะตามเพื่อนไม่ทันหรือต้องเสียเวลาคอยเพื่อน
2. นักเรียนสามารถนำไปเรียนที่ใดหรือเวลาใดก็ได้ที่ตนสะดวกและพอใจ
3. แก้ปัญหาเรื่องการขาดแคลนครูได้ในบางโอกาส อาจจะใช้ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองนี้กับนักเรียน เนื่องจากครูไม่เพียงพอหรือมีความจำเป็นมาสอนไม่ได้ ซึ่งการเรียนจากชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองนี้ยังส่งผลทางด้านคุณภาพการเรียนรู้ด้วย
4. ฝึกนักเรียนให้เรียนรู้โดยการกระทำที่นอกเหนือไปจากสภาพการณ์ในชั้นเรียนปกติที่ปฏิบัติอยู่เป็นประจำ เป็นการสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียนอย่างกว้างขวาง และเป็นการเน้นขบวนการเรียนรู้ (process) มากกว่าเนื้อหาวิชา (content)

บุญเกื้อ ควรหาเวช (2530 : 84) กล่าวถึงประโยชน์ของชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง ดังนี้

1. ส่งเสริมการเรียนรู้เป็นรายบุคคล ผู้เรียนเรียนรู้ได้ตามความสามารถ ความสนใจตามเวลาและโอกาสที่เหมาะสมของแต่ละคน
2. ช่วยขจัดปัญหาการขาดแคลนครู เพราะชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองช่วยให้ผู้เรียนเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง หรือต้องการความช่วยเหลือจากผู้สอนเพียงเล็กน้อย
3. ช่วยในการศึกษานอกระบบโรงเรียน เพราะผู้เรียนสามารถนำเอาชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองไปใช้ได้ทุกสถานที่และทุกเวลา
4. ช่วยลดภาระและช่วยสร้างความพร้อมและความมั่นใจให้แก่ครู เพราะชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองผลิตไว้เป็นหมวดหมู่ สามารถนำมาใช้ได้ทันที
5. เป็นประโยชน์ในการเรียนแบบศูนย์การเรียน
6. ช่วยครูวัดการเรียนรู้ได้ตรงตามจุดมุ่งหมาย
7. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็น ฝึกการตัดสินใจแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง และมีความรับผิดชอบต่อนตนเองและสังคม

8. ช่วยให้ผู้เรียนจำนวนมากได้รับความรู้แนวเดียวกันอย่างมีประสิทธิภาพ

9. ช่วยฝึกให้ผู้เรียนรู้จักเคารพ นับถือ ความคิดเห็นของผู้อื่น

กาญจนา เกียรติประวัติ (2524 : 175 – 176) บอกถึงประโยชน์ของชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองไว้ ดังนี้

1. ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการสอนของครู ลดบทบาทในการบอกของครู

2. ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนรู้ของผู้เรียน เพราะสื่อประสม (Multi Media) ที่ได้จัดไว้ในระบบ เป็นการปรับเปลี่ยนกิจกรรมและช่วยรักษาระดับความสนใจของผู้เรียนอยู่ตลอดเวลา

3. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนศึกษาด้วยตนเอง ทำให้มีทักษะในการแสวงหาความรู้ พิจารณาข้อมูล และฝึกความรับผิดชอบ การตัดสินใจ

4. เป็นแหล่งความรู้ที่ทันสมัยและคำนึงถึงหลักจิตวิทยาการเรียนรู้

5. ช่วยขจัดปัญหาการขาดแคลนครู เพราะผู้เรียนสามารถศึกษาด้วยตนเอง

6. ส่งเสริมการศึกษานอกระบบ เพราะสามารถนำไปใช้ได้ทุกเวลาและไม่จำเป็นต้องใช้เฉพาะในโรงเรียน

2.8 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง

งานวิจัยในประเทศ

ศิริลักษณ์ กล้านาค (2542 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่าน และความรับผิดชอบในการเรียนวิชาภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนโดยใช้ชุดการเรียนกับการสอนตามคู่มือครู โรงเรียนวินิตศึกษาในพระราชูปถัมภ์ฯ จังหวัดลพบุรี ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้ชุดการเรียนมีความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย แตกต่างกับนักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครูอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ธัญญา นาคหอม (2545 : บทคัดย่อ) ได้ทำการพัฒนาชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง วิชาภาษาไทย เรื่องการสะกดคำให้ถูกต้อง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนนุตรดิตถ์วิทยา จังหวัดอุตรดิตถ์ เพื่อทดสอบประสิทธิภาพของชุดการเรียนที่พัฒนาขึ้นตามเกณฑ์ 85/85 ผลการศึกษาพบว่า ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองมีคุณภาพด้านเนื้อหาและด้านสื่อมีประสิทธิภาพ 96.25/95.17 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้

สุพัตรา ชื่นเจริญ (2546 : บทคัดย่อ) ได้ทำการพัฒนาชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง วิชาภาษาไทย เรื่องการเขียนบทร้อยกรองสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวังน้ำเย็นวิทยาคม จังหวัดสระแก้ว เพื่อทดสอบประสิทธิภาพของชุดการเรียนที่พัฒนาขึ้นตามเกณฑ์ 85/85 ผลการศึกษาพบว่า ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองมีคุณภาพด้านเนื้อหาและด้านสื่อมีประสิทธิภาพ 94.80/95.22 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้

รัตนะ บัวรา (2540 : 218) ได้ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์และความสามารถในการแก้ปัญหาทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการสอนโดยใช้ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองกับการสอนตามคู่มือครู โรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภชหน้าบางเขน กรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์แตกต่างกันกับนักเรียนที่เรียนโดยใช้การสอนตามคู่มือครูอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ศิริลักษณ์ หนองแสง (2545 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความสามารถทางการพึ่งพาตนเองด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการสอนโดยใช้ชุดกิจกรรมส่งเสริมศักยภาพการเรียนรู้ทางวิทยาศาสตร์ โรงเรียนสายธรรมจันทร์ จังหวัดราชบุรี ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้ชุดกิจกรรมส่งเสริมศักยภาพการเรียนรู้ทางวิทยาศาสตร์มีความสามารถทางการพึ่งพาตนเองด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์แตกต่างกันกับนักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครูอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

งานวิจัยต่างประเทศ

บรูซ (Bruce. 1972 : 429 – A) ได้ทำการศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้ชุดการเรียนด้วยตนเองกับการสอนแบบธรรมดาที่มหาวิทยาลัยไอโอวา ผลการศึกษาพบว่าการสอนโดยใช้ชุดการเรียนด้วยตนเองมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าการสอนธรรมดา

มอริเบอร์ (Moriber. 1969 : 214 – 216) ได้ศึกษาเปรียบเทียบการเรียนวิทยาศาสตร์กายภาพ เรื่องทฤษฎีอะตอมและพันธเคมี ในระดับวิทยาลัยโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปกับการสอนตามปกติ ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าการสอนตามปกติ

ไบรอันและสมิท (Bryan and Smith. 1975 : 24 – 25) ได้กล่าวถึงการศึกษาการใช้ชุดการเรียนด้วยตนเอง ที่มหาวิทยาลัยเซาท์แคโรไลนา ในวิชาประวัติศาสตร์ศิลปะ ซึ่งทำการทดลองเป็นเวลา 3 ภาคเรียน ผลการวิจัยพบว่า ผู้เรียนร้อยละ 60 มีผลการเรียนสูงขึ้นกว่าเดิมร้อยละ 95 มีความสนุกสนานกับการเรียนเพิ่มขึ้น และร้อยละ 74 ชอบที่จะเรียนโดยใช้ชุดการเรียนมากกว่าการเรียนตามปกติ

จากผลการศึกษาค้นคว้างานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้ชุดการเรียนด้วยตนเองสรุปได้ว่า การนำชุดการเรียนด้วยตนเองมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนทำให้ผู้เรียนมีการพัฒนาด้านทักษะทางการเรียนที่ดีขึ้น ไม่เพียงแต่เฉพาะในวิชาภาษาไทยเท่านั้นแต่สามารถนำไปใช้กับวิชาอื่น ๆ ได้ดีเช่นกัน ดังนั้นจึงควรศึกษาและส่งเสริมการใช้ชุดการเรียนด้วยตนเองให้เกิดผลดีที่สุด

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการศึกษาค้นคว้าตามหัวข้อต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า
3. การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสรรพาวุธวิทยา กรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2548 จำนวน 3 ห้องเรียน รวม 144 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาในครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสรรพาวุธวิทยา กรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2548 จำนวน 48 คน ได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

1. ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองวิชาภาษาไทย เรื่อง การอ่านจับใจความ
2. แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความ

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

การสร้างชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง

1. ศึกษาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
2. ศึกษาเอกสาร ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง
3. เลือกบทเรียนและแบ่งเนื้อหาออกเป็นเนื้อหาย่อยๆ โดยผู้ศึกษาค้นคว้าแบ่งออกเป็น 5 เรื่อง ดังนี้

- เรื่องที่ 1 หลักการอ่านจับใจความ
- เรื่องที่ 2 กลวิธีการอ่านจับใจความ
- เรื่องที่ 3 การอ่านจับใจความบทความ
- เรื่องที่ 4 การอ่านจับใจความเรื่องสั้น
- เรื่องที่ 5 การอ่านจับใจความสารคดี

4. กำหนดกิจกรรมการเรียนรู้และสื่อที่ใช้ในกิจกรรมการเรียนรู้ในแต่ละชุดการเรียนรู้ โดยพิจารณาถึงประสิทธิภาพที่นำไปสู่ความสำเร็จของจุดประสงค์ในการเรียน ซึ่งมีความสอดคล้องกับพื้นฐานความรู้ ประสบการณ์และความสนใจของผู้เรียน ความสะดวกในการใช้และเก็บรักษา

5. ดำเนินการสร้างชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองให้เหมาะสมกับเนื้อหา ดังนี้

5.1 กำหนดจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมของเนื้อหาแต่ละเรื่อง

5.2 กำหนดกิจกรรมให้สอดคล้องกับจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมที่กำหนดไว้

5.3 เขียนคู่มือหรือคำชี้แจงเกี่ยวกับการใช้ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง

5.4 จัดทำบัตรคำสั่งเพื่อชี้แจงรายละเอียดให้ผู้เรียนทราบสิ่งที่ต้องปฏิบัติ

5.5 ทำบัตรกิจกรรม บัตรเฉลยกิจกรรม บัตรเนื้อหา บัตรแบบฝึกหัด บัตรเฉลยแบบฝึกหัด บัตรทดสอบ บัตรเฉลยแบบทดสอบ และสื่อต่างๆ ที่กำหนดไว้

5.6 สร้างแบบฝึกหัดให้สอดคล้องกับจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมที่ตั้งไว้และครอบคลุมเนื้อหาในแต่ละเรื่องของชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง

6. นำชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์เพื่อตรวจสอบคุณภาพและนำไปปรับปรุงแก้ไข

7. นำชุดการเรียนรู้ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปให้ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาและสื่อจำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความถูกต้องและความเหมาะสมของกิจกรรมการเรียนรู้และอุปกรณ์ต่างๆ ในชุดการเรียนรู้

8. นำชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองที่สร้างขึ้นไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยดำเนินการตามลำดับ ดังนี้

8.1 การทดลองครั้งที่ 1 เป็นการทดลองกับนักเรียนเป็นรายบุคคล นำชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองที่สร้างขึ้นไปทดลองใช้กับนักเรียนที่ยังไม่เคยเรียนบทเรียนนี้มาก่อน จำนวน 3 คน เพื่อศึกษาข้อบกพร่องในเรื่อง คำสั่ง การใช้ภาษา และสื่อการสอน แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข

8.2 การทดลองครั้งที่ 2 ผู้วิจัยได้นำชุดการเรียนรู้ที่ทำการแก้ไขไปใช้ในการทดลองเรียนกับนักเรียนจำนวน 15 คน ซึ่งไม่เคยเรียนบทเรียนนี้มาก่อน เพื่อศึกษาข้อบกพร่องทั้งหมดของชุดการเรียนรู้ ซึ่งการทดลองในครั้งนี้จะดำเนินการตามขั้นตอนที่ใช้กับกลุ่มทดลอง ซึ่งเมื่อนักเรียนใช้ชุดการเรียนรู้จบในแต่ละตอนนักเรียนจะได้ทำแบบฝึกหัดระหว่างเรียนแล้วนำผลคะแนนที่ได้มาหาค่าเฉลี่ย และเมื่อเรียนครบทุกตอนแล้วให้นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน โดยใช้แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความแล้วนำคะแนนที่ได้มาหาค่าเฉลี่ย นำค่าคะแนนเฉลี่ยที่ได้จากการทำแบบฝึกหัดระหว่างเรียนและค่าคะแนนเฉลี่ยที่ได้จากการทำ

การสร้างและหาคุณภาพแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความ

ผู้ศึกษาค้นคว้าได้ดำเนินการสร้างแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ศึกษาสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 โดยการวิเคราะห์เนื้อหาและจุดมุ่งหมายการเรียนรู้เพื่อสร้างแบบทดสอบ

2. ศึกษาแนวทางการสร้างข้อสอบจากเอกสารและงานวิจัยต่างๆ แล้วสร้างแบบทดสอบความสามารถในการอ่านจับใจความ ซึ่งเป็นแบบทดสอบแบบปรนัยชนิดเลือกคำตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 60 ข้อ โดยยึดจุดประสงค์การเรียนรู้ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เรื่องการอ่านจับใจความ

3. นำแบบทดสอบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นคือ แบบทดสอบความสามารถในการอ่านจับใจความ จำนวน 60 ข้อ ไปให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 คน ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาและจุดประสงค์การเรียนรู้ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข

4. นำแบบทดสอบที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2548 โรงเรียนสรรพาวุธวิทยา เขตบางนา กรุงเทพมหานคร จำนวน 48 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง เพื่อหาคุณภาพเครื่องมือ

5. นำกระดาษคำตอบของนักเรียนจำนวน 48 คน มาตรวจให้คะแนน โดยข้อที่ตอบถูกให้ 1 คะแนน ข้อที่ตอบผิด ไม่ตอบ หรือตอบมากกว่า 1 ตัวเลือก ในแต่ละข้อคำถามให้ 0 แล้วหาค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) โดยใช้ค่าสหสัมพันธ์แบบพอยท์ - ไบซีเรียล จากนั้นคัดเลือกข้อสอบไว้จำนวน 40 ข้อ (ล้วน สายยศและอังคณา สายยศ. 2538 : 212) ที่มีค่าความยากง่าย (p) ระหว่าง .21 ถึง .83 และค่าอำนาจจำแนก (r) ระหว่าง .25 ถึง .67

6. หาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความ โดยใช้สูตร KR – 20 ของคูเดอร์ ริชาร์ดสัน (ล้วน สายยศและ อังคณา สายยศ. 2539 : 212 – 217) ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .52

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental research) มีกลุ่มทดลองจำนวน 1 กลุ่ม โดยผู้วิจัยใช้แบบแผนการวิจัยแบบ One – Group Pretest – Posttest Design (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2538 : 248 – 249) ซึ่งมีแบบแผนการวิจัยตามตาราง

1. แบบแผนการทดลอง

ตาราง 1 แสดงแบบแผนการทดลอง

ทดสอบก่อน	ทดลอง	ทดสอบหลัง
T_1	X	T_2

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิจัย

T_1	แทน	การทดสอบก่อนการทดลอง
T_2	แทน	การทดสอบหลังการทดลอง
X	แทน	การทดลองโดยใช้ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง

2. ขั้นตอนการดำเนินการทดลอง

การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองเพื่อพัฒนาชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองดังนี้

2.1 จัดปฐมนิเทศนักเรียนกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับขั้นตอนการเรียนรู้ด้วยชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง

2.2 ทดสอบก่อนเรียน (Pretest) ด้วยแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความ

2.3 ดำเนินการสอนด้วยชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองวิชาภาษาไทยเรื่อง การอ่านจับใจความ

2.4 ทดสอบหลังเรียน (Posttest) ด้วยแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความซึ่งเป็นฉบับเดียวกันกับการทดสอบก่อนการเรียนรู้

2.5 นำกระดาษคำตอบมาตรวจให้คะแนนและนำคะแนนมาวิเคราะห์ด้วยวิธีการทางสถิติเพื่อทดสอบสมมติฐาน

3. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

3.1 สถิติพื้นฐานที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

3.1.1 ค่าเฉลี่ย (ล้วน สายยศและอังคณา สายยศ. 2538 : 73)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ	$\bar{X}$	แทน	คะแนนเฉลี่ย
	$\sum X$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
	N	แทน	จำนวนนักเรียนจากกลุ่มศึกษา

3.1.2 ค่าความแปรปรวน (ล้วน สายยศและอังคณา สายยศ. 2538 : 78 - 80)

$$S^2 = \frac{N\sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}$$

เมื่อ	S^2	แทน	ความแปรปรวนของคะแนน
	$\sum X$	แทน	ผลรวมของคะแนน
	$\sum X^2$	แทน	ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง
	N	แทน	จำนวนนักเรียนในกลุ่ม

3.2 สถิติในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

3.2.1 หาค่าความยากง่าย (p) ของแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 60 ข้อ โดยใช้สูตร (ล้วน สายยศและอังคณา สายยศ. 2538 : 210) ดังนี้

$$P = \frac{R}{N}$$

เมื่อ	R	แทน	จำนวนคนที่ทำข้อนั้นถูก
	N	แทน	จำนวนคนที่ทำข้อนั้นทั้งหมด

3.2.2 หาค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบความสามารถในการอ่านจับใจความ แบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 60 ข้อ โดยใช้ค่าสหสัมพันธ์แบบพอยท์ - ไบซีเรียล (Point biserial correlation) (ล้วน สายยศและอังคณา สายยศ. 2538 : 212) ดังนี้

$$\Gamma_{p.bis} = \frac{\bar{X}_p - \bar{X}_f}{S_t} \sqrt{pq}$$

เมื่อ	$\Gamma_{p.bis}$	แทน	ค่าอำนาจจำแนก
	$\bar{X}_p$	แทน	คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มที่ทำข้อนั้นได้
	$\bar{X}_f$	แทน	คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มที่ทำข้อนั้นไม่ได้
	S_t	แทน	คะแนนเบี่ยงเบนมาตรฐานของแบบทดสอบฉบับนั้น
	p	แทน	สัดส่วนของคนที่ทำข้อนั้นได้
	q	แทน	สัดส่วนของคนที่ทำข้อนั้นไม่ได้หรือ 1 - p

3.2.3 ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบความสามารถในการอ่านจับใจความ คำนวณจากสูตร KR – 20 ของคูเดอร์ ริชาร์ดสัน (Kuder Richardson) (ล้วน สายยศและอังคณา สายยศ. 2538 : 197 - 199) ดังนี้

$$\Gamma_{tt} = \frac{n}{n-1} \left\{ 1 - \frac{\sum pq}{s_t^2} \right\}$$

เมื่อ	Γ_{tt}	แทน	ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งหมด
	n	แทน	จำนวนข้อของแบบทดสอบ
	p	แทน	สัดส่วนของคนที่ทำข้อนั้นได้
	q	แทน	สัดส่วนของคนที่ทำข้อนั้นไม่ได้หรือ 1 - p
	s_t^2	แทน	ค่าความแปรปรวนของคะแนนทั้งหมด

3.3 สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบสมมติฐาน

การใช้ t - test แบบ Dependent Samples (ล้วน สายยศและอังคณา สายยศ. 2538 : 104) ในการเปรียบเทียบการอ่านจับใจความก่อนและหลังการใช้ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง

$$t = \frac{\sum D}{\sqrt{\frac{N \sum D^2 - (\sum D)^2}{N-1}}}$$
$$df = n - 1$$

เมื่อ t	แทน	ค่าวิกฤติที่ใช้ในการพิจารณาการแจกแจงแบบที่
$\sum D$	แทน	ผลรวมของความแตกต่างจากการทดสอบ ก่อนและหลังการฝึก
$\sum D^2$	แทน	ผลรวมของความแตกต่างจากการทดสอบ และหลังการฝึกแต่ละตัวยกกำลังสอง
n	แทน	จำนวนคู่ของคะแนนจากการทดสอบครั้ง แรกและครั้งหลัง
df	แทน	ค่าความเป็นอิสระ

3.4 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์หาประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองตาม เกณฑ์ 80/80 โดยใช้สูตร E_1 / E_2 (ชัยยงค์ พรหมวงศ์; สมเชาว์ เนตรประเสริฐและสุดา สินสกุล. 2520 : 131) ดังนี้

80 จำนวนแรก หมายถึง ค่าประสิทธิภาพของกระบวนการเรียนจากชุดการเรียนรู้คิดเป็นร้อยละของคะแนนเฉลี่ยจากการทำแบบฝึก

$$E_1 = \frac{\sum X}{\frac{N}{A}} \times 100$$

เมื่อ E_1	แทน	ประสิทธิภาพของกระบวนการเรียนจาก แบบฝึก
$\sum X$	แทน	คะแนนรวมของนักเรียนที่ได้จากการทำ แบบฝึก

N แทน จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด
 A แทน คะแนนเต็มของแบบฝึกทุกแบบฝึกรวมกัน

80 จำนวนหลัง หมายถึง ค่าประสิทธิภาพของพฤติกรรมที่เปลี่ยนในตัวผู้เรียนคิดเป็นร้อยละของคะแนนเฉลี่ยจากการทำแบบทดสอบ

$$E_2 = \frac{\frac{\sum f}{N}}{B} \times 100$$

เมื่อ E_2 แทน ประสิทธิภาพของพฤติกรรมที่เปลี่ยนในตัวผู้เรียน
 $\sum f$ แทน คะแนนรวมของแบบทดสอบที่นักเรียนได้
 N แทน จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด
 B แทน คะแนนเต็มของแบบทดสอบหลังทำแบบฝึก

บทที่ 4

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับดังนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
2. ลำดับชั้นในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้กำหนดดังนี้

N	แทน	จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{X}$	แทน	คะแนนเฉลี่ย
SD	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
t	แทน	ค่าสถิติทดสอบที่ใช้พิจารณาใน t - distribution

ลำดับชั้นในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับดังนี้

1. หาประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80
2. การวิเคราะห์เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนโดย

ใช้ t – test (Dependent Sample)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลและเสนอผลตามลำดับดังต่อไปนี้ คือ

1. หาประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 ผลปรากฏดังในตาราง ดังนี้

ตาราง 2 วิเคราะห์หาประสิทธิภาพชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองตามเกณฑ์มาตรฐาน 80 / 80

ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองเรื่องการอ่านจับใจความ	เกณฑ์มาตรฐาน 80 / 80	
	E ₁	E ₂
	80.15	89.37

จากตาราง 2 แสดงว่า ผลการทดลองใช้ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองวิชาภาษาไทย เรื่อง การอ่านจับใจความ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ปรากฏว่า นักเรียนทำแบบฝึกหัดคะแนนระหว่างเรียนได้เฉลี่ย 80.15 จากคะแนนเต็ม 100 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 80.15 และนักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียนได้เฉลี่ย 35.75 จากคะแนนเต็ม 40 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 89.37 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานที่ตั้งไว้ E1/E2 คือ 80/80

ผลการวิเคราะห์แสดงให้เห็นว่าชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองวิชาภาษาไทย เรื่องการอ่านจับใจความสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 สามารถนำไปทดสอบได้

2. การวิเคราะห์เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้ t – test (Dependent Sample) ผลปรากฏดังในตาราง ดังนี้

ตาราง 3 การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนกับคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนของนักเรียนที่เรียนรู้ด้วยชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองเรื่องการอ่านจับใจความ โดยใช้ t - test (Dependent Simple)

ผลการทดสอบ	N	$\bar{X}$	SD	t
ก่อนเรียน	48	22.6875	3.2496	31.731**
หลังเรียน	48	33.5417	3.5368	

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 3 พบว่า นักเรียนที่เรียนด้วยชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองเรื่องการอ่านจับใจความมีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนโดยเฉลี่ย 10.8542 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการศึกษาเพื่อสร้างชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองวิชาภาษาไทยเรื่อง การอ่านจับใจความ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ซึ่งมีขั้นตอนศึกษาและผลของการศึกษาสรุปได้ดังนี้

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อพัฒนาชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองวิชาภาษาไทยเรื่อง การอ่านจับใจความ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
2. เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนการอ่านจับใจความวิชาภาษาไทยโดยใช้ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

สมมติฐานการศึกษาค้นคว้า

นักเรียนที่เรียนโดยใช้ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองมีความสามารถในการอ่านจับใจความสูงขึ้นกว่าก่อนการทดลอง

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสรรพาวุธวิทยา กรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2548 จำนวน 3 ห้องเรียน รวม 144 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาในครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสรรพาวุธวิทยา กรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2548 จำนวน 48 คน ได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

1. ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองวิชาภาษาไทย เรื่อง การอ่านจับใจความ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้น มี 10 ชุดย่อย คือ ชุดหลักการอ่านจับใจความจำนวน 2 ชุด ชุดกลวิธีการอ่านจับใจความจำนวน 2 ชุด ชุดการอ่านจับใจความบทความจำนวน 2 ชุด ชุดการอ่านจับใจความเรื่องสั้นจำนวน 2 ชุด และชุดการอ่านจับใจความสารคดีจำนวน 2 ชุด

2. แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ซึ่งเป็นแบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ มีค่าความยากง่าย (P) ระหว่าง .21 ถึง .83 และค่าอำนาจจำแนก (r) ระหว่าง .25 ถึง .67 และได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .52

การดำเนินการทดลอง

การวิจัยเพื่อพัฒนาชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองในครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองโดยใช้ระยะเวลาจำนวน 6 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 3 ชั่วโมง ในภาคเรียนที่ 2 ดังนี้

1. จัดปฐมนิเทศนักเรียนกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับขั้นตอนการเรียนรู้ด้วยชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง
2. ทดสอบก่อนเรียน (Pretest) ด้วยแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความ
3. ดำเนินการสอนด้วยชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองวิชาภาษาไทยเรื่อง การอ่านจับใจความ จำนวน 10 ชุด
4. ทดสอบหลังเรียน (Posttest) ด้วยแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความซึ่งเป็นฉบับเดียวกันกับการทดสอบก่อนการเรียน
5. นำกระดาษคำตอบมาตรวจให้คะแนนและนำคะแนนมาวิเคราะห์ด้วยวิธีการทางสถิติเพื่อทดสอบสมมติฐาน

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. หาสถิติพื้นฐานของแบบทดสอบ คือ ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความแปรปรวน
2. หาค่าความยากง่าย ค่าอำนาจจำแนก และค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
3. วิเคราะห์หาประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองตามเกณฑ์ 80/80
4. ตรวจสอบสมมติฐานในการอ่านจับใจความก่อนและหลังใช้ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองโดยใช้ t – test แบบ Dependent Samples

สรุปผลการศึกษาค้นคว้า

ในการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้ พบว่า

1. ประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองวิชาภาษาไทย เรื่อง การอ่านจับใจความจากการทดลองกับกลุ่มตัวอย่างพบว่า มีประสิทธิภาพ 80.15/89.37 แสดงว่าชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองที่สร้างและพัฒนาขึ้นนั้นมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คือ 80/80
2. นักเรียนที่ได้ใช้ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองวิชาภาษาไทย เรื่อง การอ่านจับใจความมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าก่อนใช้ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผลการศึกษาค้นคว้า

การวิจัยครั้งนี้เป็นการพัฒนาชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองวิชาภาษาไทยเรื่อง การอ่านจับใจความ สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสรรพาวุธวิทยา กรุงเทพมหานคร จากผลการศึกษาค้นคว้าผู้วิจัยสามารถอภิปรายผลตามลำดับได้ดังต่อไปนี้

1. จากการทดลองพบว่า นักเรียนที่เรียนโดยใช้ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองสามารถอ่านจับใจความได้สูงขึ้นกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

แสดงให้เห็นว่านักเรียนที่ได้เรียนโดยใช้ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองสามารถอ่านจับใจความได้สูงขึ้นกว่าการเรียนก่อนการทดลอง ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ จากผลที่นักเรียนสามารถอ่านจับใจความได้ดีขึ้น เนื่องจากนักเรียนได้ศึกษาตามกระบวนการโดยการใช้ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองเรื่อง การอ่านจับใจความตั้งแต่ชุดการเรียนรู้ที่ 1 ถึงชุดการเรียนรู้ที่ 10 เป็นผลให้นักเรียนได้รับประสบการณ์ในการเรียนรู้เพิ่มขึ้นและสร้างความเข้าใจได้เป็นอย่างดี สามารถสังเกตได้จากคะแนนที่ได้ในการทำแบบทดสอบท้ายชุดการเรียนรู้ที่ 1 กับคะแนนการทำแบบทดสอบท้ายชุดการเรียนรู้ที่ 10 มีความแตกต่างกันซึ่งสอดคล้องกับจุไรรัตน์ ลักษณะศิริและบาหยัน อิมสำราญ (2547 : 42 - 43) ที่ได้กล่าวถึงองค์ประกอบสำคัญที่จะทำให้ผู้อ่านสามารถจับใจความได้อย่างมีประสิทธิภาพ คือ ประสบการณ์ของผู้อ่าน นอกจากนั้นสารคดีที่เลือกนำมาให้นักเรียนได้ศึกษาเป็นเรื่องที่มีการเรียบเรียงภาษาที่เข้าใจง่ายและมีองค์ประกอบเรื่องที่น่าสนใจนักเรียนจึงสามารถทำคะแนนแบบทดสอบได้ดีขึ้นตามลำดับ

2. จากผลการทดลองพบว่า ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองวิชาภาษาไทยเรื่อง การอ่านจับใจความสำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสรรพาวุธวิทยา กรุงเทพมหานคร ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีประสิทธิภาพเท่ากับ 80.15/89.37 แสดงว่าชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองที่สร้างขึ้นนี้มีประสิทธิภาพเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้คือ 80/80 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานและผลการทดลองนี้ได้สอดคล้องกับผลการทดลองของศิริลักษณ์ กล้านาค (2542) รัชฎา นาคหอม (2545) สุพัตรา ชื่นเจริญ (2546) รัตนะ บัวรา (2540) และศิริลักษณ์ หนองแสง (2545) แสดงให้เห็นว่า ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ทั้งนี้เพราะชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองที่สร้างขึ้นผ่านกระบวนการขั้นตอนการสร้างอย่างมีระบบและวิธีการที่เหมาะสม คือ ศึกษาหลักสูตร

คู่มือครู เทคนิค วิธีการ กระบวนการ ทฤษฎี เป็นแนวทาง โดยคำนึงถึงความเหมาะสมของเนื้อหา และสื่อการสอนหลายอย่าง que เสริมซึ่งกันและกันอย่างมีระบบ การวิเคราะห์จุดประสงค์และเนื้อหา การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตลอดจนเลือกสื่อต่างๆ ให้เหมาะสม รวมถึงการสร้างชุดการเรียนรู้ ด้วยตนเองให้สอดคล้องตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ซึ่งได้มีการกำหนด กิจกรรมการเรียนการสอนให้สัมพันธ์ สอดคล้อง และส่งเสริมซึ่งกันและกัน ผ่านการประเมิน ตรวจสอบคุณภาพ และความเหมาะสมจากผู้เชี่ยวชาญในด้านเนื้อหาของชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง และแบบทดสอบ นอกจากนี้ผู้วิจัยได้ปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องตามคำแนะนำและข้อเสนอแนะจาก ผู้เชี่ยวชาญและอาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อให้ได้ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองที่เหมาะสม สามารถนำไปใช้ในการ เรียนการสอนได้เป็นอย่างดี

จากผลการศึกษาครั้งนี้จะเห็นได้ว่าชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองจัดเป็นสื่อการเรียนการสอน ที่สร้างความพึงพอใจแก่นักเรียน เพราะมีขั้นตอนการปฏิบัติกิจกรรมที่เหมาะสม รวมทั้งสื่อเร้า ให้นักเรียนเกิดความสนใจ ทำให้นักเรียนมีอิสระในการดำเนินกิจกรรมและเกิดความคิดสร้างสรรค์ รวมทั้งเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ศึกษาและทำแบบทดสอบโดยผ่านกระบวนการคิดของตนเองแทน การสอนของอาจารย์ ส่งผลให้นักเรียนเกิดความกระตือรือร้นและสนใจชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองอยู่ ตลอดเวลา และเมื่อนำมาใช้จึงทำให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้คือ 80/80 แสดงว่าชุด การเรียนรู้ด้วยตนเองที่ผู้วิจัยทำการสร้างขึ้นมามีประสิทธิภาพ สามารถนำไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะ

ผลการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะที่อาจเป็นแนวทางในการศึกษาค้นคว้าต่อไป และเป็นประโยชน์ต่อการจัดการเรียนการสอน ผู้วิจัยจึงขอเสนอแนะในด้านต่างๆ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1 ครูควรจัดเตรียมชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองให้พร้อมก่อนการนำไปใช้ในการเรียนการสอน พร้อมทั้งอธิบายวิธีการใช้และกำชับให้นักเรียนไม่ทำการเปิดเฉลยดูก่อนทำแบบฝึกหัดและแบบทดสอบ

1.2 ครูควรมีการจัดบันทึกต่าง ๆ เมื่อมีปัญหาเกิดขึ้นจากการใช้ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง พร้อมทั้งนำปัญหาเหล่านั้นไปปรับปรุงประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองในครั้งต่อไป

1.3 สภาพแวดล้อมและบรรยากาศภายในห้องเรียนถือเป็นปัจจัยสำคัญสำหรับการอ่านจับใจความให้เกิดประสิทธิภาพ ดังนั้นครูควรจัดสถานที่ที่ไม่มีเสียงรบกวนในขณะที่นักเรียนใช้ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง ในบางชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองครูอาจเพิ่มกิจกรรมให้นักเรียนได้ตามความเหมาะสมและความสามารถของนักเรียน เพื่อเป็นการเสริมความรู้และใช้เวลาให้เกิดประโยชน์ยิ่งขึ้น

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการสร้างชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยในระดับชั้นอื่นๆ เพื่อเป็นการพัฒนาศักยภาพการเรียนรู้ให้นักเรียนอย่างกว้างขวาง

2.2 ควรมีการศึกษาผลการใช้ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองกับตัวแปรอื่นๆ เช่น ความสนใจ ความรับผิดชอบ เป็นต้น

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). การจัดสาระการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย. กรุงเทพฯ : กรมวิชาการ กระทรวงฯ.
- กาญจนา เกียรติประวัติ. (2524). วิธีสอนทั่วไปและทักษะการสอน. กรุงเทพฯ : ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- กาญจนา วิชญาปกรณ. (2533). คู่มือการสอนการอ่าน. กรุงเทพฯ : ภาควิชาภาษาไทยและภาษาตะวันออก คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก.
- จินตนา ไบกาชุย. (2534). ความสำคัญของการอ่านในหนังสือกับการส่งเสริมการอ่าน. ศูนย์พัฒนาหนังสือ กรมวิชาการ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์กรมการศาสนา.
- จุไรรัตน์ ลักษณะศิริและบาหยัน อิมสำราญ. (2547). การใช้ภาษาไทย. กรุงเทพฯ : โครงการตำราและหนังสือคณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ชม ภูมิภาค. (2524). เทคโนโลยีทางการสอนและการศึกษา. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ประสานมิตร.
- ชลธิชา กลัดอยู่. (2517). การใช้ภาษา. กรุงเทพฯ : เคล็ดไทย.
- ชัยยงค์ พรหมวงศ์, สมเชาว์ เนตรประเสริฐ และสุดา สินสกุล. (2520). ระบบสื่อการสอน. กรุงเทพฯ : คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เชษฐวัชร ขวกาญจนกิจ. (2547). การพัฒนาชุดการสอนวิชาภาษาอังกฤษเรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 4. สารนิพนธ์ กศ.ม. (เทคโนโลยีการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ดนยา วงศ์ระชัย. (2542). การอ่านเพื่อชีวิต. พิษณุโลก : สถาบันราชภัฏพิบูลสงคราม.
- ธัญญา นาคหอม. (2545). การพัฒนาชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองวิชาภาษาไทย เรื่อง การสะกดคำให้ถูกต้อง. สารนิพนธ์ กศ.ม. (เทคโนโลยีการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ธีรชัย ปุณณโชติ. (2537). การสร้างบทเรียนสำเร็จรูป เส้นทางสู่อาจารย์ 3. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- นิพนธ์ สุขปรีดี. (2519). นวัตกรรมเทคโนโลยีการศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์พิษณุโลก.
- นุชน้อย สติธอังกูร. (2533). ภาษาไทย 1. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- บันลือ พุกกะวัน. (2539, สิงหาคม). การอ่านกิจกรรมหลักในการสอน. ประชากรศึกษา. 36(3) : 27 – 30.
- บุญเกื้อ คอราเวช. (2530). นวัตกรรมการศึกษา. กรุงเทพฯ : ภาควิชาเทคโนโลยีทางการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางเขน.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2537). การพัฒนาการสอน. กรุงเทพฯ : ชมรมเด็ก.
- ประเทิน มหาจันทร์. (2530). การสอนอ่านเบื้องต้น. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.

- ปารณทัตต์ แสนวิเศษ. (2539). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านจับใจความภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษา ระหว่างการสอนโดยใช้เทคนิคการสร้างไต่อะแกรมกับวิธีการสอนอ่านปกติ. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (การประถมศึกษา). ขอนแก่น : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- พันธุ์ทิพา หลาบเลิศบุญ. (2539). ภาษาไทย 3. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พิสมัย ยี่วิชัย. (2544). ผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านจับใจความโดยใช้แบบฝึก ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสตรีชัยภูมิ. รายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. (วิชาภาษาไทย). มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ยุภาวดี ชันธูลา. (2546). การศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์และเจตคติต่อการอ่านจับใจความภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2546 อำเภอหนองสูง จังหวัดกาฬสินธุ์. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (หลักสูตรและการสอน). ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- รัญจิตร์ แก้วจำปา. (2544). ภาษาไทย 1. กรุงเทพฯ : พัฒนาศึกษา.
- รัตนะ บัวรา. (2540). การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์และความสามารถในการแก้ปัญหาทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการสอนโดยใช้ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองกับการสอนตามคู่มือครู. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (การมัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ล้วน สายยศและอังคณา สายยศ. (2538). เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- วาสนา ชาวหา. (2522). เทคโนโลยีทางการศึกษา. ชลบุรี : อักษรสยามการพิมพ์.
- วิชัย วงษ์ใหญ่. (2521). พัฒนาหลักสูตรและการสอน - มิติใหม่. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- แววมยุรา เหมือนนิล. (2538). การอ่านจับใจความ. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- ศิริลักษณ์ กล้านาค. (2542). การเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านและความรับผิดชอบในการเรียนวิชาภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนโดยใช้ชุดการเรียนรู้กับการสอนตามคู่มือครู. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (การมัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ศิริลักษณ์ หนองแสง. (2545). การศึกษาความสามารถทางการพึ่งพาตนเองด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการสอนโดยใช้ชุดกิจกรรมส่งเสริมศักยภาพการเรียนรู้ทางวิทยาศาสตร์. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (การมัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สถาบันราชภัฏสวนดุสิต. (2538). การอ่านเพื่อชีวิต. กรุงเทพฯ : ภาควิชาภาษาไทย คณะวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ สถาบันฯ.
- สนธิ ตั้งทวี. (2526). อ่านไทย. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- สมบัติ มหาเรศ. (2523). เอกสารการสอนภาษาไทยในโรงเรียนประถมศึกษา. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม.

- สายสุณี สกุลแก้ว. (2534). การพัฒนาชุดฝึกการอ่านเพื่อจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุพัทธา ชื่นเจริญ. (2546). การพัฒนาชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง วิชาภาษาไทย เรื่องการเขียนบทร้อยกรอง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. สารนิพนธ์ กศ.ม. (เทคโนโลยีการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สุวรรณา ตั้งทีฆะรักษ์. (2543). การอ่าน. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.
- แสงระวี ฅรงคะชวนะ. (2542). การสร้างชุดการสอนการอ่านจับใจความสำคัญสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (หลักสูตรและการสอน). กรุงเทพฯ :มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- อัจฉราวดี มีระหงษ์. (2540). การพัฒนารูปแบบการสอนอ่านจับใจความภาษาอังกฤษสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (การประถมศึกษา). ขอนแก่น : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- อุษาวรรษ์ ปาลียะ. (2543). การพัฒนาชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง วิชาภาษาไทยเรื่องราชาศัพท์และคำศัพท์สำหรับพระภิกษุและศุภภาพชน ระดับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. สารนิพนธ์ กศ.ม. (เทคโนโลยีการศึกษา) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- Bryan, John M & Smith Jay C. (1975, November). "A Self Paced Art History Learning Center at the University at South Carolina," *Audio Visual Instruction*. 20(9) : 24 – 25.
- Bruce, Maks Elija. (1972, February). "Learning Packages Versus Conventional Methods of Instruction" *Dissertation Abstracts International*. 32(7): 429 – A.
- Duane, James E. (1973). *Individualized Instruction – Programs and Materials*. Englewood Cliffs, N.J.: Educational Technology Publicaiton.
- Fraling, Clarca C. (1981, April). "A Study to Improve Reading Comprehension Skill Through the Use of Prepared Reading Learning Stations" *Dissertation Abstracts International*. 42(4): 4377 – A.
- Houston et al. (1972). *Developing Instruction Modules A Modulate System for Writing Modules*. College of Education Texas : University of Houston.
- Moriber, George. (1969). "The Effect of Programmed – Instruction in a College Physical Science Course for Non – Science Student," in *Journal of Research in Science Teaching*. pp. 6 : 214 – 216.
- Smith, James E. (1973). "The Learning Activity Packages," in *Learning Package in America Education*. pp. 22 – 29, Englewood Cliffs New Jersey : Educational Technology Publicaitons.

Webber, George. (1977, February). "The cult of Individualized Instruction," in *Education Leadership*. 34(5) : 329.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือวิจัย

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือวิจัย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุมานัน รุ่งเรืองธรรม

ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ขจรศรี ชาติกานนท์

โรงเรียนสาธิตมัธยม
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

อาจารย์ณลินี สุตัมฤทธิ์

โรงเรียนสรรพาวุธวิทยา

ภาคผนวก ข

- คุณภาพของแบบทดสอบความสามารถในการอ่านจับใจความ
- คุณภาพของชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง

คุณภาพของแบบทดสอบความสามารถในการอ่านจับใจความ

ตาราง 4 แสดงค่าความยากง่าย และค่าอำนาจจำแนกแบบทดสอบความสามารถในการอ่านจับใจความ จำนวน 40 ข้อ

ข้อที่	P	r	ข้อที่	P	r
1	0.71	0.42	21	0.75	0.33
2	0.63	0.25	22	0.79	0.25
3	0.71	0.42	23	0.33	0.33
4	0.50	0.50	24	0.54	0.42
5	0.29	0.25	25	0.50	0.67
6	0.42	0.33	26	0.29	0.25
7	0.46	0.42	27	0.63	0.58
8	0.21	0.42	28	0.58	0.33
9	0.83	0.33	29	0.71	0.25
10	0.46	0.25	30	0.63	0.42
11	0.67	0.33	31	0.54	0.25
12	0.63	0.25	32	0.58	0.50
13	0.58	0.33	33	0.71	0.42
14	0.58	0.67	34	0.42	0.5
15	0.58	0.50	35	0.79	0.42
16	0.58	0.33	36	0.42	0.33
17	0.38	0.42	37	0.67	0.5
18	0.58	0.33	38	0.75	0.33
19	0.58	0.33	39	0.54	0.42
20	0.63	0.25	40	0.71	0.25

ค่าความเชื่อมั่น $\Gamma_{tt} = 0.52$

คุณภาพของชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง

ตาราง 5 วิเคราะห์หาประสิทธิภาพชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80

นักเรียน คนที่	คะแนนประเมินระหว่างเรียน										รวม (100)	คะแนน ทดสอบ หลังเรียน (40)
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10		
	(10)	(10)	(10)	(10)	(10)	(10)	(10)	(10)	(10)	(10)		
1.	5	7	6	8	8	8	7	9	8	9	75	33
2.	6	8	8	9	9	7	9	9	8	8	81	36
3.	8	9	8	8	8	8	8	8	9	9	83	38
4.	9	8	9	7	8	9	9	9	8	8	84	37
5.	6	7	8	7	7	8	9	7	9	9	77	34
6.	7	7	8	8	8	8	9	8	9	9	81	32
7.	8	9	9	8	8	8	8	9	9	9	85	38
8.	9	9	8	7	8	8	7	8	8	9	81	35
9.	8	8	7	8	8	9	8	9	9	9	83	38
10.	8	9	8	7	6	8	9	9	8	8	80	35
11.	8	8	8	7	7	7	8	8	8	8	77	33
12.	9	8	8	9	9	8	9	8	8	9	85	39
13.	8	8	7	7	8	8	8	8	8	9	79	34
14.	7	8	8	8	7	7	8	8	8	9	78	35
15.	7	8	8	7	7	7	7	8	8	9	76	33
16.	5	6	8	7	6	7	6	7	7	8	67	31
17.	6	7	9	7	7	6	7	7	8	8	72	33
18.	7	9	8	8	8	9	8	9	9	8	83	36
19.	9	8	9	9	9	8	9	8	8	9	86	38
20.	8	7	9	7	7	8	7	9	9	8	79	32
21.	9	7	7	8	8	9	8	8	8	9	81	31
22.	9	8	6	7	7	8	7	8	9	9	78	37
23.	9	9	8	8	9	9	8	8	8	9	85	38

ตาราง 5 (ต่อ)

นักเรียน คนที่	คะแนนประเมินระหว่างเรียน										รวม (100)	คะแนน ทดสอบ หลังเรียน (40)
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10		
	(10)	(10)	(10)	(10)	(10)	(10)	(10)	(10)	(10)	(10)		
24.	8	9	8	8	8	8	8	9	8	8	82	39
25.	8	9	9	9	8	8	9	8	8	8	84	39
26.	8	9	9	8	8	9	9	8	8	8	84	38
27.	7	8	9	7	8	8	7	9	8	9	80	37
28.	9	8	8	8	8	8	7	7	9	9	81	33
29.	9	8	8	9	9	9	8	8	9	8	85	38
30.	9	9	9	8	8	8	9	9	8	9	86	38
31.	9	9	8	8	8	8	9	8	9	9	85	37
32.	7	7	8	8	7	7	8	7	8	8	75	34
33.	6	7	7	8	7	7	8	8	7	7	72	33
34.	6	8	8	7	8	7	7	8	8	9	76	34
35.	7	8	7	8	8	7	8	8	8	8	77	35
36.	7	8	6	8	7	8	8	7	9	9	77	37
37.	8	9	9	8	8	9	9	8	8	9	85	38
38.	8	8	8	8	9	9	9	8	8	8	83	38
39.	7	8	8	8	8	8	8	9	9	9	82	39
40.	8	8	9	8	8	8	9	8	8	8	82	38
41.	8	8	7	8	7	7	8	9	8	8	78	34
42.	8	8	7	7	8	8	8	8	8	9	79	35
43.	6	7	8	6	7	8	7	7	8	8	72	32
44.	6	7	7	8	8	8	8	9	9	9	79	35
45.	7	8	8	7	8	7	7	8	8	8	76	35
46.	8	8	8	9	9	8	8	8	8	9	83	37
47.	8	9	8	9	8	8	8	8	9	8	83	38

ตาราง 5 (ต่อ)

นักเรียน คนที่	คะแนนประเมินระหว่างเรียน										รวม (100)	คะแนน ทดสอบ หลัง เรียน (40)
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10		
	(10)	(10)	(10)	(10)	(10)	(10)	(10)	(10)	(10)	(10)		
48.	9	9	8	8	8	8	9	8	9	9	85	39
รวม	357	378	374	368	370	376	383	389	397	410	3747	1716
เฉลี่ย	7.63	8.04	7.94	7.79	7.81	7.92	8.04	8.15	8.29	8.54	80.15	35.75
ร้อยละ	76.25	80.42	79.38	77.92	78.13	79.17	80.42	81.46	82.92	85.42	80.15	89.37

ตาราง 6 การเปรียบเทียบคะแนนหลังเรียนกับคะแนนก่อนเรียน

นักเรียนคนที่	คะแนนก่อนเรียน	คะแนนหลังเรียน
1.	35	35
2.	23	35
3.	22	35
4.	21	35
5.	17	26
6.	22	35
7.	22	32
8.	17	25
9.	24	35
10.	21	30
11.	24	33
12.	25	33
13.	24	34
14.	22	30
15.	19	27
16.	23	36
17.	23	35
18.	22	34
19.	19	28
20.	24	36
21.	21	33
22.	22	34
23.	21	34
24.	24	35
25.	20	31
26.	24	36
27.	22	35
28.	19	28
29.	17	29
30.	21	30

ตาราง 6 (ต่อ)

นักเรียนคนที่	คะแนนก่อนเรียน	คะแนนหลังเรียน
31.	20	31
32.	24	37
33.	24	36
34.	21	32
35.	18	27
36.	23	36
37.	20	32
38.	23	33
39.	22	32
40.	25	38
41.	26	38
42.	27	37
43.	26	38
44.	28	39
45.	24	38
46.	29	38
47.	25	36
48.	24	38
รวม	1089	1610

ภาคผนวก ค

แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความ
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความ
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

คำชี้แจง

๑. แบบทดสอบนี้มี ๔๐ ข้อ ให้เวลา ๖๐ นาที ขอให้นักเรียนพิจารณาอ่านและตอบคำถามให้ครบทุกข้อ
๒. คำถามทั้งหมดเป็นแบบเลือกตอบให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียวจาก ก ข ค หรือ ง ที่ให้ไว้
๓. ให้นักเรียนเขียนเครื่องหมายกากบาท (X) ลงในช่อง ☐ ของแต่ละข้อ ดังตัวอย่างการเลือก

ข้อ	ก	ข	ค	ง
๑		X		
๒				

ถ้านักเรียนต้องการเปลี่ยนคำตอบใหม่ให้ขีดทับตัวเลือกที่ไม่ต้องการดังนี้

ข้อ	ก	ข	ค	ง
๑		~~X~~		X
๒				

๔. ข้อสอบฉบับนี้จะมีข้อความสั้น ๆ ให้พิจารณาอ่านดูก่อนแล้วให้จับใจความของเรื่องเป็นตอน ๆ ไป ขอให้พยายามพิจารณาความหมายและใจความของเรื่องให้อ่านให้ดี แล้วตอบคำถามโดยยึดเนื้อความที่อ่านเป็นหลัก
๕. จงอย่าท้อแท้ใจเมื่อพบข้อยากและพยายามทำให้ได้มากที่สุด
๖. หากมีข้อสงสัยประการใดให้นักเรียนยกมือถามกรรมการคุมสอบเท่านั้น
๗. หลังจากทำแบบทดสอบเสร็จเรียบร้อยแล้วให้นำแบบทดสอบพร้อมกระดาษคำตอบส่งคืนกรรมการคุมสอบด้วย

ขอให้นักเรียนทุกคนโชคดี

๑. ข้อใดคือความหมายของการอ่านจับใจความสำคัญ
 - ก. การอ่านแต่ละย่อหน้าให้ถูกต้องแม่นยำ
 - ข. การอ่านเพื่อเปรียบเทียบ คัดการณ์และตัดสินใจได้ด้วยเหตุผลของผู้อ่าน
 - ค. การอ่านเพื่อแปลความหมายของตัวอักษรออกมาเป็นถ้อยคำและความคิด
 - ง. การอ่านเพื่อเก็บสาระสำคัญของเรื่อง ตลอดจนแนวความคิดและทัศนะของผู้เขียน
๒. คำกล่าวที่ว่า “ครูเปรียบเสมือนเรือจ้าง” หมายความว่าอย่างไร
 - ก. ไม่มีเกียรติ
 - ข. รับผิดชอบงานหนัก
 - ค. รายได้น้อย
 - ง. ขาดการเหลียวแล

อ่านข้อความนี้ แล้วตอบคำถามข้อที่ ๓ - ๔

เกสักรกลุ่มคนหนึ่งเมื่อเรียนจบจึงไปตั้งร้านขายยา ขายเฉพาะยาดี ๆ ไม่ขายยาปลอมประสาทยาบ้า ยาขยัน ชาวบ้านจึงมองว่าเขาเป็นคนประหลาด ไม่ซื้อยาจากร้านของเขา จนทำให้เขาเกือบล้มละลาย เขาจึงแก้ไขเหตุการณ์ด้วยการขายยาที่ชาวบ้านนิยม

๓. ข้อความนี้แสดงให้เห็นว่าชาวบ้านเป็นคนอย่างไร
 - ก. ทำตามใจตนเอง
 - ข. มีคุณภาพชีวิต และการศึกษาต่ำ
 - ค. ยึดมั่นในความเชื่อเก่า ๆ
 - ง. เป็นคนทันสมัย
๔. เมื่อนักเรียนอ่านข้อความนี้แล้วเกิดความรู้สึกอย่างไร
 - ก. เห็นใจ
 - ข. น้อยใจ
 - ค. ชิงชัง
 - ง. เป็นห่วง
๕. ข้อใดไม่ใช่หลักการอ่านจับใจความสำคัญ
 - ก. อ่านเรื่องราวอย่างคร่าว ๆ
 - ข. อ่านแล้วเรียบเรียงความคิดให้ได้สละสลวย
 - ค. อ่านเนื้อความของเรื่องเข้าไปมาให้เกิดความเข้าใจ
 - ง. อ่านแล้วถามตัวเองว่า ใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร อย่างไร ทำไม

อ่านข้อความนี้ แล้วตอบคำถามข้อที่ ๖ - ๙

งานอดิเรก หมายถึง งานพิเศษที่ทำให้เกิดความเพลิดเพลิน ที่บุคคลสามารถเลือกปฏิบัติได้ตามความพอใจ โดยไม่ได้ทำกิจกรรมนั้นเป็นอาชีพ จัดเป็นกิจกรรมส่วนหนึ่งของนันทนาการที่ทำเพื่อพักผ่อนหย่อนใจด้วยการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ตามความสนใจและด้วยใจสมัครหลังจากที่ได้ประกอบภารกิจประจำวันแล้วเกิดความเหน็ดเหนื่อยเมื่อยล้าทางร่างกาย และมีอารมณ์ตึงเครียดเกิดขึ้น ร่างกายและจิตใจต้องการผ่อนคลายในสิ่งเหล่านี้ เพื่อให้เกิดความสดชื่น ด้วยการกระทำในสิ่งที่ตนพอใจ ทำให้ร่างกายและจิตใจสามารถดำรงอยู่ได้อย่างปกติ

๖. ใจความสำคัญของข้อความนี้คืออะไร
 - ก. งานอดิเรกเป็นงานพิเศษที่ทำให้เกิดความเพลิดเพลิน
 - ข. งานอดิเรกเป็นกิจกรรมส่วนหนึ่งของการนันทนาการที่ทำเพื่อพักผ่อน
 - ค. งานอดิเรกทำให้ร่างกายและจิตใจสามารถดำรงอยู่ได้อย่างปกติ
 - ง. งานอดิเรกเป็นการทำให้ร่างกายและจิตใจผ่อนคลายความตึงเครียด
๗. ข้อใดจัดเป็นงานอดิเรก
 - ก. ทำตุ๊กตาหมีขาย
 - ข. ทำการบ้านส่งครู
 - ค. สะสมแสตมป์
 - ง. เรียนพิเศษ
๘. งานอดิเรกเป็นกิจกรรมที่ช่วยให้ผ่อนคลายความตึงเครียดและเป็นการพักผ่อนหย่อนใจ แต่ถ้าจะให้ดียิ่งขึ้นนักเรียนควรทำอย่างไร
 - ก. ไปเที่ยวทะเล
 - ข. นอนพักผ่อน
 - ค. เล่นกีฬา
 - ง. วาดรูป
๙. ข้อความนี้จัดอยู่ในประเภทใด
 - ก. บทความ
 - ข. สารคดี
 - ค. เรื่องสั้น
 - ง. ประกาศ

อ่านข้อความนี้ แล้วตอบคำถามข้อที่ ๑๐ - ๑๕

วันขึ้นปีใหม่ เป็นวันมงคลประเพณีของทุกชาติทุกภาษาที่สืบเนื่องกันมาเป็นเวลาช้านานแล้ว โดยถือว่าเป็นวันสำคัญวันหนึ่งและเป็นวันที่จะได้ตั้งต้นชีวิตใหม่ในรอบปีหนึ่ง ๆ โดยปกติก็นิยมทำบุญ และบำเพ็ญการกุศลเพื่อแสดงความปิติยินดี ในโอกาสที่ได้ประกอบภารกิจมาด้วยความเรียบร้อย และผ่านอุปสรรคมาตลอดทั้งปี กับทั้งเป็นการกระตุ้นเตือนใจให้บังเกิดความมานะพยายามในอันที่จะดำเนินชีวิตและประกอบอาชีพใหม่ คือการไปเยี่ยมอวยพรญาติผู้ใหญ่ที่เคารพนับถือหรืออวยพรซึ่งกันและกัน ส่วนผู้ที่ไม่มีโอกาสเช่นวันนี้ก็หา ส.ค.ส. ปีใหม่อวยพรไปให้ บางครอบครัวและบางชุมชนได้จัดงานบำเพ็ญการกุศลและมีงานรื่นเริงต่าง ๆ

๑๐. เราสามารถพบใจความสำคัญของข้อความข้างต้นที่จุดใดของย่อหน้า
 - ก. ตอนต้นย่อหน้า
 - ข. ตอนกลางย่อหน้า
 - ค. ตอนท้ายย่อหน้า
 - ง. ไม่ปรากฏที่ใดอย่างชัดเจน
๑๑. ใจความสำคัญของข้อความนี้คืออะไร
 - ก. วันขึ้นปีใหม่ เป็นวันที่จะได้ตั้งต้นชีวิตใหม่ในรอบปีหนึ่ง ๆ
 - ข. วันขึ้นปีใหม่นิยมการจัดงานทำบุญและบำเพ็ญกุศล รวมทั้งมีงานรื่นเริงต่าง ๆ
 - ค. วันขึ้นปีใหม่คือการไปเยี่ยมอวยพรญาติผู้ใหญ่ที่นับถือหรืออวยพรซึ่งกันและกัน
 - ง. วันขึ้นปีใหม่ เป็นวันมงคลประเพณีของทุกชาติทุกภาษาที่สืบเนื่องกันมาเป็นเวลาช้านาน
๑๒. ถ้านักเรียนไม่มีโอกาสไปเยี่ยมอวยพรญาติผู้ใหญ่ควรจะทำอย่างไร
 - ก. โทรศัพท์ไปอวยพร
 - ข. ส่ง ส.ค.ส. ปีใหม่ไปให้
 - ค. ส่งไปรษณียบัตรไปอวยพร
 - ง. ส่งของขวัญไปให้
๑๓. “วันขึ้นปีใหม่ เป็นวันมงคลประเพณีของทุกชาติทุกภาษาที่สืบเนื่องกันมาเป็นเวลาช้านานแล้ว โดยถือว่าเป็นวันสำคัญวันหนึ่งและเป็นวันที่จะได้ตั้งต้นชีวิตใหม่ในรอบปีหนึ่ง ๆ” ข้อความนี้ทำให้ผู้อ่านทราบถึงข้อใด
 - ก. ความเชื่อของคนโบราณ
 - ข. ประโยชน์ของวันขึ้นปีใหม่
 - ค. ประเพณีวันขึ้นปีใหม่
 - ง. การเริ่มต้นของการดำเนินชีวิต

๑๔. การไปเยี่ยมอวยพรญาติผู้ใหญ่ในวันปีใหม่เป็นสิ่งที่ดี แต่จะให้ดีมากยิ่งขึ้นนักเรียนคิดว่าควรทำอะไร
- ก. ควรนำของขวัญไปให้ทุกครั้ง
 - ข. ควรไปเยี่ยมบ่อยๆ นอกเหนือจากวันปีใหม่
 - ค. ควรพาไปเที่ยว
 - ง. ควรจัดงานรื่นเริงและรับประทานอาหารพร้อมกัน
๑๕. ข้อใดคือลักษณะของกลวิธีการอ่านจับใจความ
- ก. สรุปใจความสำคัญโดยคงภาษาเดิมไว้
 - ข. อ่านเรื่องในแต่ละย่อหน้าซ้ำหลายครั้งจนเข้าใจแล้วจึงอ่านย่อหน้าต่อไป
 - ค. อ่านเรื่องแค่พอเข้าใจแล้วสรุปเป็นใจความสำคัญของเรื่อง
 - ง. อ่านเรื่องแล้วพิจารณาทีละย่อหน้าเพื่อหาประโยคใจความสำคัญ ตัดรายละเอียด

อ่านข้อความนี้ แล้วตอบคำถามข้อที่ ๑๖ - ๑๘

ประโยชน์ของหญ้าแฝก นอกจากจะอนุรักษ์ดินได้เป็นอย่างดีแล้วยังสามารถนำมากรองทำเป็นตบมุงหลังคาบ้านได้ ส่วนรากต้นหญ้าแฝกก็ยังสามารถนำมาผลิตน้ำหอม เครื่องสำอาง และสบู่หอม ส่วนใบสามารถนำมาทำเนื้อเยื่อกระดาษได้ สำหรับทางด้านสมุนไพร หญ้าแฝกใช้เป็นยาแก้ท้องอืด ช่วยผายลม ลดอาเจียน ใบแฝกนำมาต้มเป็นยาหม้อ บรรเทาโรคไขข้ออักเสบและใช้เป็นยาถ่ายพยาธิได้เป็นอย่างดี

๑๖. ข้อใดเป็นประโยชน์ของหญ้าแฝกที่แตกต่างจากข้ออื่นมากที่สุด
- ก. แก้ท้องอืด
 - ข. ยาถ่ายพยาธิ
 - ค. ช่วยผายลม
 - ง. มุงหลังคาบ้าน
๑๗. จุดมุ่งหมายของผู้กล่าวข้อความนี้คืออะไร
- ก. ชี้แจง
 - ข. อบรม
 - ค. บอกกล่าว
 - ง. สั่งสอน
๑๘. ข้อใดคือบทความวิเคราะห์
- ก. เสนอความรู้ตามความสนใจของคนทั่วไปตามธรรมชาติของผู้แต่ง
 - ข. เสนอความคิดเห็นขัดแย้งกับการกระทำหรือสถานการณ์ที่เกิดขึ้น
 - ค. เสนอความคิดเห็นจำแนกแยกแยะสถานการณ์ที่เกิดขึ้นอย่างเป็นกลาง
 - ง. เสนอความคิดเห็นคล้อยตามหรือสนับสนุนการกระทำหรือสถานการณ์ที่เกิดขึ้น

อ่านข้อความนี้ แล้วตอบคำถามข้อที่ ๑๙ – ๒๑

ผลการวิจัยจากผู้เชี่ยวชาญด้านโภชนาการพบว่า กรดไลโนเลอิกที่ช่วยลดการอุดตันของเส้นเลือดนั้น ไม่ได้มีในน้ำมันพืชทุกชนิด แม้แต่ปาล์มเองถ้าสกัดจากเมล็ดน้ำมันที่ได้จะมีกรดชนิดนี้อยู่น้อยมาก แต่ถ้าสกัดจากเนื้อปาล์ม ที่เรียกกันว่าน้ำมันปาล์มโอเลอินจะมีปริมาณกรดไลโนเลอิกที่สูงมาก ความจริงที่จะบอกในวันนี้ก็คือ ถ้าเป็นน้ำมันปาล์มโอเลอิน วางใจได้เลยว่ามีประโยชน์ต่อสุขภาพคุณแน่

๑๙. จากข้อความกรดไลโนเลอิกมีประโยชน์อย่างไร

- ก. ช่วยในการอุดตันของเลือด
- ข. ช่วยให้สุขภาพแข็งแรง
- ค. ช่วยเพิ่มคุณภาพของน้ำมันพืช
- ง. ช่วยลดการอุดตันของเส้นเลือด

๒๐. ส่วนใดของปาล์มมีประโยชน์สูงสุด

- ก. เมล็ด
- ข. เนื้อ
- ค. เปลือก
- ง. ราก

๒๑. กรดไลโนเลอิกช่วยทำให้ลดการอุดตันในเส้นเลือด แต่จะทำให้ได้ผลดีผู้บริโภคควรทำอย่างไร

- ก. รับประทานแต่น้ำมันที่ผลิตจากปาล์มให้มาก
- ข. รับประทานอาหารที่มีไขมันน้อย
- ค. ออกกำลังกายให้มาก
- ง. ถูกทั้งข้อ ข และ ค

อ่านข้อความนี้ แล้วตอบคำถามข้อที่ ๒๒ – ๒๖

อันเป็นสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม อยู่ในตระกูลกัฒตะลักษณะทั่วไปจะคล้ายหนู หน้าหูสั้น ฟันคู่ใหญ่ ตาเล็กแต่หนวดยาว ชาวบ้านมักเรียกมันว่า “ตุ่น” อันมีความสามารถในการขุดรูหรืออุโมงค์ โดยใช้ปากฟัน ขาคู่หน้าขุดดิน อันจะขุดรูอย่างช้า ๆ และตกแต่งรังอยู่ตลอดเวลา เพื่อทำให้รังใต้ดินแข็งแรง จนได้ฉายาว่า “วิศวกรสถาปนิกนักขุดเจาะอุโมงค์ธรรมชาติ”

๒๒. อันอยู่ในตระกูลกัฒตะควรมีลักษณะใดเป็นสำคัญ

- ก. ฟันคม
- ข. ตาคม
- ค. เล็บคม
- ง. ขนแหลม

๒๓. สถาปนิกควรมีคุณสมบัติคู่กับสิ่งใดมากที่สุด
- การแกะสลัก
 - การก่อสร้าง
 - การประติมากรรม
 - การออกแบบ
๒๔. ผู้ประกอบอาชีพใดที่มีลักษณะคล้ายอัน
- วิศวกร
 - ครู
 - แพทย์
 - กรรมกร
๒๕. การขุดเจาะอุโมงค์ของอันเปรียบเทียบกับข้อใด
- ความพยายามอยู่ที่ไหน ความสำเร็จอยู่ที่นั่น
 - ช้า ๆ ได้พร้าเล่มงาม
 - ชีไพร่งให้กระรอก
 - ตำน้ำพริกละลายแม่น้ำ
๒๖. ข้อความนี้จัดอยู่ในประเภทใด
- สารคดี
 - นิทาน
 - บทความ
 - นวนิยาย
๒๗. ข้อใดคือลักษณะสำคัญของเรื่องสั้น
- มีตัวละครที่สำคัญหลายตัว
 - มีเนื้อเรื่องที่ละเอียดและใช้เวลานาน
 - มีฉากและบรรยากาศที่หลากหลายเพื่อให้สมจริง
 - มีแนวความคิดที่สำคัญเพียงจุดเดียว

อ่านข้อความนี้ แล้วตอบคำถามข้อที่ ๒๘ – ๒๙

หลวงปู่เป็นที่เคารพนับถือของพระและศิษย์ ใครที่ยกมือไหว้ท่านก็จะไหว้ด้วยความสบายใจ เพราะท่านเป็นพระแท้ ๆ ที่น่ากราบไหว้ วันฉลองครบรอบอายุ ๗ รอบของหลวงปู่ มีลูกศิษย์ของท่าน หอบลูกจูงหลานมากันทั่วสารทิศแน่นวัด ปีนั้นเป็นการชุมนุมศิษย์เก่าของวัดครั้งยิ่งใหญ่ ใบหน้าของหลวงปู่ยิ้มเอิบสบายใจ ศิษย์บางคนท่านจำได้แต่บางคนท่านก็จำไม่ได้ เพราะมากเหลือเกิน และส่วนใหญ่รูปร่างท่าทางผิดไปจากเดิม บางคนผอมเอาจางร่างน้อยตอนเป็นเด็กวัด แต่มาใหม่เปลี่ยนไปอีกรูปที่ลงพุงหัวล้านก็หลายคน ในวันนั้นทำให้พวกเด็กวัดปัจจุบันต่างพากันตื่นตื่น นอกจากตื่นตื่นแล้วได้กินอาหารจนอึดด้วย เพราะศิษย์เก่าทุกคนไม่มีใครมามีมือเปล่า

อยู่มาในคืนหนึ่งหลวงปู่ปวดท้องอย่างแรงโดยไม่ทราบสาเหตุ ท่านร้องครวญครางด้วยความเจ็บปวด พระซึ่งอยู่ชั้นบนกุฏิเดียวกับท่านร้องเรียกเด็กวัดรุ่นใหญ่ซึ่งอยู่กุฏิใกล้เคียงให้ช่วยมาอุ้มหลวงปู่ หลวงปู่ ถูกศิษย์นำส่งโรงพยาบาลกลางดึก ที่ห้องฉุกเฉินหลังจากคุณหมอได้ตรวจร่างกายหลวงปู่ และฉีดยาให้ ท่านแล้ว ชั่วไม่นานท่านก็หาย ท่านไม่ยอมพูดอะไร มองศิษย์ที่นั่งเฝ้าท่านอยู่หลายคนด้วยนัยน์ตาลอย คิन्नนั้นคุณหมอจัดห้องให้หลวงปู่พักที่โรงพยาบาล พระรูปหนึ่งรับอาสาถอนเฝ้าท่าน ทั้ง ๆ ที่อาพาธอยู่ โรงพยาบาล แต่หลวงปู่ก็ยังตื่นเช้าเป็นปกติตื่นขึ้นมา ประโยคแรกที่หลวงปู่ร้องส่งพระที่เฝ้าใช้คือ “รีบกลับไปวัดเถียวนี้” ท่านสั่งด้วยเสียงแหบเครือ “ไม่ต้องรอเปลี่ยน รีบกลับไปวัด ฉันเป็นห่วงพวกเด็ก ๆ มั่น วันนี้นั่นไม่ได้บิณฑบาตกลัวพวกมันจะกินไม่อิ่ม ไปบอกท่านมหาทวีด้วย จัดการให้เด็ก ถ้าไม่พอให้ ชื้อจนกว่าฉันจะหายกลับวัดได้”

๒๘. สิ่งที่นักเรียนควรปฏิบัติตามด้านการดำเนินชีวิตจากเรื่องนี้อะไร

- ก. การเป็นเด็กวัดที่ดี
- ข. ความพยายามในการศึกษาเล่าเรียน
- ค. รู้จักกตัญญูทวดเฒ่า
- ง. การบวชเป็นพระ

๒๙. การที่หลวงปู่รีบเลี้ยงดูเด็กวัดไว้จำนวนมากแสดงว่าหลวงปู่มีสังคหวัตถุ ๔ ข้อใด

- ก. ทาน
- ข. ปิยวาจา
- ค. อตถจริยา
- ง. สมานัตตตา

อ่านข้อความนี้ แล้วตอบคำถาม

วันนี้เป็นวันหยุดฉันไม่ต้องไปโรงเรียน วงจรชีวิตประจำวันของฉันและกังจิงหมุ่นช้ากว่าวันธรรมดาเล็กน้อย เพราะไม่มีเหตุผลที่จะต้องเร่งร้อนแข่งกับเวลาที่รู้ดีไปข้างหน้าอย่างไม่รู้รอใคร แต่ไม่ว่าจะเป็นวันไหนก็ตาม กังก็จะตื่นตั้งแต่ย่ำรุ่งประมาณตีห้าครึ่ง เมื่อออกจากมุ้งไปล้างหน้า บ้วนปากที่หลังห้องแถวแล้วก็จะเข้ามาจุดตะเกียงลาน ตั้งน้ำร้อนเพื่อชงน้ำชาดื่ม พลังขลิบแต่งหมวด เคราสีขาวเหลืองเงินอยู่ข้าง ๆ ตะเกียงลาน ปลอ่ยให้ฉันหลับสบายอยู่ในมุ้งไปตามลำพัง...แต่ฉันก็ไม่เคยนอนตื่นสายถึงกับให้ใครค่อนขอได้ว่า “นอนกินบ้านกินเมือง” หรือ “นอนจนตะวันส่องกัน” เพราะพอตื่นฟ้าเปิด ฉันก็ตื่นออกจากมุ้งเพื่อรับภาระหน้าที่ประจำวัน ฉันมีความคิดว่า การตื่นนอนแต่เช้าตรู่เป็นกำไรชีวิต

๓๐. ห้องแถวที่กั๊งและหยกอยู่มีไฟฟ้าใช้หรือไม่
- มี เพราะอยู่ใกล้ตลาดก็จะต้องมีไฟใช้
 - มี เพราะอยู่ในย่านชุมชน
 - ไม่มี เพราะกั๊งจะใช้ตะเกียงลานตอนเช้า
 - ไม่มี เพราะในเนื้อเรื่องไม่ระบุว่ามียี่ห้อไม่มี
๓๑. ข้อใดคือสารคดีชีวประวัติ
- งานเขียนที่ให้ความรู้เกี่ยวกับสถานที่หรือเหตุการณ์
 - งานเขียนที่มุ่งให้ความรู้เกี่ยวกับบุคคลหรืออาชีพที่น่าสนใจ
 - งานเขียนที่มุ่งติดตามค้นหาความรู้จากปรากฏการณ์หรือสถานการณ์ในเรื่องที่น่าสนใจเป็นพิเศษ
 - งานเขียนที่ให้ความรู้ใหม่ ๆ เกี่ยวกับวิทยาการก้าวหน้าในโลก

อ่านข้อความนี้ แล้วตอบคำถามข้อที่ ๓๒ – ๓๖

บุญบังไฟเป็นประเพณี ที่เชื่อกันมาแต่โบราณของชาวไทยทางภาคอีสานว่า เมื่อหลังเทศกาลราว ๆ กลางเดือน ๖ ของทุกปี จะต้องจัดการสร้างบังไฟขึ้นมา เพื่อจุดขึ้นไปขอฝนจากพญาแถน ซึ่งหมายถึงว่าเทวดาที่สถิตอยู่บนสรวงสวรรค์

๓๒. จุดประสงค์ของการประกอบพิธีตามข้อความเพื่อสิ่งใด
- บูชาเทวดา
 - แข่งขันชิงรางวัล
 - ขอฝนจากเทวดา
 - ความสนุกสนาน
๓๓. ข้อความนี้กล่าวในลักษณะใด
- แนะนำ
 - ตักเตือน
 - สั่งสอน
 - บอกกล่าว
๓๔. ประเพณีตามข้อความจะเกิดขึ้นประมาณเดือนอะไร
- เดือนเมษายน
 - เดือนพฤษภาคม
 - เดือนมิถุนายน
 - เดือนกรกฎาคม

๓๕. จากข้อความข้างต้นนักเรียนควรรักษาสิ่งใดไว้

- ก. การจุดบั้งไฟ
- ข. ประเพณีบุญบั้งไฟ
- ค. การสร้างบั้งไฟ
- ง. ถูกทุกข้อ

๓๖. ข้อความนี้จัดอยู่ในประเภทใด

- ก. สารคดี
- ข. เรื่องสั้น
- ค. โฆษณา
- ง. บทความ

อ่านข้อความนี้ แล้วตอบคำถามข้อที่ ๓๗ – ๔๐

ยังมีชาวนาสามีภรรยาคนหนึ่ง ตั้งบ้านเรือนประกอบอาชีพอยู่ที่เมืองพิชัย (ปัจจุบันนี้เป็นอำเภออยู่ในจังหวัดอุดรธานี) ครั้นถึงประมาณปลายรัชสมัยของพระเจ้าบรมโกศ (ครองราชย์ระหว่าง พ.ศ. ๒๒๗๕ – ๒๓๐๑) ภรรยาก็ให้กำเนิดบุตรชายผู้หนึ่ง และได้ตั้งชื่อว่า “จ้อย” เมื่อจ้อยเติบโตพอที่จะช่วยบิดามารดาทำงานได้ จ้อยก็ออกไปเลี้ยงควายในท้องนาเช่นเดียวกับเด็กอื่น ๆ ที่เป็นลูกชาวนาในละแวกนั้น จ้อยเป็นเด็กมีนิสัยกล้าหาญ โอบอ้อมอารี จึงเป็นที่รักของเพื่อนฝูงซึ่งเป็นเด็กเลี้ยงควาย คุณสมบัติดีเด่นของจ้อยก็คือต่อมวยได้เก่งที่สุดในระหว่างเด็กด้วยกัน แต่จ้อยไม่ใช่เด็กเกเร จะชกต่อยก็เพื่อป้องกันตัวหรือช่วยเหลือผู้ที่ถูกรังแกเท่านั้น

เมื่อจ้อยมีอายุพอสมควรที่จะเล่าเรียนหนังสือ บิดามารดาก็ปรึกษากันจะพาไปฝากไว้กับพระการ นำเด็กไปฝากไว้กับพระในสมัยนั้นก็เท่ากับไปเข้าโรงเรียนประจำในสมัยนี้ คือต้องไปกินอยู่ หลับนอน ที่วัด ในการที่บิดามารดาต้องการให้จ้อยได้เรียนหนังสือนับว่าเป็นการเสียสละอย่างมาก เพราะต้องขาดผู้ช่วยทำงานบ้านและทางท้องนา บิดามารดาของจ้อยมีบุตร ๔ คน แต่ตายเสีย ๓ คน จึงเหลือแต่จ้อยผู้เดียว สำหรับตัวจ้อยเองไม่สมัครใจที่จะต้องจากบ้านเพื่อไปเรียนหนังสือ จึงบอกกับบิดาว่าไม่อยากเรียนหนังสือ ถ้าจะให้มิวิชาก็อยากไปเรียนต่อมวยมากกว่า แต่บิดาของจ้อยอยากให้ลูกเป็นคนมีวิชาความรู้ จึงชี้แจงว่าการรู้หนังสือเป็นของจำเป็นอย่างยิ่ง ผู้รู้หนังสือจนอ่านออกเขียนได้แล้วก็สามารถเรียนวิชาอื่น ๆ ได้ดีกว่าคนไม่รู้หนังสือ จ้อยมีความปรารถนาอยากเป็นนักมวยที่มีชื่อเสียงจึงเชื่อบิดา ยอมไปอยู่กับพระที่วัดเพื่อเรียนหนังสือ

๓๗. ลักษณะแบบใดของจ้อยที่นักเรียนควรนำมาเป็นแบบอย่างในการดำเนินชีวิต

- ก. มีฝีมือ แต่ไม่เคยรังแกใคร
- ข. มีฝีมือชกมวยเป็นพิเศษ
- ค. ช่วยเหลือเด็กที่ถูกรังแก
- ง. กล้าหาญ โอบอ้อมอารี

๓๘. จ้อยน่าจะเกิดในรัชสมัยใด

- ก. กรุงศรีอยุธยาตอนปลาย
- ข. กรุงธนบุรี
- ค. กรุงรัตนโกสินทร์
- ง. กรุงเทพมหานคร

๓๙. ข้อใดสัมพันธ์กับ “พระยาพิชัยดาบหัก”

- ก. บุคคลในประวัติศาสตร์ไทยและโบราณคดีไทย
- ข. บุคคลเรื่องนามในประวัติศาสตร์ไทยและโบราณคดีไทย
- ค. บุคคลสำคัญในประวัติศาสตร์ไทยและโบราณคดีไทย
- ง. บุคคลในประวัติศาสตร์และโบราณคดีไทย

๔๐. เรื่องพระยาพิชัยดาบหักควรเป็นตัวอย่างในการสอนจริยธรรมด้านใด

- ก. ความมานะ
- ข. ความกตัญญู
- ค. ความเสียสละ
- ง. ความศรัทธา

กระดาษคำตอบ
แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความ
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

ข้อ	ก	ข	ค	ง	ข้อ	ก	ข	ค	ง
๑.					๒๑.				
๒.					๒๒.				
๓.					๒๓.				
๔.					๒๔.				
๕.					๒๕.				
๖.					๒๖.				
๗.					๒๗.				
๘.					๒๘.				
๙.					๒๙.				
๑๐.					๓๐.				
๑๑.					๓๑.				
๑๒.					๓๒.				
๑๓.					๓๓.				
๑๔.					๓๔.				
๑๕.					๓๕.				
๑๖.					๓๖.				
๑๗.					๓๗.				
๑๘.					๓๘.				
๑๙.					๓๙.				
๒๐.					๔๐.				

ข้อ.....

เฉลยคำตอบแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความ

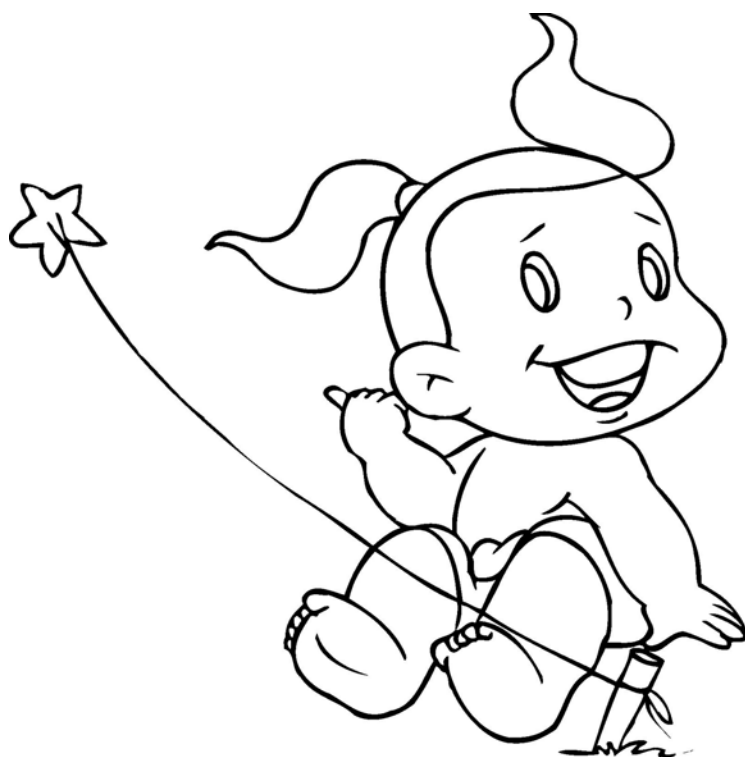
๑.	ง	๑๑.	ง	๒๑.	ง	๓๑.	ข
๒.	ข	๑๒.	ข	๒๒.	ก	๓๒.	ค
๓.	ข	๑๓.	ค	๒๓.	ง	๓๓.	ง
๔.	ง	๑๔.	ข	๒๔.	ก	๓๔.	ค
๕.	ค	๑๕.	ง	๒๕.	ข	๓๕.	ง
๖.	ก	๑๖.	ง	๒๖.	ค	๓๖.	ก
๗.	ค	๑๗.	ค	๒๗.	ง	๓๗.	ง
๘.	ข	๑๘.	ค	๒๘.	ค	๓๘.	ก
๙.	ก	๑๙.	ง	๒๙.	ก	๓๙.	ค
๑๐.	ก	๒๐.	ข	๓๐.	ค	๔๐.	ข

ภาคผนวก ง

ตัวอย่างใบความรู้การอ่านจับใจความ

ชุดการเรียนรู้ เรื่องการอ่านจับใจความ

ชุดการเรียนรู้ที่ ๑
หลักการอ่านจับใจความ (๑)

จุดประสงค์การเรียนรู้

เมื่อนักเรียนใช้ชุดการเรียนรู้แล้วนักเรียนสามารถเข้าใจพื้นฐานการอ่านจับใจความสำคัญ

สาระสำคัญ

การอ่านเป็นเครื่องมือที่สำคัญที่สุดในการแสวงหาความรู้ การอ่านที่ทำให้เกิดสัมฤทธิ์ผลทางการอ่านนั้น นักอ่านควรจะมีฝึกฝนการอ่านอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้อ่านได้รวดเร็วและจับใจความได้ถูกต้อง

คำชี้แจงสำหรับนักเรียน

ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองวิชาภาษาไทยเรื่องการอ่านจับใจความเป็นชุดการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นเพื่อให้ นักเรียนสามารถเรียนรู้ด้วยตนเอง ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองนี้จะทำหน้าที่ช่วยพัฒนาความสามารถทางการอ่านให้ นักเรียนและสรุปข้อคิดที่ได้จากเรื่อง นักเรียนควรปฏิบัติตามคำชี้แจงอย่างเคร่งครัดจึงจะทำให้เกิดผลดี และเพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาและปฏิบัติในแต่ละกิจกรรม ดังต่อไปนี้

๑. ให้นักเรียนใช้เวลาทำกิจกรรมในชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองเรื่อง การอ่านจับใจความ ชุดการเรียนรู้ที่ ๑ หลักการอ่านจับใจความ (๑) ทั้งหมด ๖๐ นาที
๒. นักเรียนศึกษาจุดประสงค์ในการเรียน
๓. นักเรียนศึกษาคำชี้แจงในการใช้ชุดการเรียนรู้
๔. นักเรียนศึกษาเนื้อหาประกอบชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองเรื่อง การอ่านจับใจความ ชุดการเรียนรู้ที่ ๑ หลักการอ่านจับใจความ (๑)
๕. นักเรียนทำกิจกรรมตามที่กำหนดไว้ในชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง และตรวจคำตอบจากแบบเฉลย
๖. หลังจากทำกิจกรรมในชุดการเรียนรู้แล้ว ให้นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน
๗. ขณะที่ทำการศึกษาค้นคว้าชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองเรื่อง การอ่านจับใจความ ชุดการเรียนรู้ที่ ๑ หลักการอ่านจับใจความ (๑) ถ้ามีปัญหาเกิดขึ้นหรือนักเรียนไม่เข้าใจสามารถขอคำปรึกษาจากครูผู้สอนได้

** ** ** ** ** ** ** ** ** ** ** ** ** ** ** **

อย่าลืมอ่านคำชี้แจง
ก่อนลงมือปฏิบัติ
นะครับ

ใบความรู้

พื้นฐานการอ่านจับใจความ

การอ่านจับใจความ หมายถึง การอ่านที่มุ่งค้นหาสาระของเรื่องหรือของหนังสือแต่ละเล่มที่เป็นส่วน
ใจความสำคัญ และส่วนขยายใจความสำคัญของเรื่อง

ใจความสำคัญ หมายถึง ข้อความที่มีสาระคลุมข้อความอื่น ๆ ในย่อหน้าหรือเรื่องนั้นทั้งหมด
(ทำให้ผู้อ่านสามารถเข้าใจเนื้อเรื่องได้ง่าย) โดยมีข้อความอื่น ๆ เป็นเพียง
ส่วนขยายใจความสำคัญเท่านั้น ข้อความหนึ่งหรือตอนหนึ่งจะมีใจความสำคัญ
ที่สุดเพียงหนึ่งเดียวนอกนั้นเป็นใจความรอง

ผลความหรือส่วนขยายใจความ หมายถึง ประโยคที่ช่วยขยายเนื้อความของใจความสำคัญ
เพื่อสนับสนุนหรือแสดงตัวอย่าง เพื่อให้ผู้อ่านเกิดความ
เข้าใจมากขึ้น ซึ่งใน แต่ละย่อหน้าอาจมีผลความอยู่หลาย ๆ
ประโยคได้

ตัวอย่างการหาใจความสำคัญ

- (๑) ผู้มีสัญชาติไทยทุกคนที่มีอายุครบ ๑๕ ปีบริบูรณ์ ต้องแจ้งต่อนายทะเบียนท้องถิ่นเพื่อขอมีบัตร
ประชาชน จนกระทั่งอายุ ๗๐ ปี (๒) ผู้ที่มีอายุครบทำบัตรต้องไปยื่นขอทำบัตรภายใน ๖๐ วัน
นับตั้งแต่อายุครบ ๑๕ ปีบริบูรณ์ (๓) ผู้ใดฝ่าฝืนไม่ขอทำบัตรประชาชนมีโทษปรับไม่เกิน ๕๐๐
บาท (๔) บัตรประชาชนใช้ได้ ๖ ปี และถ้าบัตรหมดอายุจะต้องขอทำบัตรใหม่ภายใน ๖๐ วัน
(๕) กรณีเปลี่ยนชื่อตัว ชื่อสกุล บัตรหาย ถูกทำลาย หรือชำรุด ต้องเปลี่ยนบัตรใหม่ ภายใน ๓๐
วัน

ข้อความนี้ได้แบ่งเนื้อหาออกเป็น ๕ ประเด็น จะมีประเด็นที่เป็นใจความสำคัญเพียงประเด็น
เดียวเท่านั้น นักเรียนจะสามารถสังเกตประเด็นที่มีใจความสำคัญได้โดยประเด็นดังกล่าวจะต้องมีสาระ
ครอบคลุมประเด็นอื่น ๆ ในข้อความหรือย่อหน้านั้นไว้ทั้งหมดเพียงประเด็นเดียว ประเด็นอื่น ๆ เป็น
เพียงส่วนขยายใจความสำคัญ หรือส่วนประกอบเท่านั้น

สรุปได้ว่าใจความสำคัญ คือ ผู้มีสัญชาติไทยทุกคนที่มีอายุครบ ๑๕ ปีบริบูรณ์ ต้องแจ้งต่อ
นายทะเบียนท้องถิ่นเพื่อขอมีบัตรประชาชน จนกระทั่งอายุ ๗๐ ปี

ผลความหรือส่วนขยายใจความ คือข้อความในประเด็นที่ ๒ – ๕ ซึ่งมีส่วนช่วยให้ใจความสำคัญของข้อความทั้งหมดชัดเจนยิ่งขึ้น

หากในบางเรื่องที่มีหลายย่อหน้า ในแต่ละย่อหน้าจะมีใจความสำคัญอย่างหนึ่ง แต่เมื่อนำใจความสำคัญของแต่ละย่อหน้ามาพิจารณาโดยรวมทั้งหมดแล้ว ในแต่ละเรื่องจะมีแก่นเรื่องซึ่งเป็นสาระสำคัญที่สุดเพียงอย่างเดียว

เรื่องน่ารู้กับการอ่านจับใจความ

การอ่านจับใจความให้เข้าใจได้ง่ายและรวดเร็วผู้อ่านควรมีแนวทางและพื้นฐานดังนี้

๑. การมีพื้นฐานความเข้าใจเกี่ยวกับส่วนประกอบต่าง ๆ ของหนังสือ เช่น ชื่อเรื่อง คำนำ สารบัญ ฯลฯ ก็สามารถทำให้จับใจความสำคัญของเรื่องได้
๒. ตั้งจุดมุ่งหมายในการอ่านเพื่อเป็นแนวทางใช้กำหนดวิธีอ่านให้เหมาะสม และจับใจความหรือหาคำตอบได้รวดเร็วขึ้น
๓. มีทักษะในการใช้ภาษาสามารถเข้าใจความหมายของคำศัพท์ต่าง ๆ
๔. มีประสบการณ์หรือภูมิหลังเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน
๕. มีความเข้าใจลักษณะของหนังสือ เพราะหนังสือแต่ละประเภทมีรูปแบบการแต่งและเป้าหมายของเรื่องที่แตกต่างกัน

ใบกิจกรรมที่ ๑ (ชุดการเรียนรู้ที่ ๑)

จากข้อความต่อไปนี้ให้นักเรียนแยกประโยคที่เป็นใจความสำคัญ และส่วนขยาย
ใจความสำคัญ

๑. อูรังอุตังเป็นลิงขนาดใหญ่ที่มีรูปร่างคล้ายคน ขนตามลำตัวยาวสีน้ำตาลแดง
แขนยาว ขาสั้นและค่อนข้างเล็ก

๒. การแห่นางแมวเป็นประเพณีการละเล่นพื้นบ้านของไทย ใช้เล่นในเวลาที่ไม่ฝน
ไม่ตกตามฤดูกาล อากาศร้อนแห้งแล้ง

๓. คนนิยมใช้ผ้าไหมทำเครื่องแต่งกาย เพราะมีเนื้อเป็นมันที่สวยงาม

๔. พิธีไหว้ครูเป็นพิธีที่ดั้งเดิม ทุกต้นปีการศึกษา แต่ละโรงเรียนจะจัดให้มีพิธี
ไหว้ครูขึ้น เพื่อให้ศิษย์ได้กราบไหว้ ระลึกถึงพระคุณของครูและเพื่อปลูก
จิตสำนึกให้รู้ว่า การที่เราจะเป็นคนดี มีวิชาเลี้ยงตัวได้นั้น ก็ด้วยพระคุณของ
ครูทั้งสิ้น

๕. การคบมิตรถือว่าเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับเรา เพราะมิตรสามารถช่วยคลายทุกข์
โศกได้ แต่มิตรที่คั่นนั้นหายากนัก เราต้องชวนขวนขวายหา ถึงแม้มีเพียงหนึ่งดีกว่า
มีเพื่อนที่ริษยาเป็นร้อย

ใบคำตอบกิจกรรมที่ ๑ (ชุดการเรียนรู้ที่ ๑)

๑. ใจความสำคัญ.....

.....

ส่วนขยายใจความสำคัญ.....

.....

๒. ใจความสำคัญ.....

.....

ส่วนขยายใจความสำคัญ.....

.....

๓. ใจความสำคัญ.....

.....

ส่วนขยายใจความสำคัญ.....

.....

๔. ใจความสำคัญ.....

.....

ส่วนขยายใจความสำคัญ.....

.....

๕. ใจความสำคัญ.....

.....

ส่วนขยายใจความสำคัญ.....

.....

ใบเฉลยกิจกรรมที่ ๑ (ชุดการเรียนรู้ที่ ๑)

๑. ใจความสำคัญ	อูรังอุตังเป็นถึงขนาดใหญ่
ส่วนขยายใจความสำคัญ	มีรูปร่างคล้ายคน ขนตามตัวยาวสีน้ำตาลแดง แขนยาว ขาสั้นและ
ค่อนข้างเล็ก
๒. ใจความสำคัญ	การแห่นางแมวเป็นประเพณีการละเล่นพื้นบ้านของไทย
ส่วนขยายใจความสำคัญ	ใช้เล่นในเวลาที่ฝนไม่ตกตามฤดูกาล อากาศร้อนและแห้งแล้ง
๓. ใจความสำคัญ	คนนิยมใช้ผ้าไหมทำเครื่องแต่งกาย
ส่วนขยายใจความสำคัญ	เพราะผ้าไหมมีเนื้อเป็นมันสีสวยสะอาดตา
๔. ใจความสำคัญ	พิธีไหว้ครูเป็นพิธีที่ดั่งาม
ส่วนขยายใจความสำคัญ	โรงเรียนจะจัดให้มีพิธีขึ้น เพื่อให้ศิษย์ได้กราบไหว้
ระลึกถึงพระคุณของครูและเพื่อปลูกจิตสำนึก
๕. ใจความสำคัญ	การคบมิตรถือเป็นเรื่องจำเป็น
ส่วนขยายใจความสำคัญ	มิตรสามารถช่วยคลายทุกข์โศกได้

แบบทดสอบหลังเรียนชุดการเรียนรู้ที่ ๑

คำสั่ง เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุด

๑. บุคคลในข้อใดไม่มีพื้นฐานในการจับใจความ
 - ก. ก่อนอ่านหนังสือทุกครั้งจะต้องศึกษาส่วนประกอบต่าง ๆ ภายในหนังสือ
 - ข. น้อยไม่ชอบวรรณคดีไทยเมื่ออ่านเรื่องพระอภัยมณีจึงไม่ค่อยเข้าใจ
 - ค. แดงอ่านเรื่องลูกชานาได้อย่างรวดเร็วและเข้าใจเพราะเคยช่วยปู่ทำนา
 - ง. อุ๊ได้ฉายาว่าหนอนหนังสือเพราะชอบอ่านหนังสือเกือบทุกประเภท
๒. บุคคลในข้อใดสามารถอ่านจับใจความเรื่องแม่ศรีเรือนได้ง่ายที่สุด
 - ก. ปู่กับย่าของนิดชอบเล่าเรื่องสมัยเด็ก ๆ ของท่านให้ฟัง
 - ข. หน้อยชอบทำอาหารและขนมอบ เช่น คู้กกี้ เค้ก
 - ค. หนูชอบเล่นหม้อข้าวหม้อแกง
 - ง. ยาดาได้รับการสอนเรื่องการบ้านการเรือนจากคุณย่าทวด
๓. คำในข้อใดมีความหมายต่างจากพวก
 - ก. ศีรษะ
 - ข. หัว
 - ค. สรีระ
 - ง. เกศา
๔. คำในข้อใดมีความหมายต่างจากพวก
 - ก. กุ้งยิง
 - ข. กุ้งฝอย
 - ค. กุ้งแห้ง
 - ง. กุ้งนาง
๕. คำในข้อใดมีความหมายต่างจากพวก
 - ก. อธิบาย
 - ข. บอกเล่า
 - ค. ชี้แจง
 - ง. แกล้ง

กล้วยเป็นพืชที่คนไทยรู้จักและนำมาใช้ประโยชน์เป็นเวลานานมาแล้ว กล้วยปลุกง่ายดูแลง่าย ใบใช้ห่อของ ผลใช้กิน ลำต้นใช้เลี้ยงสัตว์ ดังนั้นเรามาปลูกกล้วยกันดีกว่าจะได้มีกล้วยกินกันทุกโรงเรียน

๖. ใจความสำคัญของข้อความนี้คืออะไร

- ก. กล้วยเป็นพืชที่ปลูกง่าย
- ข. กล้วยเป็นพืชที่มีประโยชน์มาก
- ค. กล้วยสามารถกินได้ทุกโรงเรียน
- ง. กล้วยเป็นพืชที่ใช้เลี้ยงสัตว์ได้

ยี่ราฟเป็นสัตว์ป่า มีขายาวจึงวิ่งเร็ว มันมีคอยาวเหมือนเสาไฟฟ้าจึงมองเห็นได้ไกล ๆ ยี่ราฟกินใบไม้เป็นอาหาร เรานำยี่ราฟมาจากเมืองอื่นมาเลี้ยงไว้ในสวนสัตว์ เด็ก ๆ ชอบดูยี่ราฟในสวนสัตว์เพราะมีหน้าตาตลก

๗. ใจความสำคัญของข้อความนี้คืออะไร

- ก. ยี่ราฟเป็นสัตว์ที่มีขายาว
- ข. ยี่ราฟเป็นสัตว์ที่มีหน้าตาตลก
- ค. ยี่ราฟเป็นสัตว์ที่กินใบไม้เป็นอาหาร
- ง. ยี่ราฟเป็นสัตว์ป่า

ดอกไม้ไฟ คือ วัตถุสำหรับจุดในงานต่าง ๆ อาจทำด้วยกระดาษไม้ธูปหรือไม้ไผ่ ดอกไม้ไฟเหล่านี้เมื่อจุดไฟแล้วจะพ่นไฟออกมาในลักษณะต่าง ๆ กัน บ้างก็อยู่กับที่ บ้างก็เคลื่อนที่มีสีสันสวยงาม บ้างก็มีเสียงดังมาก เชื่อกันว่าประเพณีจุดดอกไม้ไฟนี้มีมาตั้งแต่สมัยสุโขทัยเป็นเมืองหลวงของไทย

๘. ใจความสำคัญของข้อความนี้คืออะไร

- ก. ดอกไม้ไฟคือวัตถุสำหรับจุดในงานต่าง ๆ
- ข. ดอกไม้ไฟทำด้วยกระดาษไม้ธูปหรือไม้ไผ่
- ค. ประเพณีจุดดอกไม้ไฟมีตั้งแต่สมัยสุโขทัย
- ง. ดอกไม้ไฟเมื่อจุดแล้วจะมีเสียงดังมาก

คนขยันชอบทำงานและหมั่นหาความรู้ เพื่อจะได้ทำงานด้วยความฉลาดและรอบคอบ ดังตัวอย่างป้าแหม่ม ป้าแหม่มเป็นคนขยันจึงตื่นนอนแต่เช้าทำขนมกล้วย ขนมตาล และข้าวเหนียวสังขยาไปขายที่ตลาดป้าแหม่มบอกกับใคร ๆ เสมอว่า ถ้าคนเราขยันทำงานมีระเบียบ รู้วิธีทำมาหากิน ก็จะไม่อดตาย

๙. ใจความสำคัญของข้อความนี้คืออะไร

- ก. ป้าแหม่มเป็นคนขยันจึงตื่นนอนแต่เช้า
- ข. คนเราขยันทำงานมีระเบียบ รู้วิธีทำมาหากิน ก็จะไม่อดตาย
- ค. ป้าแหม่มทำขนมไปขายที่ตลาด
- ง. คนขยันทำงานด้วยความฉลาดและรอบคอบ

เด็กผู้ชายชอบเล่นฟุตบอล การเล่นฟุตบอลเป็นการออกกำลังกายที่ดี และเป็นกีฬาที่ฝึกให้เด็กเล่นเป็นหมู่ ผู้เล่นฟุตบอลต้องไม่ทะเลาะกัน ถ้าเราเล่นฟุตบอลแพ้เราก็ต้องยอมรับ และไม่โทษกันว่าใครเล่นไม่ดี เราจึงจะได้ชื่อว่า เป็นผู้มีน้ำใจนักกีฬา

๑๐. ใจความสำคัญของข้อความนี้คืออะไร

- ก. เด็กผู้ชายชอบเล่นฟุตบอล
- ข. ผู้เล่นฟุตบอลต้องไม่ทะเลาะกัน
- ค. การเล่นฟุตบอลเป็นการออกกำลังกายที่ดี และเป็นกีฬาที่ฝึกให้เด็กเล่นเป็นหมู่
- ง. การเล่นแล้วไม่โทษกันแสดงถึงการเป็นผู้มีน้ำใจนักกีฬา

เฉลยแบบทดสอบหลังเรียน

ชุดการเรียนรู้ที่ ๑

๑. ข

๒. ง

๓. ก

๔. ก

๕. ก

๖. ข

๗. ง

๘. ก

๙. ข

๑๐. ก

ใบคำตอบแบบทดสอบหลังเรียน ชุดการเรียนรู้ที่ ๑

จงเลือกและใส่เครื่องหมาย ✕ ในข้อที่ถูกที่สุด

ข้อ	ก	ข	ค	ง
๑				
๒				
๓				
๔				
๕				
๖				
๗				
๘				
๙				
๑๐				

ชุดการเรียนรู้ เรื่องการอ่านจับใจความ

ชุดการเรียนรู้ที่ ๒

หลักการอ่านจับใจความ (๒)

จุดประสงค์การเรียนรู้

เมื่อนักเรียนใช้ชุดการเรียนรู้แล้วนักเรียนสามารถเข้าใจหลักการอ่านจับใจความสำคัญ

สาระสำคัญ

การอ่านเป็นเครื่องมือที่สำคัญที่สุดในการแสวงหาความรู้ การอ่านที่ทำให้เกิดสัมฤทธิ์ผลทางการอ่านนั้น นักอ่านควรจะมีกระบวนการอ่านอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้อ่านได้รวดเร็วและจับใจความได้ถูกต้อง

คำชี้แจงสำหรับนักเรียน

ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองวิชาภาษาไทยเรื่องการอ่านจับใจความเป็นชุดการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นเพื่อให้ นักเรียนสามารถเรียนรู้ด้วยตนเอง ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองนี้จะทำหน้าที่ช่วยพัฒนาความสามารถทางการอ่านให้ นักเรียนและสรุปข้อคิดที่ได้จากเรื่อง นักเรียนควรปฏิบัติตามคำชี้แจงอย่างเคร่งครัดจึงจะทำให้เกิดผลดี และเพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาและปฏิบัติในแต่ละกิจกรรม ดังต่อไปนี้

๘. ให้นักเรียนใช้เวลาทำกิจกรรมในชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองเรื่อง การอ่านจับใจความเป็นชุดการเรียนรู้ที่ ๑ หลักการอ่านจับใจความ (๒) ทั้งหมด ๖๐ นาที
๙. นักเรียนศึกษาจุดประสงค์ในการเรียน
๑๐. นักเรียนศึกษาคำชี้แจงในการใช้ชุดการเรียนรู้
๑๑. นักเรียนศึกษาเนื้อหาประกอบชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองเรื่อง การอ่านจับใจความเป็นชุดการเรียนรู้ที่ ๑ หลักการอ่านจับใจความ (๒)
๑๒. นักเรียนทำกิจกรรมตามที่กำหนดไว้ในชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง และตรวจคำตอบจากแบบเฉลย
๑๓. หลังจากทำกิจกรรมในชุดการเรียนรู้แล้ว ให้นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน
๑๔. ขณะที่ทำการศึกษาค้นคว้าชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองเรื่อง การอ่านจับใจความ ชุดการเรียนรู้ที่ ๑ หลักการอ่านจับใจความ (๒) ถ้ามีปัญหาเกิดขึ้นหรือนักเรียนไม่เข้าใจสามารถขอคำปรึกษาจากครูผู้สอนได้

* * * * *

อย่าลืมอ่านคำชี้แจง
ก่อนลงมือปฏิบัติ
นะครับ

ใบความรู้

หลักการอ่านจับใจความ

จุดมุ่งหมายของการจับใจความ

๑. สามารถบอกรายละเอียดของเรื่องราวที่อ่านได้อย่างชัดเจน
๒. สามารถปฏิบัติตามคำสั่งและคำแนะนำได้
๓. เพื่อฝึกการอ่านเร็วและสามารถตอบคำถามได้ถูกต้อง
๔. สามารถสรุปหรือย่อเรื่องที่อ่านได้
๕. อ่านแล้วสามารถคาดการณ์ และหาความจริง แสดงข้อคิดเห็นได้

หลักในการอ่านจับใจความ ควรปฏิบัติดังนี้

๑. ตั้งจุดมุ่งหมายในการอ่านให้ชัดเจน
๒. อ่านเรื่องอย่างคร่าว ๆ พอเข้าใจ และเก็บใจความสำคัญของแต่ละย่อหน้า
๓. เมื่ออ่านจบให้ตั้งคำถามตนเองว่า เรื่องที่อ่านมีใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร อย่างไร
๔. นำสิ่งที่สรุปได้มาเรียบเรียงใจความสำคัญใหม่ด้วยสำนวนของตนเอง เพื่อให้เกิดความสละสลวย

ใบกิจกรรมที่ ๑

ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย ✕ ลงในกระดาษคำตอบ ในข้อที่นักเรียน
เห็นว่าถูกต้องที่สุด

อ่านเรื่องต่อไปนี้อย่างละเอียดแล้วตอบคำถามในข้อ ๑ – ๑๐

ยาปราบศัตรูพืช

ยาปราบศัตรูพืช คือยาพิษชนิดหนึ่ง ใช้สำหรับฆ่าหรือทำลายสัตว์และวัชพืช แบ่งออกเป็นสองประเภทคือ ยาฆ่าแมลงและยาปราบวัชพืชหรือยาฆ่าหญ้า ยาปราบศัตรูพืชจะประกอบไปด้วยสารเคมีหลายชนิด บ้างก็รวมเอาสารสกัดที่ได้จากพืชรวมอยู่ด้วย เช่น ยาปราบศัตรูพืชบางชนิดสกัดมาจากสะเดา เป็นต้น แต่โดยมากจะประกอบไปด้วยสารเคมีล้วน ๆ มากกว่า

ยาปราบศัตรูพืชที่สกัดมาจากพืชมีอันตรายน้อยกว่ายาฆ่าแมลงที่มาจากสารเคมีล้วน ๆ เช่น DDT (ดีดีที) เป็นยาฆ่าแมลงที่นิยมใช้กันมากเมื่อ ๒๐ ปีที่แล้ว เพราะมันมีประสิทธิภาพสูง สามารถฆ่าแมลงได้ทุกชนิด แต่ในไม่ช้าแมลงก็พัฒนาภูมิคุ้มกันของมันขึ้นมาเอง จนมันไม่กลัวดีดีทีอีกต่อไป และยังยากที่จะหาสูตรยาใหม่ ๆ มาทำลายมันอีกด้วย นักวิทยาศาสตร์ได้ค้นพบว่า ดีดีทีเมื่อฉีดแล้วไม่หายไปไหน มันยังคงลอยปะปนอยู่ในอากาศ จับคราบอยู่บนพื้น ทำลายสิ่งมีชีวิตต่าง ๆ

ตัวยาชนิดใหม่ที่ใช้ฆ่าแมลงถูกคิดค้นขึ้นมาใหม่ในชื่อต่าง ๆ โฆษณากันทั้งทางวิทยุและโทรทัศน์ ในไม่ช้าแมลงก็จะพัฒนาภูมิคุ้มกันของมันขึ้นมาสู้กับยาชนิดใหม่ ๆ จนยานั้นพ่ายแพ้ไป แล้วเราก็ต้องคิดค้นตัวยานใหม่ที่แรงขึ้น ๆ ทุกที การฆ่าทำลายแมลงหรือวัชพืช รวมทั้งหญ้านั้นมีอันตรายเหมือนกัน เพราะสารพิษเหล่านี้อาจสะสมอยู่ในหญ้าที่วัวควายกิน สะสมอยู่ในน้ำที่ไหลมาจากเรือสวน ไร่นา สะสมอยู่ในปลา ซึ่งกินสัตว์หรือพืชน้ำเป็นอาหาร และในที่สุดสิ่งเหล่านี้ก็กลายมาเป็นอาหารของคนเรา นอกจากนั้นพืชผักที่เรากินเข้าไปอาจมียาฆ่าแมลงสะสมตกค้างอยู่ในหัว ลำต้น ใบ และดอก ทำอันตรายต่อสุขภาพของเราอีกด้วย

๑. ข้อใดกล่าวได้ถูกต้องเกี่ยวกับการอ่านจับใจความของเรื่องนี้
 - ก. เรื่องนี้มีส่วนขยายใจความสำคัญทั้งหมด ๓ ประเด็น
 - ข. เรื่องนี้มีใจความสำคัญที่สุด ๓ ประเด็น
 - ค. เรื่องนี้มีใจความสำคัญที่สุดประเด็นเดียว
 - ง. เรื่องนี้มีใจความสำคัญในแต่ละย่อหน้าหลายประเด็น
๒. ใจความสำคัญของย่อหน้าที่ ๑ คืออะไร
 - ก. ยาปราบศัตรูพืชจะประกอบไปด้วยสารเคมี
 - ข. ยาปราบศัตรูพืชคือยาพิษชนิดหนึ่ง ใช้สำหรับฆ่าหรือทำลายสัตว์และวัชพืช
 - ค. เราสามารถนำสะเดามาสกัดเป็นยาปราบศัตรูพืช
 - ง. ยาปราบศัตรูพืชแบ่งออกเป็นสองประเภทคือยาฆ่าแมลงและยาปราบวัชพืชหรือยาฆ่าหญ้า
๓. ใจความสำคัญของย่อหน้าที่ ๒ คืออะไร
 - ก. ยาปราบศัตรูพืชที่สกัดมาจากพืชมีอันตรายน้อยกว่ายาฆ่าแมลงที่มาจากสารเคมี
 - ข. ดิถีที่เป็นยาฆ่าแมลงที่นิยมกันมากเมื่อ ๒๐ ปีที่แล้ว
 - ค. แมลงสามารถพัฒนาภูมิคุ้มกันของมันขึ้นมาเองจนไม่กลัวดิถีอีกต่อไป
 - ง. ดิถีที่เมื่อฉีดแล้วไม่หายไปไหนมันจะลอยปะปนอยู่ในอากาศ จับคราบบนพื้นทำลายสิ่งมีชีวิตต่าง ๆ
๔. ใจความสำคัญของย่อหน้าที่ ๓ คืออะไร
 - ก. ยาฆ่าแมลงชนิดใหม่ที่ถูกคิดค้นขึ้นมาใหม่ในชื่อต่าง ๆ โฆษณาทั้งทางวิทยุและโทรทัศน์
 - ข. แมลงจะพัฒนาภูมิคุ้มกันของมันเพื่อสู้กับยาชนิดใหม่ ๆ
 - ค. การฆ่าทำลายแมลงหรือวัชพืชมีอันตราย
 - ง. สารเคมีจากยาฆ่าแมลงจะสะสมอยู่ในสัตว์หรือพืช ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะกลายเป็นอาหารของคน
๕. เรื่องนี้ผู้เขียนมีจุดมุ่งหมายใดมากที่สุด
 - ก. ให้ความรู้
 - ข. ให้ความเพลิดเพลิน
 - ค. ให้ความคิดเห็น
 - ง. เตือนสติ

๖. ประสบการณ์และภูมิหลังเรื่องใดที่จะช่วยให้นักเรียนอ่านเรื่องนี้ได้เข้าใจมากขึ้น
 - ก. ความรู้ด้านการเรือน
 - ข. ความรู้ด้านการเกษตร
 - ค. ความรู้ด้านการค้าขาย
 - ง. ความรู้ด้านอุตสาหกรรม
๗. จากเรื่องที่เราสามารถนำพืชชนิดใดมาสกัดเป็นยาปราบศัตรูพืชได้
 - ก. หนุ่ย
 - ข. สะเดา
 - ค. กัลฉ่าย
 - ง. กระชาย
๘. เพราะเหตุใดจึงควรใช้ยาปราบศัตรูพืชที่สกัดมาจากพืช
 - ก. หาง่าย
 - ข. ผลิตง่าย
 - ค. มีประสิทธิภาพในการใช้สูง
 - ง. มีอันตรายน้อยกว่าสารเคมี
๙. ผู้เขียนต้องการเน้นในเรื่องใดเป็นสำคัญ
 - ก. การขายยาปราบศัตรูพืช
 - ข. การผลิตยาปราบศัตรูพืช
 - ค. ประโยชน์และโทษในการใช้ยาปราบศัตรูพืช
 - ง. วิธีการปราบศัตรูพืช
๑๐. ข้อใดควรเป็นการสรุปใจความสำคัญของเรื่องนี้ทั้งหมด
 - ก. ยาปราบศัตรูพืชเป็นยาพิษชนิดหนึ่ง
 - ข. ดีดีที่เป็นยาฆ่าแมลงที่มีประสิทธิภาพในการฆ่าแมลงสูง
 - ค. สารพิษจากยาฆ่าแมลงจะสะสมอยู่ในสัตว์และพืช
 - ง. ยาปราบศัตรูพืชมีอันตรายต่อสุขภาพของมนุษย์

อ่านเรื่องต่อไปนี่แล้วตอบคำถามในข้อ ๑๑ – ๒๐

ปะการัง

ปะการัง เป็นสิ่งมีชีวิตซึ่งธรรมชาติได้สร้างโครงสร้างที่เป็นหินปูนห่อหุ้มตัวอันอ่อนนุ่มของมันไว้อีกชั้นหนึ่ง โครงสร้างหินปูนนี้เกิดจากชีวิตเล็ก ๆ ของปะการังที่สร้างขึ้นและแผ่ขยายออกไปเป็นกิ่งก้านสาขารูปทรงต่าง ๆ กัน ปะการังจะเจริญเติบโตในน้ำที่มีอุณหภูมิตั้งแต่ ๑๘ – ๒๗ องศาเซลเซียส และความลึกของน้ำไม่เกิน ๕๐ เมตร มีค่าความเค็ม ๓๐ – ๓๖ ส่วนต่อ ๑,๐๐๐ ส่วน มีอัตราความขุ่นของน้ำต่ำ และต้องมีฐานพื้นที่ยึดเกาะเพื่อใช้ยึด ปะการังไม่อาจเติบโตได้ดีในบริเวณที่มีแควต่องจัด มีฝนตกในระยะยาว หรือในน้ำทะเลที่เค็มและขุ่นขึ้นมากเกินไป ดังนั้นปะการังจึงมีเฉพาะในน่านน้ำเขตอบอุ่นของโลกเท่านั้น

ในตอนกลางวันปะการังจะเก็บตัวอยู่ในโครงแข็งตลอดเวลา เมื่อถึงเวลากลางคืนมันจะแผ่ขยายหนวดออกความหาเหยื่อตัวเล็ก ๆ บริเวณหนวดของปะการังที่เรียงรายอยู่รอบปากของมันนั้น มีเข็มพิษที่มีฤทธิ์ทำให้เหยื่อสลบหรือตายได้ เมื่อจับเหยื่อได้แล้ว หนวดก็จะส่งเหยื่อเข้าปากลงไปย่อยเป็นอาหารในลำตัวของมัน แล้วจะคายส่วนที่เหลือออกทางปากอีกครั้ง

ปะการังตัวหนึ่ง ๆ เมื่อเติบโตเต็มที่แล้วจะให้กำเนิดลูกปะการังตัวเล็ก ๆ ล่องลอยไปตามกระแสน้ำได้ไกลตราบเท่าที่มันยังไม่ตกเป็นเหยื่อของสัตว์ทะเลอื่น ทันทีที่เริ่มต้นชีวิตใหม่ ณ หินก้อนใดก้อนหนึ่ง ปะการังจะเริ่มสร้างโครงสร้างแข็งที่เป็นหินปูนขึ้นห่อหุ้มตัวไว้ และค่อย ๆ แตกกิ่งก้านออกไปอยู่ตลอดเวลา ซึ่งทำให้แนวปะการังค่อย ๆ แผ่ขยายออกไปเป็นอาณาจักรที่กว้างใหญ่

การเสื่อมสลายของแนวปะการังตามธรรมชาตินั้นเกิดจากหลายสาเหตุ เช่น ถูกทำลายโดยลมพายุ ซึ่งทำให้กิ่งก้านของมันแตกหัก หรือถูกสัตว์ทะเลบางชนิด เช่น ปลานกแก้ว กินโครงแข็งของมันเป็นอาหาร ถูกปลาผีเสื้อหรือสัตว์บางชนิดเจาะปะการังเป็นโพรงสำหรับเข้าไปอยู่อาศัย แต่การเสื่อมสลายที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติ ปะการังจะสามารถฟื้นฟูตนเองได้ทันกับการถูกทำลาย ส่วนการเสื่อมสลายของแนวปะการังโดยการกระทำของมนุษย์นั้น เป็นลักษณะที่รวดเร็วเกินกว่าที่ปะการังจะฟื้นฟูตนเองตามธรรมชาติได้ทัน ไม่ว่าจะเป็นการหักปะการังเพื่อเก็บไปเป็นที่ระลึก โดยเฉพาะอย่างยิ่งการทิ้งสมอเรือและการถอนสมอในแนวปะการังนั้น ถือว่าเป็นการทำลายแนวปะการังที่รุนแรงที่สุด เพราะสมอเรือจะลงไปกระแทกและครูด ทำให้แนวปะการังแตกหักเป็นทางยาว ส่วนการปล่อยน้ำเสียจากโรงงานอุตสาหกรรม น้ำทิ้งจากเขตชุมชนลงทะเล หรือการก่อสร้างบริเวณชายหาด ที่ทำให้ตะกอนของดินไหลลงสู่ทะเลทำให้น้ำทะเลขุ่นขึ้น ก็เป็นอีกสาเหตุหนึ่งที่ทำให้ปะการังตาย เพราะปะการังจะมีชีวิตอยู่ได้ในน้ำทะเลที่ใส มีแสงแดดส่องถึงเท่านั้น นอกจากนั้นการระเบิดปลาถือถือเป็น

การทำลายแนวปะการังที่ร้ายแรงและรวดเร็วเช่นกัน นักท่องเที่ยวที่ชอบทิ้งขยะลงทะเล เช่น ขวดแก้ว หรือถุงพลาสติก ก็เป็นอีกสาเหตุหนึ่งที่ทำลายแนวปะการัง

๑๑. เรื่องนี้ผู้เขียนมีจุดมุ่งหมายเรื่องใดมากที่สุด

- ก. ให้ความรู้
- ข. ให้ความเพลิดเพลิน
- ค. ให้ความคิดเห็น
- ง. เตือนสติ

๑๒. ใจความสำคัญของย่อหน้าที่ ๑ คืออะไร

- ก. ปะการังเป็นสิ่งมีชีวิตซึ่งธรรมชาติได้สร้างโครงสร้างที่เป็นหินปูนห่อหุ้มตัวอ่อนนุ่มของมันไว้อีกชั้นหนึ่ง
- ข. ปะการังจะเจริญเติบโตในน้ำที่มีอุณหภูมิตั้งแต่ ๑๘ – ๒๗ องศาเซลเซียส
- ค. ปะการังจะเติบโตได้ไม่ดีในบริเวณที่มีแดดส่องจัด ฝนตกในระยะยาว หรือในน้ำทะเลที่เค็มและขุ่นขึ้นเกินไป
- ง. ปะการังเป็นสิ่งมีชีวิตที่มีเฉพาะในน่านน้ำเขตอบอุ่นของโลกเท่านั้น

๑๓. ปะการังใช้ส่วนใดของร่างกายในการหาเหยื่อ

- ก. ปาก
- ข. หนวด
- ค. เข็มพิษ
- ง. ลำตัว

๑๔. ปะการังจะเริ่มสร้างหินปูนห่อหุ้มตัวเมื่อใด

- ก. เมื่อต้องการหาอาหาร
- ข. เมื่ออยู่ในบริเวณที่มีน้ำเค็มจัด
- ค. เมื่อเจริญเติบโตเต็มที่
- ง. เมื่อมีการเริ่มต้นชีวิตใหม่

๑๕. การทำลายปะการังในข้อใดไม่ใช่การทำลายโดยธรรมชาติ

- ก. ถูกทำลายโดยลมพายุ
- ข. ถูกทำลายจากน้ำทะเลที่ขุ่นขึ้น
- ค. ถูกปลาใช้เป็นที่อยู่อาศัย
- ง. ถูกปลากินเป็นอาหาร

๑๖. การกระทำของมนุษย์ในข้อใดที่เป็นการทำลายปะการังที่รุนแรงที่สุด
- ทิ้งขยะลงในทะเล
 - ปล่อยน้ำเสียลงในทะเล
 - ทิ้งสมอเรือและถอนสมอในแนวปะการัง
 - หักปะการังเก็บไปเป็นที่ระลึก
๑๗. เราจะสามารถพบปะการังได้ในบริเวณใด
- ในทะเลลึก
 - บริเวณที่มีน้ำขุ่นข้น
 - ในน่านน้ำเขตอบอุ่น
 - บริเวณที่แสงแดดส่องไม่ถึง
๑๘. ข้อใดไม่ใช่วิธีการหาอาหารของปะการัง
- ออกหาอาหารตอนกลางคืน
 - ใช้หนวดในการควานหาเหยื่อ
 - รับเหยื่อเข้าปากและไปย่อยในลำตัว
 - ใช้เข็มพิษที่มีฤทธิ์ทำให้เหยื่อสลบหรือตาย
๑๙. การเสื่อมสลายของแนวปะการังในข้อใดที่สามารถทำให้ปะการังฟื้นฟุตัวได้ยาก
- ถูกทำลายโดยลมพายุ
 - ถูกปลาผีเสื้อเจาะทำเป็นที่อยู่
 - ถูกปลานกแก้วกินเป็นอาหาร
 - ชาวประมงทำการระเบิดปลา
๒๐. เรื่องนี้ให้ข้อคิดในเรื่องใด
- การดูแลรักษาปะการัง
 - การเพาะพันธุ์ปะการัง
 - ความเสื่อมโทรมของมนุษย์
 - วัฏจักรของสิ่งมีชีวิต

ใบเฉลยกิจกรรมที่ ๑ (ชุดการเรียนรู้ที่ ๒)

๑.	ค
๒.	ข
๓.	ก
๔.	ง
๕.	ก
๖.	ข
๗.	ข
๘.	ง
๙.	ค
๑๐.	ง
๑๑.	ก
๑๒.	ง
๑๓.	ข
๑๔.	ง
๑๕.	ข
๑๖.	ค
๑๗.	ค
๑๘.	ค
๑๙.	ง
๒๐.	ก

ใบคำตอบแบบทดสอบหลังเรียน (ชุดการเรียนรู้ที่ ๒)

จงเลือกและใส่เครื่องหมาย ✕ ในข้อที่ถูกที่สุด

ข้อ	ก	ข	ค	ง
๑				
๒				
๓				
๔				
๕				
๖				
๗				
๘				
๙				
๑๐				

แบบทดสอบหลังเรียนชุดการเรียนรู้ที่ ๒

คำสั่ง เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุด

๑๑. บุคคลในข้อใดไม่ใช้หลักในการอ่านจับใจความ

- ก. ลำไยยืมหนังสือจากห้องสมุดมาทำรายงานโดยยังไม่มีหัวข้อในการทำงาน
- ข. สัมอ่านเรื่องราวเกียรติยศอันศักดิ์สิทธิ์มาพบแล้วจึงเขียนสรุปความสำคัญของเรื่องเป็นสำนวนของตนเอง
- ค. หลังจากเปิดอ่านเรื่องนิต ๆ หน่อย ๆ จบเธอก็ตั้งคำถามตนเองว่าใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร อย่างไร
- ง. หนูอ่านเรื่องความสนุกในวัดเบญจมบพิตรแล้วหาใจความสำคัญในแต่ละย่อหน้าทุกครั้ง

๑๒. ข้อใดไม่ใช่จุดมุ่งหมายของการอ่านจับใจความ

- ก. เมื่ออ่านแล้วสามารถสรุปหรือย่อเรื่องได้
- ข. เมื่ออ่านแล้วสามารถปฏิบัติตามคำสั่งและคำแนะนำได้
- ค. เมื่ออ่านแล้วสามารถคาดการณ์ และหาความจริง แสดงข้อคิดเห็น
- ง. เมื่ออ่านแล้วสามารถจำคำประพันธ์ชนิดต่าง ๆ ได้

นกพิราบสีชมพูมีถิ่นฐานอยู่บนเกาะมอริตัสในทวีปแอฟริกา อาศัยอยู่ในป่าละเมาะ อาหารของพวกมันก็คือ ดอกไม้ ผลไม้ และเมล็ดพืชเล็ก ๆ นกพิราบสีชมพูมีจำนวนลดลงเป็นอย่างมาก เนื่องมาจากการล่าของมนุษย์ ปัจจุบันนกพิราบสีชมพูมีอยู่ในป่าประมาณ ๒๕ ตัว และในสวนสัตว์ประมาณ ๑๕๐ ตัว

๑๓. ข้อความนี้กล่าวถึงสัตว์ชนิดใด

- ก. นกพิราบสีเทา
- ข. นกพิราบสีชมพู
- ค. นกพิราบสีขาว
- ง. นกพิราบพันธุ์ใหม่

๑๔.นกในข้อความนี้มีถิ่นฐานอยู่ที่ใด

- ก. ทวีปยุโรป
- ข. ทวีปเอเชีย
- ค. ทวีปแอฟริกา
- ง. ไม่มีข้อใดถูก

๑๕.อะไรเป็นสาเหตุทำให้จำนวนนกลดลง

- ก. มนุษย์
- ข. ภัยธรรมชาติ
- ค. โรคระบาด
- ง. ขาดอาหาร

๑๖.ข้อความนี้กล่าวถึงสิ่งใดเป็นสำคัญ

- ก. อาหารของนกฟิราบสีชมพู
- ข. ที่อยู่อาศัยของนกฟิราบสีชมพู
- ค. ประวัติของนกฟิราบสีชมพู
- ง. ปริมาณจำนวนนกฟิราบ

คนไทยทุกคนมีหน้าที่จะต้องช่วยกันรักษาผืนแผ่นดินไทย ทรัพยากร สถาบัน และเอกลักษณ์ทุกอย่างที่แสดงความเป็นไทย เพื่อให้ชาติไทยคงอยู่ตลอดไป

สถาบันหลักหรือสถาบันสำคัญที่เราต้องเคารพและจงรักภักดีคือ ชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ เพราะสถาบันทั้งสามนี้เป็นสถาบันที่แสดงถึงความมั่นคงของประเทศชาติ

๑๗. ข้อความนี้กล่าวถึงสิ่งใดเป็นสำคัญ

- ก. ชาวไทย
- ข. อาหารไทย
- ค. ชาติไทย
- ง. วัฒนธรรมไทย

๑๘.หน้าที่ที่สำคัญที่สุดของชาวไทยคือสิ่งใด

- ก. ทำอาหารไทยได้อร่อย
- ข. ช่วยกันรักษาผืนแผ่นดินไทย
- ค. พูดภาษาไทยให้ถูกต้องชัดเจน
- ง. รักษาวัฒนธรรมประเพณีไทย

๑๙. สถาบันที่มีความสำคัญต่อความมั่นคงของชาติไทยคือสถาบันใด

- ก. วัด
- ข. รัฐบาล
- ค. ครอบครัว
- ง. พระมหากษัตริย์

๒๐.เอกลักษณ์ที่แสดงถึงความเป็นคนไทยคือข้อใด

- ก. ภาษาไทย
- ข. อาหารไทย
- ค. ขนมหไทย
- ง. ผ้าไหมไทย

เฉลยแบบทดสอบหลังเรียน
ชุดการเรียนรู้ที่ ๒

๑. ก
๒. ง
๓. ข
๔. ก
๕. ก
๖. ก
๗. ก
๘. ข
๙. ง
๑๐. ก

ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์

ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์

ชื่อ	นางสาววชิราพรรณ จันทรเทศ
เกิดวันที่	14 พฤศจิกายน 2517
สถานที่เกิด	เขตบางรัก กรุงเทพมหานคร
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	บ้านเลขที่ 35/395 หมู่ 3 แขวงบางนา เขตบางนา กรุงเทพมหานคร 10260
ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน	ครูผู้สอน
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนสรรพาวุธวิทยา เขตบางนา กรุงเทพมหานคร
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2533	มัธยมศึกษาตอนต้น จากโรงเรียนพระโขนงพิทยาลัย กรุงเทพมหานคร
พ.ศ. 2536	ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) จากสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตโชติเวช กรุงเทพมหานคร
พ.ศ. 2541	ครุศาสตรบัณฑิต (คบ.) จากสถาบันราชภัฏสวนดุสิต กรุงเทพมหานคร วิชาเอกภาษาไทย
พ.ศ. 2549	การศึกษามหาบัณฑิต (กศ. ม.) จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สาขาวิชาการมัธยมศึกษา

